

การนำเสนอแนวทางสำหรับการประกันคุณภาพภายในของสถานรับเลี้ยงเด็ก

นางสาวปัญจพาณ เลิศวรวิธินันท์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)
เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the University Graduate School.

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย ภาควิชาหลักสูตรและการสอน

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2559

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE PROPOSED GUIDELINES FOR INTERNAL QUALITY ASSURANCE
OF CHILD CARE CENTER

Miss Panjapa Lertwaritnan

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Early Childhood Education

Department of Curriculum and Instruction

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2016

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การนำเสนอแนวทางสำหรับการประกันคุณภาพภายในของ สถานรับเลี้ยงเด็ก
โดย	นางสาวปัญญาณ์ เลิศวรินทร์นันท์
สาขาวิชา	การศึกษาระดับปริญญาตรี
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	รองศาสตราจารย์ ดร.อุดมลักษณ์ กุลพิจิตร

คณะกรรมการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

.....คณบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุชีวะ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร.ปณัฐชนันท์ จารุชัยวัฒน์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร.อุดมลักษณ์ กุลพิจิตร)

.....กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ แพทย์หญิงนวลจันทร์ ปราบพาล)

ปัญหา ทัศนวิสัย : การนำเสนอแนวทางสำหรับการประกันคุณภาพภายในของสถานรับเลี้ยงเด็ก (THE PROPOSED GUIDELINES FOR INTERNAL QUALITY ASSURANCE OF CHILD CARE CENTER) อ.ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์หลัก: รศ. ดร.อุดมลักษณ์ กุลพิจิตร, 159 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพและปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการเตรียมการ การดำเนินงาน และการรายงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก 2) นำเสนอแนวทางสำหรับการประกันคุณภาพภายในของสถานรับเลี้ยงเด็ก กลุ่มตัวอย่าง คือ สถานรับเลี้ยงเด็กที่มีเด็กวัยทารกและวัยเตาะแตะสังกัดกรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จำนวนทั้งหมด 214 แห่ง และกำหนดผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 214 คน ผู้ดูแลเด็กวัยทารก จำนวน 214 คนและผู้ดูแลเด็กวัยเตาะแตะ จำนวน 214 คน รวมมีผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 642 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามผู้บริหาร ผู้ดูแลเด็กวัยทารก และผู้ดูแลเด็กวัยเตาะแตะเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานรับเลี้ยงเด็ก และแนวคำถามสำหรับการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

ผลการวิจัย มีดังนี้

1. สภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานรับเลี้ยงเด็ก พบว่า 1) ด้านการเตรียมการ สถานรับเลี้ยงเด็กส่วนใหญ่ ไม่มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรเพื่อทำหน้าที่ดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน และไม่มีการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้มากที่สุด โดยปัญหาที่พบ คือ บุคลากรขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน และการจัดทำแผนมากที่สุด 2) ด้านการดำเนินการ สถานรับเลี้ยงเด็กส่วนใหญ่ไม่มีการดำเนินงานตามแผนการจัดประสบการณ์ ไม่มีการตรวจสอบผลคุณภาพการบริหารจัดการของสถานรับเลี้ยงเด็ก ไม่มีการกำหนดแนวทาง และไม่มีการปรับปรุงการปฏิบัติงานและพัฒนาคุณภาพการศึกษามากที่สุด โดยปัญหาที่พบ คือ บุคลากรในสถานรับเลี้ยงเด็กขาดความรู้ความเข้าใจในนำไปปฏิบัติ ขาดความรู้ในการประเมินผล และขาดงบประมาณในการปรับปรุงการปฏิบัติงานและพัฒนาคุณภาพการศึกษามากที่สุด 3) ด้านการรายงาน สถานรับเลี้ยงเด็กส่วนใหญ่ ไม่มีการกำหนดรูปแบบการจัดทำรายงานผลคุณภาพการศึกษาประจำปีมากที่สุด ปัญหาที่พบ คือ ขาดผู้ให้ความรู้ในการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีมากที่สุด

2. แนวทางสำหรับการประกันคุณภาพภายในของสถานรับเลี้ยงเด็ก มีดังนี้ 1) ด้านการเตรียมการ ควรมีการกำหนดโครงสร้างบทบาทหน้าที่ จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากร มอบหมายงานให้ตรงตามความรู้ ความสามารถ และจัดทำ จัดหาตัวอย่างแนวทางในการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ที่สำหรับเด็กวัยทารกและวัยเตาะแตะ 2) ด้านการดำเนินการ ควรมีการจัดให้มีการอบรมให้ความรู้ในการนำไปปฏิบัติ ให้การสนับสนุน นิเทศ กำกับ ติดตาม จัดสรรงบประมาณ สิ่งอำนวยความสะดวก มีการกำหนดแนวทางในการประเมิน จัดอบรมให้ความรู้ จัดทำเครื่องมือการประเมินที่มีมาตรฐาน นำผลการประเมินมาวางแผนแก้ไขปัญหา มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แบ่งปันความรู้ นวัตกรรมใหม่ ๆ กับสถานรับเลี้ยงเด็ก หน่วยงาน และองค์กรอื่น ๆ 3) ด้านการรายงาน ควรมีการจัดอบรมให้ความรู้ จัดทำคู่มือในการจัดทำรายงานตนเองหรือรายงานประจำปี กำหนดเนื้อหาสาระในการรายงานที่มีความเหมาะสมกับบริบทของสถานรับเลี้ยงเด็ก

ภาควิชา หลักสูตรและการสอน

ลายมือชื่อนิสิต

สาขาวิชา การศึกษาปฐมวัย

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก

ปีการศึกษา 2559

5683353127 : MAJOR EARLY CHILDHOOD EDUCATION

KEYWORDS: PROPOSED GUIDELINES / INTERNAL QUALITY ASSURANCE / CHILD CARE CENTER

PANJAPA LERTWARITNAN: THE PROPOSED GUIDELINES FOR INTERNAL QUALITY ASSURANCE OF CHILD CARE CENTER. ADVISOR: ASSOC. PROF. UDOMLUCK KULAPICHITR, Ed.D, 159 pp.

The purposes of this research were 1) to study the state and problems of an operation of internal quality assurance on operation, implementation and reporting of child care center 2) to propose guidelines for internal quality assurance of child care center. The research sample consisted of 214 child care centers for infants and toddlers under the Department of Children and Youth, Ministry of Social Development and Human Security. The total of 642 key informants comprised of 214 administrators, 214 caregivers of infants, and 214 caregivers of toddlers. The instruments used for collecting data were: a questionnaire for administrators, infant and toddler caregivers, and questions used for focus group. The data were analyzed by using frequency and percentage.

The research findings were as follows:

1. The state and problems of internal quality assurance of child care center were found that 1) concerning preparation: most child care centers had no assigned role for personnel and no organized learning experience plan and the most problems were related to personnel's lack of knowledge and understanding of internal quality assurance and planning. 2) concerning operation: most child care centers had no implementation of learning experience plan, no monitoring of the quality of child care management, no guidelines and no improvement in the performance and quality of child care centers and the most problems were the personnel lacked of knowledge and understanding of implementing the plans, lack of evaluation and budget for improving performance and quality of education. 3) concerning reporting: most child care centers had no working on annual self - assessment report and the most problems were child care centers lacked of knowledge providers for preparing the annual self - assessment report.

2. The proposed guidelines for internal quality assurance of child care center consist of the followings: 1) concerning preparation: should be provision for defining the framework of personnel roles, manual preparation on details of personnel responsibilities, assigned tasks in accordance with knowledge and abilities, providing for examples, guidelines for the preparation of learning experience plan for infants and toddlers. 2) concerning operation: should be provision for training in educating the plan's implementation, providing supports, supervision, monitoring and allocating for budget and facilities, provision for evaluation guidelines, arrangement of standardized assessment tools, utilization of the results from evaluation to plan for solutions, providing for knowledge learning exchange and share innovative insights with other child care centers, agencies and organizations. 3) concerning reporting: should be to provide for training to provide for training and workshops on preparing the annual self -assessment report and defining the relevant content in the report that is appropriate for the child care center context.

Department: Curriculum and Instruction

Student's Signature

Field of Study: Early Childhood Education

Advisor's Signature

Academic Year: 2016

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความสามารถ และความเอาใจใส่เป็นอย่างดี
ยิ่งจากรองศาสตราจารย์ ดร. อุดมลักษณ์ กุลพิจิตร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่คอยอบรมสั่ง
สอนและสละเวลาให้คำปรึกษาแนะนำ ให้กำลังใจและให้การสนับสนุนอย่างใกล้ชิด ตลอด
ระยะเวลาการทำวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง และขอกราบขอบพระคุณ มา ณ
โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.ปณัฐชนน จารุชัยนิวัฒน์ ประธานกรรมการสอบ
วิทยานิพนธ์ และ รองศาสตราจารย์ พญ.นวลจันทร์ ปราบพาล กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้
ความกรุณา ให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์ให้มีความสมบูรณ์
มากยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ให้ความกรุณาในการตรวจสอบเครื่องมือที่
ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญในการประชุมกลุ่มที่ให้ความอนุเคราะห์สละเวลาอันมีค่า
ในการเข้าร่วมประชุมกลุ่ม

ขอขอบพระคุณตัวอย่างประชากรทุกท่านที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการตอบ
แบบสอบถามและให้ข้อมูลอันมีค่าต่อการทำวิทยานิพนธ์

ขอขอบพระคุณคณาจารย์สาขาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัยทุกท่านที่ได้กรุณาประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ คอยอบรมสั่งสอน ให้คำแนะนำและ
ข้อคิดต่าง ๆ พร้อมทั้งดูแลเอาใจใส่ผู้วิจัยด้วยความเมตตากรุณาเสมอมา

ขอขอบคุณพี่ ๆ เพื่อน ๆ น้อง ๆ และบุคลากรสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย และ
กัลยาณมิตรที่ดีทุก ๆ ท่าน ที่ได้ให้คำปรึกษาแนะนำ คอยช่วยเหลือและให้กำลังใจในการเรียนและ
การทำวิทยานิพนธ์ตลอดมา

เหนือสิ่งอื่นใด ผู้วิจัยต้องขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ และพี่สาว ที่มอบโอกาส
ทางการศึกษาให้แก่ผู้วิจัย อีกทั้งยังคอยช่วยเหลือ ดูแลเอาใจใส่ ให้ความรัก ความเมตตาและเป็น
กำลังใจที่ดีที่สุดแก่ผู้วิจัยเสมอมา

วิทยานิพนธ์เล่มนี้ได้รับทุนสนับสนุนจาก ทุน 90 ปี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จึงขอ
กราบขอบพระคุณ มา ณ โอกาสนี้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญแผนภาพ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความสำคัญของการวิจัย.....	1
วัตถุประสงค์.....	6
คำถามการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์.....	6
ประโยชน์ที่ได้รับ.....	8
บทที่ 2 ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
1. การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.....	10
1.1 ความหมายของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.....	10
1.2 หลักการในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.....	11
1.3 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพภายใน.....	12
2. แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐานสถานศึกษา.....	13
2.1 ขั้นตอนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน.....	15
2.2 บทบาทหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของ สถานศึกษา.....	22
2.3 มาตรฐานสถานรับเลี้ยงเด็กเพื่อการประกันคุณภาพภายใน.....	27

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	37
3.1 งานวิจัยในประเทศ	37
3.2 งานวิจัยต่างประเทศ	40
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	42
1. การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น.....	42
2. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	45
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	47
4. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	48
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	52
6. การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล.....	53
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	54
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	55
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานรับเลี้ยงเด็ก.....	59
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานรับเลี้ยงเด็ก.....	91
ตอนที่ 4 ผลวิเคราะห์แนวทางสำหรับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานรับเลี้ยง เด็ก จากการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ	100
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	106
สรุปผลการวิจัย.....	106
อภิปรายผลการวิจัย.....	111
ข้อเสนอแนะการนำไปใช้	114
ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป	114
รายการอ้างอิง	116
ภาคผนวก.....	119

ภาคผนวก ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ	120
ภาคผนวก ข รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการสนทนากลุ่ม	122
ภาคผนวก ค ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา จากการวิเคราะห์ค่าดัชนี IOC.....	124
ภาคผนวก ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	129
ภาคผนวก จ รูปภาพจากการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ.....	157
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	159

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 องค์ประกอบย่อยของประเด็นที่ศึกษา.....	44
ตารางที่ 2 กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูล.....	46
ตารางที่ 3 โครงสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	48
ตารางที่ 4 โครงสร้างเนื้อหาและข้อคำถามในแบบสอบถาม.....	49
ตารางที่ 5 โครงสร้างเนื้อหาและข้อคำถามในการสนทนากลุ่ม.....	50
ตารางที่ 6 ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงเครื่องมือจากผู้ทรงคุณวุฒิ.....	51
ตารางที่ 7 ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล.....	53
ตารางที่ 8 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามข้อมูลทั่วไป.....	55
ตารางที่ 9 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ดูแลเด็กวัยทารกและวัยเตาะแตะ จำแนกตามข้อมูลทั่วไป ...	56
ตารางที่ 10 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหาร ผู้ดูแลเด็กวัยทารกและวัยเตาะแตะในด้านการเตรียมความพร้อมของบุคลากรก่อนการประกันคุณภาพภายใน.....	59
ตารางที่ 11 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหาร ผู้ดูแลเด็กวัยทารกและวัยเตาะแตะในด้านการกำหนดแผนการปฏิบัติงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก.....	66
ตารางที่ 12 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหาร ผู้ดูแลเด็กวัยทารกและวัยเตาะแตะในด้านการดำเนินงานตามแผนการปฏิบัติงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก.....	76
ตารางที่ 13 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหาร ผู้ดูแลเด็กวัยทารกและวัยเตาะแตะในด้านการตรวจสอบประเมินผลการดำเนินงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก.....	83
ตารางที่ 14 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหาร ผู้ดูแลเด็กวัยทารกและวัยเตาะแตะในด้านการปรับปรุงการปฏิบัติงานและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานรับเลี้ยงเด็ก.....	85
ตารางที่ 15 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหาร ผู้ดูแลเด็กวัยทารกและวัยเตาะแตะในด้านการรายงานผลคุณภาพการศึกษาประจำปีของสถานรับเลี้ยงเด็ก.....	88
ตารางที่ 16 จำนวนความถี่จำแนกตามปัญหาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการเตรียมการของผู้บริหาร.....	91

ตารางที่ 17 จำนวนความถี่จำแนกตามปัญหาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการเตรียมการของผู้ดูแลเด็กวัยทารก 92

ตารางที่ 18 จำนวนความถี่จำแนกตามปัญหาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการเตรียมการของผู้ดูแลเด็กวัยเตาะแตะ..... 93

ตารางที่ 19 จำนวนความถี่จำแนกตามปัญหาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการดำเนินการของผู้บริหาร 94

ตารางที่ 20 จำนวนความถี่จำแนกตามปัญหาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการดำเนินการของผู้ดูแลเด็กวัยทารก 95

ตารางที่ 21 จำนวนความถี่จำแนกตามปัญหาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการดำเนินการของผู้ดูแลเด็กวัยเตาะแตะ 97

ตารางที่ 22 จำนวนความถี่จำแนกตามปัญหาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการรายงานของผู้บริหาร..... 98

ตารางที่ 23 จำนวนความถี่จำแนกตามปัญหาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการรายงานของผู้ดูแลเด็กวัยทารก..... 99

ตารางที่ 24 จำนวนความถี่จำแนกตามปัญหาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการรายงานของผู้ดูแลเด็กวัยเตาะแตะ..... 99

ตารางที่ 25 ผลการตรวจสอบค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม จากการวิเคราะห์ค่าดัชนี IOC . 125

สารบัญแผนภาพ

หน้า

แผนภาพที่ 1 การสังเคราะห์มาตรฐานสถานรับเลี้ยงเด็กสำหรับการประกันคุณภาพภายใน	36
แผนภาพที่ 2 กรอบแนวคิดการวิจัยเรื่อง การนำเสนอแนวทางสำหรับการประกันคุณภาพภายใน ของสถานรับเลี้ยงเด็ก	43

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของการวิจัย

ในยุคปฏิรูปการศึกษาทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 - 2561) รัฐบาลได้มุ่งเน้นให้คนไทยได้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ โดยมีเป้าหมายหลักสามประการ คือ พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของการเรียนรู้ของคนไทย เพิ่มโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคมในการบริหารและจัดการศึกษา พร้อมทั้งมีกรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษา 4 ประการคือ พัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ พัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ พัฒนาคุณภาพสถานศึกษารวมถึงแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ และการบริหารจัดการใหม่ การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพจึงเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ เพื่อส่งเสริมศักยภาพที่มีอยู่ในตัวของแต่ละบุคคลให้ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550)

การพัฒนามนุษย์อย่างมีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นต้องเริ่มตั้งแต่ปฐมวัย โดยเฉพาะในช่วงปฐมวัยซึ่งเป็นรากฐานของการพัฒนาทั้งปวง รวมทั้งเป็นการพัฒนาคุณภาพมนุษย์ที่ยั่งยืนและป้องกันปัญหาสังคมในระยะยาว สอดคล้องกับทฤษฎีองค์ความรู้เรื่องพัฒนาการเด็ก รวมทั้งงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศเกี่ยวกับเด็กปฐมวัยซึ่งชี้ให้เห็นว่าช่วงเวลาปฐมวัย เป็นช่วงเวลาที่สำคัญและจำเป็นที่สุดของการวางรากฐานการพัฒนาคะเจริญเติบโตในทุกด้าน ฉะนั้นหากเด็กได้รับการเลี้ยงดูที่ดีและถูกต้องตามหลักจิตวิทยาและหลักวิชาการอื่นๆที่เกี่ยวข้องแล้วเด็กจะเกิดการพัฒนาได้เต็มศักยภาพ โดยทางตรงข้าม หากเด็กไม่ได้รับการเลี้ยงดูและพัฒนาอย่างถูกต้องเมื่อพ้นวัยนี้ไปแล้วโอกาสทองของการพัฒนาจะไม่หวนกลับมาอีก (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2550)

การจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย โดยส่วนใหญ่จะเน้นการจัดการศึกษาสำหรับเด็กในช่วงอายุ 4 - 6 ปี หรือในช่วงเด็กวัยอนุบาลมากกว่าเด็กในวัยทารกและวัยเตาะแตะ แต่ในความเป็นจริงแล้วเด็กทั้งสองวัยนี้ควรได้รับการเลี้ยงดูอบรม กล่อมเกลาและได้รับการกระตุ้นพัฒนาการอย่างใกล้ชิดและถูกต้อง ในระยะที่ร่างกายทุกส่วนมีพัฒนาการอย่างรวดเร็ว ถ้าเด็กได้รับการเลี้ยงดู การจัดประสบการณ์ การจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและถูกวิธี ก็จะทำให้เด็กมีพัฒนาการในทุก ๆ ด้านดีตามไปด้วย ด้วยเหตุนี้ผู้ที่เลี้ยงดูเด็กและผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับเด็กจึงเป็นผู้มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการวางรากฐานของพัฒนาการทุกๆด้าน ซึ่งถ้าเด็กได้รับการดูแลที่ไม่ถูกต้อง ก็จะส่งผลกระทบต่อพัฒนาการของเด็กเป็นไปอย่างล่าช้า หรือไม่สามารถพัฒนาได้อย่างเต็มที่ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2539)

ผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการให้กับเด็กก็คือ พ่อ แม่ ผู้ปกครอง แต่เนื่องด้วยในปัจจุบัน เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจ จึงส่งผลกระทบต่อภาระการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยของครอบครัวไทยเปลี่ยนแปลงไป ผู้ปกครองไม่มีเวลาดูแลเด็กด้วยตนเอง สถานรับเลี้ยงเด็กจึงเข้ามามีบทบาทสำคัญในการช่วยเหลือแบ่งเบาภาระในการอบรมเลี้ยงดูเด็กแทนครอบครัว ดังนั้นจำนวนเด็กที่เข้ารับบริการในศูนย์พัฒนาเด็กต่ำกว่า 3 ปี จึงมีจำนวนมากขึ้นกว่าระดับชั้นปฐมวัยในส่วนอื่น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาแห่งชาติ, 2552) และจากการสำรวจข้อมูลศูนย์พัฒนาเด็กของทุกสังกัด ทั่วประเทศ ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2557) พบว่าประเทศไทยมีสถานรับเลี้ยงเด็กปฐมวัยภายใต้สังกัดต่างๆทั้งหมด 30,000 แห่ง โดยมีสถานรับเลี้ยงเด็กที่อยู่ในช่วงอายุต่ำกว่า 3 ปี สังกัดกรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จำนวน 472 แห่งทั่วประเทศ

สถานรับเลี้ยงเด็กตามความคาดหวังของผู้ปกครอง คือ สถานที่ที่มีคุณภาพ มีการอบรมเลี้ยงดูที่ดี มีความปลอดภัย ให้การดูแลด้านสุขภาพอนามัยและโภชนาการที่เหมาะสมสำหรับเด็ก ส่งเสริมพัฒนาการให้กับเด็กอย่างถูกต้อง ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา ทั้งนี้นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กปฐมวัย (0 - 5 ปี) ระยะยาว พ.ศ. 2550 - 2559 พบว่า สถานรับเลี้ยงเด็กที่อยู่ในช่วงอายุต่ำกว่า 3 ปี ส่วนใหญ่ยังด้อยคุณภาพทั้งในด้านการบริหารและการจัดการ โดยเฉพาะมาตรฐานคุณภาพที่เหมาะสม อาทิ มาตรฐานในการเลี้ยงดูเด็ก มาตรฐานสถานรับเลี้ยงเด็ก มาตรฐานครูพี่เลี้ยง รวมทั้งไม่มีการกำกับดูแลคุณภาพ มาตรฐานอย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2550) ดังนั้นสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจึงร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการดูแลเด็กปฐมวัย ได้ร่วมกันพัฒนามาตรฐานสถานรับเลี้ยงเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี ขึ้น เพื่อเป็นข้อกำหนดที่ต้องถือปฏิบัติ ในการจัดบริการรับเลี้ยง และพัฒนาเด็กแรกเกิดถึง 3 ปี บริบูรณ์ ที่มีเด็กตั้งแต่ 6 คน ขึ้นไป โดยมี กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีบทบาทหน้าที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็ก สนับสนุน ส่งเสริมและควบคุมสถานรับเลี้ยงเด็กของเอกชนให้ดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพอย่างถูกกฎหมาย และเป็นหน่วยงานที่เป็นต้นแบบในการดำเนินงานการจัดอบรมเลี้ยงดูเด็กวัยทารกและวัยเตาะแตะ (บังอร เทพเทียน และ ปิยฉัตร ตระกูลวงษ์ (2550)

รัฐบาลอเมริกาได้ให้ความสำคัญกับการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยโดยได้มอบหมายให้ U.S. Department of Health and Human Services, Office of Family Assistance, Administration for Children and Families, Child Care Bureau ร่วมกับองค์การ Zero to Three หรือ Zero to Three: National Center for Infant, Toddler and Families ซึ่งเป็นองค์การด้านการส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็กของประเทศอเมริกา จัดทำเกณฑ์มาตรฐานในการกำหนดคุณภาพสถานรับเลี้ยงเด็กที่มีเด็กวัยทารกและวัยเตาะแตะ หรือ Quality Zero to Three: National Infant & Toddler

Child care Initiative (2007) ซึ่งประกอบด้วย 7 มาตรฐานคือ 1. ด้านการพัฒนาวิชาชีพ คุณวุฒิ และการอบรม 2. ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้/หลักสูตร 3. ด้านการกำหนดอัตราส่วนระหว่างเด็กและผู้ดูแลเด็ก/การกำหนดขนาดของกลุ่ม 4. ด้านการมีส่วนร่วมของครอบครัว 5. ด้านการกำหนดนโยบาย การบริหารจัดการ และการออกแบบโปรแกรม 6. ด้านการประเมินผล โปรแกรมและ 7. ด้านการดูแลเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

มาตรฐานในการกำหนดคุณภาพสถานรับเลี้ยงเด็กที่มีเด็กวัยทารกและเตาะเตาะของทั้งในประเทศและต่างประเทศส่วนใหญ่จะกำหนดมาตรฐานที่ครอบคลุม 3 ด้านหลักคือ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านคุณภาพเด็ก แต่ยังคงขาดมาตรฐานด้านการประกันคุณภาพภายในที่เป็นมาตรฐาน 1 ใน 4 ข้อ ตามกฎกระทรวง ได้แก่ 1. มาตรฐานที่ว่าด้วยผลการจัดการศึกษาในแต่ละระดับและประเภทการศึกษา 2. มาตรฐานที่ว่าด้วยการบริหารจัดการศึกษา 3. มาตรฐานที่ว่าด้วยการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และ 4. มาตรฐานที่ว่าด้วยการประกันคุณภาพภายใน ซึ่งมีความสำคัญต่อการควบคุม ตรวจสอบ ปรับปรุง และประเมินคุณภาพ และเป็นขั้นตอนสำคัญที่จะช่วยให้การดำเนินงานมีคุณภาพและเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 3 มาตรา 18 (1) ได้กำหนดว่า สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ได้แก่ ศูนย์เด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนเกณฑ์ของสถาบันศาสนา ศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของเด็กพิการและเด็กที่มีความต้องการพิเศษหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เรียกชื่ออื่น จัดอยู่ในระบบการศึกษาปฐมวัยและการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งตามหมวด 6 ว่าด้วยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษาได้กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องได้รับการประเมินคุณภาพดังนี้ หมวด 6 มาตรา 47 ระบุว่า “ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายในและ ระบบการประกันคุณภาพภายนอก ระบบหลักเกณฑ์ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง” ซึ่งทั้งนี้ต้องเริ่มจากการที่สถานศึกษาจะต้องมีการ วางระบบการประกันคุณภาพ เพื่อพัฒนาคุณภาพและประเมินตนเองก่อน โดยตามหลักการบริหาร การประกันคุณภาพภายในเป็นกระบวนการบริหารจัดการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานที่ต้องการ ตามหลักการบริหารงานที่เป็นระบบครบวงจร (PDCA) ประกอบด้วย การวางแผน (P) ร่วมกันปฏิบัติตามแผน (D) ร่วมกันตรวจสอบ (C) และร่วมกันปรับปรุง (A) เพื่อให้การทำงานได้ผลมีคุณภาพและมีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545)

หลักการบริหารงานอย่างมีคุณภาพหรือวงจร PDCA เป็นแนวคิดที่เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย โดย Deming (1986) นักวิชาการด้านการบริหารที่มีชื่อเสียง ซึ่งหลักการนี้แสดงให้เห็นว่าการปรับปรุงคุณภาพต้องเริ่มที่การวางแผน ซึ่งจะส่งผลให้การปฏิบัติเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีการตรวจสอบแก้ไขและกลับสู่กระบวนการวางแผนอีกครั้งอย่างต่อเนื่อง ทำให้งานที่ทำอยู่นั้นมีคุณภาพตลอดไป โดยการกระทำดังกล่าวจะต้องปฏิบัติอย่างต่อเนื่องกันไปอย่างไม่มีที่สิ้นสุด เป็นเสมือนวงจรที่มีการหมุนเวียนไปเรื่อยๆ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ควรมีการเตรียมการดำเนินการประกันคุณภาพภายในเพื่อสร้างความพร้อมให้แก่บุคลากรทุกคนในสถานศึกษา โดยการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน และดำเนินการอย่างต่อเนื่องร่วมกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยร่วมกันวางแผน ร่วมกันปฏิบัติ ร่วมกันตรวจสอบ ร่วมกันปรับปรุง และจัดทำรายงานประเมินตนเอง (Self-Assessment Report : SAR) เป็นประจำทุกปี (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545) การประกันคุณภาพจึงเป็นเรื่องที่ไม่แตกต่างจากการทำงานตามปกติของสถานศึกษา แต่จะเป็นระบบที่ผสมผสานอยู่ในกระบวนการบริหารและการจัดการศึกษาที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545) ได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในไว้ 3 ด้าน ที่ครอบคลุมหลักการข้างต้น ได้แก่

1. ด้านการเตรียมการ ประกอบด้วย การเตรียมความพร้อมของบุคลากรในสถานศึกษา ที่เป็นการสร้างความตระหนักถึงคุณค่าของการประกันคุณภาพ การพัฒนาความรู้และทักษะการประกันคุณภาพ และ การแต่งตั้งคณะกรรมการผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานประกันคุณภาพ
2. ด้านการดำเนินการ ประกอบด้วย การวางแผน (P) การดำเนินการตามแผน (D) การตรวจสอบประเมินผล (C) และการนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน (A)
3. ด้านการรายงาน เป็นการจัดทำรายงานประเมินตนเองหรือรายงานประจำปีจะจัดทำหลังจากที่ได้มีการดำเนินการตามแผนเสร็จเรียบร้อยแล้ว เพื่อเผยแพร่ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบไม่ว่าจะเป็นบุคลากรภายในสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานต้นสังกัด และผู้ประเมินภายนอกเพื่อแสดงความรับผิดชอบต่อการจัดการศึกษา และพร้อมที่จะได้รับการประเมินคุณภาพภายนอก

การประกันคุณภาพสถานรับเลี้ยงเด็กปฐมวัยเป็นสิ่งที่ไม่ควรมองข้าม โดยเฉพาะปัญหาการประกันคุณภาพสำหรับเด็กวัยทารกและวัยเตาะแตะและเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ควรได้รับการดูแลและแก้ไข พร้อมทั้งสร้างความมั่นใจว่าเด็กทุกคนจะได้รับการพัฒนา โดยระบบหรือหลักสูตรที่ถูกออกแบบมาเพื่อส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก และเพื่อให้แน่ใจว่าการบริการมีคุณภาพ ควรมีการกำหนดตัวชี้วัด และมีการประเมินคุณภาพ ตรวจสอบและรับรองคุณภาพโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (Daniel, 1990)

การประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ. 2554 - 2558) ถือเป็นครั้งแรกในการประเมินคุณภาพภายนอกของศูนย์พัฒนาเด็ก ซึ่งทั้งนี้อาจมีชื่อเรียกต่างกัน เช่น ศูนย์เด็กเล็ก สถานรับเลี้ยงเด็ก หรือเรียกชื่ออย่างอื่นตามกำหนดของหน่วยงานจัดตั้ง โดยเริ่มการประเมินในปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 และให้ถือว่าเป็นการประกันคุณภาพภายนอกโดยไม่มีการตัดสินผลการประเมิน แต่เป็นการประเมินเพื่อยืนยันสภาพจริงเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งจากการสังเคราะห์สรุปผลประเมินคุณภาพภายนอกในภาพรวมโดยบูรณาการกับโครงการประเมินคุณภาพเชิงพื้นที่ (Area-Based Assessment) พบว่า คะแนนเฉลี่ยในตัวบ่งชี้พื้นฐานที่ 8 ว่าด้วยประสิทธิผลของระบบประกันคุณภาพภายในของศูนย์พัฒนาเด็ก (0 - 2 ปี) มีคะแนนเฉลี่ยเพียง 2.61 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่ต้องปรับปรุง โดยส่วนใหญ่เป็นสถานรับเลี้ยงเด็กที่อยู่ในสังกัดกรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2557)

สภาพปัญหาข้างต้นของการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ประกอบกับการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นจากการสัมภาษณ์บุคลากรในสถานรับเลี้ยงเด็กและผู้เชี่ยวชาญด้านการประกันคุณภาพพบว่า บุคลากรไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร หรือครูผู้ดูแลเด็กยังขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน และไม่ทราบว่าหน้าที่ของตนในการดำเนินงานประกันคุณภาพคืออะไร ต้องทำอย่างไร มีขั้นตอนอะไรบ้าง อีกทั้งส่วนใหญ่ยังไม่ทราบว่าสถานรับเลี้ยงเด็ก ถือเป็นสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติที่จะต้องมีการดำเนินการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ ซึ่งจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา ยังไม่พบว่ามีงานวิจัยที่ทำการศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการประกันคุณภาพภายในของสถานรับเลี้ยงเด็กที่มีเด็กวัยทารกและวัยเตาะแตะ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงตระหนักเห็นความสำคัญของปัญหาดังกล่าว และมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานรับเลี้ยงเด็ก สังกัดกรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และนำเสนอแนวทางสำหรับการประกันคุณภาพภายในของสถานรับเลี้ยงเด็ก เพื่อให้สถานรับเลี้ยงเด็กสังกัดกรมการพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์หรือสถานรับเลี้ยงเด็กสังกัดอื่น ๆ สามารถนำแนวทางดังกล่าวไปใช้เป็นพื้นฐานในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานรับเลี้ยงเด็กของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล พร้อมทั้งช่วยพัฒนาคุณภาพของสถานรับเลี้ยงเด็กให้มีมาตรฐาน มีคุณภาพ อันส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของเด็กซึ่งจะเติบโตเป็นอนาคตของชาติต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ด้านการเตรียมการ การดำเนินงาน และการรายงาน ของสถานรับเลี้ยงเด็ก
2. เพื่อนำเสนอแนวทางสำหรับการประกันคุณภาพภายในของสถานรับเลี้ยงเด็ก

คำถามการวิจัย

1. สภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ด้านการเตรียมการ การดำเนินงาน และการรายงาน ของสถานรับเลี้ยงเด็กเป็นอย่างไร
2. แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานรับเลี้ยงเด็ก ควรเป็นอย่างไร

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาการดำเนินงานและนำเสนอแนวทางสำหรับการประกันคุณภาพภายใน ของสถานรับเลี้ยงเด็ก โดยมีขอบเขตการวิจัยดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ สถานรับเลี้ยงเด็กที่มีเด็กวัยทารกและวัยเตาะแตะ สังกัดกรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
2. การวิเคราะห์การดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ของสถานรับเลี้ยงเด็กตามสภาพจริงในปัจจุบัน โดยใช้แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545) 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการเตรียมการ ด้านการดำเนินงาน และด้านการรายงาน

นิยามศัพท์

การดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน หมายถึง การปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องในกระบวนการบริหารการศึกษาและการดำเนินกิจกรรมตามปกติของสถานรับเลี้ยงเด็ก โดยบุคลากรในสถานศึกษา หรือหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพให้เป็นที่น่าพอใจตามเป้าหมายและมาตรฐานการศึกษา ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการเตรียมการ ด้านการดำเนินการ และด้านการรายงาน

ด้านการเตรียมการ หมายถึง การจัดเตรียมการก่อนการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ด้านการเตรียมความพร้อมบุคลากร และการกำหนดแผนการปฏิบัติงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก

การเตรียมความพร้อมบุคลากร หมายถึง การสร้างความตระหนักถึงคุณค่า การประกันคุณภาพภายใน การพัฒนาความรู้และทักษะเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในให้แก่บุคลากร การแต่งตั้งคณะกรรมการในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน และการกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน

การกำหนดแผนการปฏิบัติงาน หมายถึง ภารกิจในการจัดทำมาตรฐานการศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา แผนการบริหารจัดการ และแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

ด้านการดำเนินการ หมายถึง การปฏิบัติงานประกันคุณภาพภายใน ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนหลัก คือ การดำเนินงานตามแผนการปฏิบัติงาน การตรวจสอบประเมินผลการดำเนินงาน และการปรับปรุงการปฏิบัติงานและพัฒนาคุณภาพการศึกษา

การดำเนินการตามแผนการปฏิบัติงาน หมายถึง การปฏิบัติงานต่าง ๆ ตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา แผนการบริหารจัดการ และแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

การตรวจสอบประเมินผลการดำเนินงาน หมายถึง กระบวนการต่าง ๆ ในการติดตามการบริหารจัดการ การปฏิบัติงานของบุคลากรและการประเมินพัฒนาการเด็ก

การปรับปรุงการปฏิบัติงานและพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง การแก้ไขเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานและพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยการกำหนดแนวทางการนำผลการประเมินมาใช้ประโยชน์ และการมีส่วนร่วมของบุคลากร

ด้านการรายงาน หมายถึง การนำเสนอผลคุณภาพการศึกษาประจำปี โดยการกำหนดรูปแบบการรายงานผลคุณภาพการศึกษาประจำปี การรายงานผลคุณภาพการศึกษาประจำปีต่อหน่วยงานหรือกลุ่มคนที่เกี่ยวข้อง และการวางแผนนำผลการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีไปพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน

แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน หมายถึง วิธีปฏิบัติในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานรับเลี้ยงเด็ก เพื่อพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน พัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานรับเลี้ยงเด็ก

สถานรับเลี้ยงเด็ก หมายถึง สถานพัฒนาและให้การศึกษาเด็กปฐมวัย ในช่วงเวลากลางวัน ที่มีเด็กวัยทารกและวัยเตาะแตะ ตั้งแต่ 6 คนขึ้นไป ในที่นี้หมายถึงสถานรับเลี้ยงเด็กภายใต้ความดูแลของกรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและหน่วยงานต้นสังกัดสามารถนำข้อมูลสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานรับเลี้ยงเด็ก ไปวิเคราะห์หาแนวทางในการพัฒนาผู้บริหาร และผู้ดูแลเด็กให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน
2. สถานรับเลี้ยงเด็กและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานรับเลี้ยงเด็กให้มีประสิทธิภาพ

บทที่ 2

ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การนำเสนอแนวทางสำหรับการประกันคุณภาพภายในของสถานรับเลี้ยงเด็ก
ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
 - 1.1 ความหมายของการประกันคุณภาพภายใน
 - 1.2 หลักการในการประกันคุณภาพภายใน
 - 1.3 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพภายใน
2. แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานรับเลี้ยงเด็ก
 - 2.1 ขั้นตอนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน
 - 2.1.1 ด้านการเตรียมการ
 - 2.1.2 ด้านการดำเนินการ
 - 2.1.3 ด้านการรายงาน
 - 2.2 บทบาทผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา
 - 2.3 มาตรฐานสถานรับเลี้ยงเด็กเพื่อการประกันคุณภาพภายใน
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 3.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 3.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

1.1 ความหมายของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

มาตรา 4 วรรค 7 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กล่าวถึงความหมายของการประกันคุณภาพภายในว่า หมายถึงการประเมินผล การติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาจากภายในโดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นเองหรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น

กฎกระทรวง ว่าด้วย ระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ให้ความหมายของการประกันคุณภาพภายในว่า หมายถึง การประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา การติดตาม การตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศสำหรับการประกันคุณภาพภายใน ซึ่งดำเนินการโดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นหรือหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545) ให้ความหมายของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาว่า เป็นกระบวนการที่บุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาร่วมกันวางแผน กำหนดเป้าหมายและวิธีดำเนินการตามแผนในทุกขั้นตอน มีการบันทึกข้อมูล ตรวจสอบผลงาน เพื่อหาจุดเด่นและจุดที่ต้องปรับปรุงแผนงานร่วมกัน โดยมุ่งหวังให้เกิดประสิทธิภาพ ในการบริหารจัดการสถานศึกษาที่เน้นคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ

จรัส นองมาก (2544) กล่าวว่า การประกันคุณภาพภายใน หมายถึง การประเมินผล การติดตาม ตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายใน โดยบุคลากรของสถานศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพสถานศึกษา (2556) กำหนดความหมายของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาว่า หมายถึง การประเมินผล การติดตาม การตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายใน โดยบุคลากรของสถานศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่ดูแลสถานศึกษา

กล่าวโดยสรุป การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา คือ กระบวนการบริหารจัดการที่มีการพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ เป็นการประเมินผลและการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพมาตรฐานสถานศึกษาจากภายใน โดยบุคลากรของสถานศึกษาหรือต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษา

1.2 หลักการในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

กรมสามัญศึกษา (2543) ได้กำหนดหลักการของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาไว้ดังนี้

1. เป็นเรื่อง que ทุกคนในสถานศึกษาต้องรับผิดชอบร่วมกัน
2. การประเมินตามสภาพจริงจากการปฏิบัติงานปกติ ไม่เน้นแบบวัด

แบบประเมินหรือเอกสารจำนวนมาก

3. มุ่งเน้นการประเมินตนเอง
4. เป็นการประเมินเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545) ได้กำหนดหลักการของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ไว้ดังนี้

1. เป็นการพัฒนาคุณภาพให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน
2. เป็นส่วนหนึ่งของการงานปกติที่ต้องทำอย่างต่อเนื่อง
3. เป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง

กรมวิชาการ (2544) ได้กำหนดหลักการของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาไว้ดังนี้

1. เน้นการสร้างควมพึงพอใจให้กับผู้บริโภค
2. เป็นการบริหารทั้งระบบของสถานศึกษา
3. เป็นการสร้างความมั่นใจให้ผู้ปกครองที่ตั้งอยู่บนรากฐานของหลักวิชา
4. เป็นข้อมูลย้อนกลับเพื่อใช้ในการวางแผนปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง
5. เป็นการสะท้อนคุณภาพของการออกแบบหลักสูตร
6. เป็นการสร้างความรู้ พัฒนาทักษะและความมั่นใจแก่บุคลากรในสถานศึกษา
7. เป็นการประสานสัมพันธ์กับผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง
8. เป็นการแสดงถึงภาวะความเป็นผู้นำและความเอาจริงเอางังของผู้บริหาร

สรุปได้ว่า หลักการของการประกันคุณภาพภายใน คือแนวทางการดำเนินงานบริหารสถานศึกษาที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ เป็นที่พึงพอใจแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายอย่างต่อเนื่องและดำเนินการโดยบุคลากรในสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง

1.3 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพภายใน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 บัญญัติถึงการประกันคุณภาพการศึกษา ดังนี้

มาตรา 47 ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก ระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายใน เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก

มาตรา 49 ให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มีฐานะเป็นองค์การมหาชนทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์ วิธีการประเมินคุณภาพภายนอกและทำการประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความมุ่งหมายและหลักการ และแนวการจัดการศึกษาในแต่ละระดับ ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ให้มีการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกห้าปี นับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้ายและเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

มาตรา 50 ให้สถานศึกษาให้ความร่วมมือในการจัดเตรียมเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่มีข้อมูลเกี่ยวข้องเกี่ยวกับสถานศึกษา ตลอดจนให้บุคลากร คณะกรรมการของสถานศึกษา รวมทั้งผู้ปกครองและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษาให้ข้อมูลเพิ่มเติมในส่วนที่พิจารณาเห็นว่าเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการกิจของสถานศึกษา ตามคำร้องขอของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาหรือบุคคลหรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรอง ที่ทำการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษานั้น

มาตรา 51 ในกรณีที่ผลการประเมินภายนอกของสถานศึกษาไม่ได้ได้ตามมาตรฐานที่กำหนด ให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา จัดทำข้อเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไขต่อหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้สถานศึกษาปรับปรุงแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด หากมิได้ดำเนินการดังกล่าว ให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษารายงานต่อคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการอาชีวศึกษา หรือคณะกรรมการการอุดมศึกษา เพื่อดำเนินการให้มีการปรับปรุงแก้ไข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545)

สรุปได้ว่า สารบัญญัตินี้ดังกล่าว เป็นสิ่งที่สถานศึกษาทุกแห่งจะต้องนำไปปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุเจตนารมณ์ในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา ซึ่งจะเป็นการสร้างเชื่อมั่นแก่พ่อแม่และประชาชนว่าลูกหลานจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ

2. แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐานสถานศึกษา

กฎกระทรวง ว่าด้วย ระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 หมวด 2 ข้อที่ 14 ได้กำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในให้สถานศึกษาดำเนินการโดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ดังนี้

1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
2. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

3. การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ
4. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
5. การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
6. การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
7. การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน
8. การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

กรมวิชาการ (2545) ได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาไว้ดังนี้

1. การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ
2. การพัฒนามาตรฐานการศึกษา
3. การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
4. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา
6. การประเมินคุณภาพการศึกษา
7. การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี
8. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

กรมสามัญศึกษา (ม.ป.ป.) ได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ไว้ดังนี้

1. การศึกษาและเตรียมการก่อนการประกันคุณภาพภายใน
2. การจัดทำแผนปฏิบัติการในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน
3. การนำแผนไปใช้ในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน
4. การประเมินผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน
5. การสรุปผลการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน
6. การรายงานผลการดำเนินงานต่อชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545) ได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ไว้ 3 ขั้นตอนดังนี้

1. การเตรียมการ
 - 1.1 การเตรียมความพร้อมบุคลากรก่อนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน
 - 1.2 การแต่งตั้งคณะกรรมการที่รับผิดชอบในดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน
2. การดำเนินงาน
 - 2.1 การวางแผนปฏิบัติการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน
 - 2.2 การดำเนินงานตามแผนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน
 - 2.3 การตรวจสอบประเมินผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน
 - 2.4 การนำผลการประเมินมาปรับปรุงงานประกันคุณภาพภายใน
3. การรายงาน

การจัดทำรายงานประเมินตนเองหรือรายงานประจำปีเป็นส่วนหนึ่งของแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ดังที่กล่าวมาข้างต้น มีการกำหนดขั้นตอนการดำเนินงานที่สอดคล้องและมีความคล้ายคลึงกัน เมื่อศึกษารายละเอียดของแต่ละแนวคิด พบว่ามีความแตกต่างกันเพียงบางส่วน มีบางแนวคิดได้แยกขั้นตอนการดำเนินงานออกเป็นประเด็นย่อยที่ชัดเจนยิ่งขึ้น ทั้งนี้โดยการวิจัยเรื่อง การนำเสนอแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานรับเลี้ยงเด็กในครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกใช้แนวคิดในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545) เป็นหลักในการกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย เนื่องจากแนวคิดดังกล่าวมีการกำหนดขั้นตอนและแนวปฏิบัติที่ชัดเจน

2.1 ขั้นตอนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545) ได้กำหนดขั้นตอนและแนวปฏิบัติในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในไว้ 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ด้านการเตรียมการ

ระบบการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารและการจัดการเรียนการสอนที่ควรให้ความสำคัญมากที่สุดต่อการเตรียมการในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

1) การเตรียมความพร้อมของบุคลากร

ปัญหาสำคัญของการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา คือ การที่บุคลากรในสถานศึกษายังเข้าใจไม่ชัดเจนว่าการประกันคุณภาพภายใน คือ การบริหารคุณภาพที่เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการทำงานตามปกติ ที่ต้องปฏิบัติอยู่แล้ว จึงทำให้เข้าใจผิดว่าเป็นงานที่เพิ่มภาระ นอกจากนี้บุคลากรในสถานศึกษาส่วนใหญ่ยังไม่คุ้นกับการทำงานที่เน้นคุณภาพและต้องมีการตรวจสอบ บางครั้งจึงเกิดการต่อต้านขึ้นได้ จึงจำเป็นที่จะต้องสร้างความตระหนัก และพัฒนาความรู้ความเข้าใจให้กับบุคลากรเป็นอันดับแรก โดยอาจดำเนินการดังนี้

1.1 การสร้างความตระหนักถึงคุณค่าของการประกันคุณภาพภายใน เป็นเรื่องที่บุคลากรในสถานศึกษาทุกคนต้องร่วมกันทำเป็นทีม จึงจำเป็นที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องปลูกจิตสำนึกและสร้างความตระหนักให้บุคลากรในสถานศึกษามองเห็นคุณค่า และมีความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกับการประกันคุณภาพภายใน ถ้าบุคลากรยังไม่มี ความเข้าใจที่ตรงกัน และทัศนคติที่ดี การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาก็จะสำเร็จได้ยาก ด้วยเหตุนี้จึงจำเป็นต้องปรับความคิดของบุคลากร ทุกคน ที่มีต่อการประกันคุณภาพภายในให้ถูกต้องและตรงกับความ เป็นจริงมากที่สุด

1.2 การพัฒนาความรู้และทักษะเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน บุคลากรส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในการประกันคุณภาพ การดำเนินงานตามขั้นตอน รวมทั้งทักษะการประเมินตนเอง ควรฝึกอบรมให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจ และสามารถดำเนินการประกันคุณภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2) การแต่งตั้งคณะกรรมการ

การประกันคุณภาพภายในเป็นภารกิจของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา แต่ในการดำเนินงานจำเป็นต้องมีผู้รับผิดชอบเพื่อประสาน กำกับ ดูแล ช่วยเหลือ สนับสนุนให้ทุกฝ่ายทำงานร่วมกัน และเชื่อมโยงกันเป็นทีม โดยผู้ที่มีส่วนรับผิดชอบอย่างสำคัญมากที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งควรดำเนินการร่วมกับบุคลากรหลักที่ได้รับมอบหมาย ในรูปของคณะกรรมการหรือคณะทำงาน อาจไม่จำเป็นต้องตั้งขึ้นมาใหม่ ถ้าสถานศึกษามีกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการ

พัฒนาในด้านต่าง ๆ อยู่แล้ว มีผลทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องจากทุกฝ่ายเข้ามาร่วม เพราะการประกันคุณภาพภายในมีเป้าหมายเพื่อปรับปรุงการทำงานปัจจุบันให้ดีขึ้น ผู้ดำเนินการจึงต้องเป็นผู้ที่คุ้นเคยกับงานที่ตนเองทำ ไม่ใช่การมอบหมายงาน ให้กับบุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องกับงานนั้น ๆ มาดำเนินการ

สรุปได้ว่า ด้านการเตรียมการ ในการดำเนินการด้านประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาควรครอบคลุมในเรื่อง การเตรียมความพร้อมของบุคลากร เพื่อเป็นการสร้างความตระหนักถึงคุณค่าของการประกันคุณภาพภายในและการทำงานเป็นทีม และการพัฒนาความรู้และทักษะเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน รวมถึงการแต่งตั้งคณะกรรมการที่รับผิดชอบในการประสาน กำกับ ดูแลช่วยเหลือ สนับสนุนให้ทุกฝ่ายทำงานร่วมกันและเชื่อมโยงกันเป็นทีม

ขั้นตอนที่ 2 ด้านการดำเนินการ

เป็นกระบวนการบริหารงานอย่างมีคุณภาพครบวงจร (PDCA) ของเดมมิ่ง (Deming, 1986) ซึ่งวงจรของเดมมิ่งประกอบด้วย การวางแผน (Plan) ปฏิบัติตามแผน (Do) ตรวจสอบผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา (Check) และพัฒนาปรับปรุงอยู่เสมอ (Action) โดยมีลักษณะเป็นวงจรต่อเนื่อง มีรายละเอียดในแต่ละขั้นตอน ดังนี้

1) การวางแผน (Plan)

การวางแผนเป็นการคิดเตรียมการไว้ล่วงหน้าเพื่อให้การทำงานประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ การวางแผนต้องมีการกำหนดเป้าหมาย แนวทางการดำเนินงาน ผู้รับผิดชอบ ระยะเวลา และทรัพยากร เพื่อให้การทำงานบรรลุตามเป้าหมายที่ต้องการ สถานศึกษาควรมีการจัดทำธรรมนูญการศึกษา หรือแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งเป็นข้อตกลงร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับผู้ที่เกี่ยวข้องได้แก่ ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชนและหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อใช้เป็นแผนแม่บทสำหรับกำหนดทิศทางในการพัฒนาสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายภายในระยะเวลาที่กำหนด เช่น 3 - 5 ปี เพื่อให้การดำเนินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สถานศึกษาควรมีการจัดทำแผนต่าง ๆ ได้แก่ แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี แผนการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรและสอดคล้องกับเป้าหมายของสถานศึกษา แผนการประเมินคุณภาพการศึกษา แผนงบประมาณ ทั้งรายรับและรายจ่ายของสถานศึกษา อย่างมีความเชื่อมโยงกันและควรวางแผนการประเมินผลไปด้วยกันเพื่อใช้กำกับการตรวจสอบการปฏิบัติงานตามแผน โดยมีการตั้งเป้าหมายและรูปแบบการประเมิน วิธีการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล แผนการประเมินผลที่ดีควรสอดคล้องและเป็นส่วนหนึ่งของการทำงานตามปกติในชีวิตประจำวันของผู้บริหาร ครูและผู้เรียน นอกจากนี้ควรต้องวางแผนคิดงบประมาณที่จำเป็นในการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งรายรับและรายจ่ายของสถานศึกษาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามแผน

1.1 การกำหนดเป้าหมาย การวางแผนควรเริ่มจากการกำหนดเป้าหมายที่แสดงถึงคุณลักษณะหรือคุณภาพที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา ควรระบุให้ชัดเจนในธรรมนูญสถานศึกษาและใช้เป็นหลักหรือทิศทางในการดำเนินงานของสถานศึกษา จัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาและแผนปฏิบัติการ ให้เป็นไปตามเป้าหมายหรือมาตรฐานการศึกษาโดยครอบคลุมคุณลักษณะหรือคุณสมบัติของผู้เรียนที่พึงประสงค์ การบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนการสอน ทรัพยากร สภาพแวดล้อม การประเมินผล การกำกับตรวจสอบและการรายงาน

1.2 การจัดอันดับความสำคัญของเป้าหมาย คือการจัดอันดับความสำคัญของเป้าหมายเพื่อช่วยให้การวางแผนมีประสิทธิภาพมากขึ้น เนื่องจากสถานศึกษาควรทราบถึงความสำคัญของเป้าหมายต่าง ๆ ที่ต้องการว่า มีความสำคัญมากน้อยต่างกันเพียงใดเพื่อสนับสนุนให้การกำหนดกิจกรรม บุคลากร ทรัพยากรและช่วงระยะเวลาที่จะการพัฒนาตามเป้าหมายนั้น ๆ สามารถกำหนดให้เป็นแบบอย่างเหมาะสม สถานศึกษาบางแห่งที่ไม่ได้ตั้งเป้าหมายเพิ่มเติม นอกเหนือจากเป้าหมายหรือมาตรฐานของต้นสังกัดและมาตรฐานประเมินภายนอก ซึ่งเป็นมาตรฐานหลักที่ต้องทำอยู่แล้ว อาจไม่เห็นความจำเป็นของการจัดอันดับความสำคัญ จึงอาจจะข้ามขั้นตอนนี้ไปก็ได้ สำหรับสถานศึกษาที่มีความต้องการเฉพาะของชุมชนท้องถิ่นและของสถานศึกษาเพิ่มขึ้นหลายเป้าหมายหรือสถานศึกษาบางแห่งที่มีบุคลากรและทรัพยากรจำกัด อาจใช้การจัดอันดับความสำคัญเป็นเทคนิคที่ช่วยตัดสินใจให้การทำงานมีประสิทธิภาพ โดยอาจมุ่งดำเนินการตามเป้าหมายหลักก่อน เพื่อเป็นพื้นฐานที่จะก่อให้เกิดการพัฒนาเป้าหมายอื่นตามมาพร้อมกันไปด้วย เป็นต้น

1.3 กำหนดแนวทางการดำเนินงานหรือวิธีปฏิบัติงาน การกำหนดแนวทางหรือวิธีการปฏิบัติงาน คือการนำเป้าหมายที่มีลักษณะเป็นความคิดเชิงนามธรรม มาทำให้เป็นรูปธรรมในทางปฏิบัติ โดยคิดโครงการหรือกิจกรรมที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ รวมทั้งกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จหรือตัวบ่งชี้ที่มีความชัดเจนด้วยการคิดโครงการหรือกิจกรรมนั้นไม่จำเป็นต้องคิดให้ได้จำนวนมาก หรือไม่จำเป็นว่าทุกเป้าหมายจะต้องมีโครงการเฉพาะของเป้าหมายนั้น ในทางปฏิบัติจริง หากสามารถคิดโครงการที่ทำให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการได้สำเร็จและเป้าหมายนั้นเอื้อต่อการพัฒนาเป้าหมายอื่นต่อไปได้ ก็อาจขยายโครงการนั้น โดยจัดกิจกรรมในโครงการนั้นเพิ่ม เพื่อให้บรรลุเป้าหมายอื่น ๆ ต่อไปได้ด้วย เป็นการทำงานแบบบูรณาการซึ่งจะเป็นการคิดโครงการที่ดีและมีประโยชน์เชื่อมโยงกัน อีกทั้งไม่เป็นการสร้างงานให้บุคลากรมากเกินไป โดยเฉพาะบุคลากรในสถานศึกษาขนาดเล็ก

หลักการดังกล่าวเป็นแนวคิดเบื้องต้น เพื่อให้เห็นความเชื่อมโยงของการคิดจัดทำแผนที่มีความเชื่อมโยงกันตั้งแต่แผนพัฒนาระยะยาวถึงแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา ตลอดจนจนถึงการวางแผนการทำงานในชีวิตประจำวันของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา เพื่อให้สามารถคิดโครงการที่เป็นประโยชน์ ส่งผลถึงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและปฏิบัติได้จริงโดยไม่ยุ่งยากนัก เมื่อเข้าใจ

หลักการและวิธีคิดอย่างชัดเจนแล้ว ก็จะสามารถนำไปขยายผลเขียนรายละเอียดเพิ่มเติมตามความต้องการของระเบียบปฏิบัติและแบบฟอร์มต่าง ๆ ของต้นสังกัดต่อไป

1.4 การกำหนดระยะเวลา การทำแผนควรมีการกำหนดระยะเวลาที่เหมาะสมสำหรับการดำเนินงานของโครงการหรือกิจกรรมในแผนด้วย การกำหนดระยะเวลาจะช่วยให้การทำงานมีประสิทธิภาพ เพราะผู้ปฏิบัติจะทราบได้ว่างานใดควรจะต้องดำเนินการให้เสร็จเมื่อไร ต้องเร่งดำเนินการก่อนหรืออาจรอได้และยังเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารหรือผู้ที่มีหน้าที่กำกับดูแลจะได้ติดตามว่ามีความก้าวหน้าเพียงใด

1.5 การกำหนดงบประมาณ เป็นการคิดงบประมาณที่ต้องใช้ในการจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์ รวมทั้งค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่จำเป็นในการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ตามแผนอย่างรอบคอบและให้เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนมากที่สุด โดยคำนึงถึงความพอเพียงและความเหมาะสมระหว่างรายรับ - รายจ่าย เพื่อให้สามารถดำเนินงานได้บรรลุเป้าหมาย โดยมีการใช้งบประมาณอย่างคุ้มค่า

1.6 การกำหนดผู้รับผิดชอบเป็นการกำหนดผู้รับผิดชอบที่เหมาะสมในการดำเนินการแต่ละขั้นตอน หรือในกิจกรรมและโครงการต่าง ๆ เป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้แผนดังกล่าวสามารถดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงควรกำหนดไว้ในแผนให้ชัดเจนว่า เรื่องใดควรเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ใด

สรุปได้ว่า ในการวางแผนปฏิบัติงาน (Plan) ควรมีการครอบคลุมเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

- (1) การกำหนดเป้าหมายหรือมาตรฐานการศึกษา
- (2) การจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมาย
- (3) การกำหนดแนวทางการดำเนินงานหรือวิธีปฏิบัติงาน
- (4) การกำหนดระยะเวลาดำเนินงาน
- (5) การกำหนดงบประมาณ
- (6) การกำหนดผู้รับผิดชอบ

2) การปฏิบัติตามแผน (Do)

เมื่อสถานศึกษาวางแผนการปฏิบัติงานได้สำเร็จเรียบร้อยแล้ว บุคลากรจึงร่วมกันดำเนินการตามแผนที่จัดทำไว้ โดยในระหว่างการทำงานต้องมีการเรียนรู้เพิ่มเติมตลอดเวลาและควรมุ่งเน้นประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียนเป็นสำคัญ นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีบทบาทดังต่อไปนี้

2.1 ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรทำงานอย่างมีความสุข

2.2 จัดสิ่งอำนวยความสะดวก สนับสนุนทรัพยากรเพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2.3 กำกับติดตามทั้งระบบรายบุคคล รายกลุ่ม รายหมวด/ฝ่าย เพื่อกระตุ้นและส่งเสริมให้มีการดำเนินงานตามแผน

2.4 ให้การนิเทศ ในระหว่างปฏิบัติงาน ผู้บริหารต้องกำกับและติดตามว่าเป็นไปตามเป้าหมายหรือแผนที่กำหนดไว้หรือมีปัญหาหรือไม่ หากไม่เป็นไปตามแผนหรือมีปัญหาจะได้ให้การนิเทศเพื่อปรับปรุงแก้ไข การกำกับและติดตามการปฏิบัติงานมีหลายวิธี เช่น ผู้บริหารอาจติดตามด้วยการสอบถามเป็นรายบุคคล จัดประชุม/หมวด/ฝ่ายหรือให้แต่ละบุคคล/กลุ่ม/หมวด/ฝ่ายรายงานความก้าวหน้าของการทำงานรายสัปดาห์หรือรายเดือน โดยอาจรายงานปากเปล่าหรือจัดทำกรรายงานเสนอเพื่อให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการปฏิบัติงานของแต่ละบุคคล/กลุ่ม/หมวด/ฝ่าย และในแต่ละเดือนอาจมีการพิจารณาว่า บุคคล/กลุ่ม/หมวด/ฝ่ายใดมีผลการดำเนินงานดีเยี่ยมเป็นไปตามเป้าหมายหรือแผนที่กำหนด โดยอาจมีการให้รางวัลเพื่อเป็นการให้กำลังใจ ผู้บริหารควรให้การนิเทศเพื่อให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในเรื่องการจัดการเรียนการสอน การประเมินตนเองและทักษะด้านต่าง ๆ โดยผู้บริหารอาจให้การนิเทศเองหรือวิทยากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญแต่ละด้านมาให้การนิเทศหรือส่งบุคลากรไปฝึกอบรม

สรุปได้ว่า การปฏิบัติงานตามแผน ครอบคลุมเรื่องการส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรทุกคนทำงานอย่างมีความสุข การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก สนับสนุนทรัพยากรเพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ การกำกับติดตามทั้งระบบรายบุคคล/กลุ่ม/หมวด/ฝ่าย เพื่อกระตุ้นและส่งเสริมให้มีการดำเนินงานตามแผนและการให้การนิเทศ

3) การตรวจสอบการประเมินผล (Check)

การประเมินผลเป็นกลไกสำคัญที่จะกระตุ้นให้เกิดการพัฒนา เพราะจะทำให้ได้ข้อมูลย้อนกลับที่สะท้อนให้เห็นการดำเนินงานที่ผ่านมาว่าบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้เพียงใด ต้องปรับปรุงแก้ไขในเรื่องใดบ้าง ผู้บริหารและครูที่เข้าใจระบบการประกันคุณภาพอย่างถูกต้องจะตระหนักถึงความสำคัญของการประเมินผลทำให้ไม่กลัวการถูกประเมิน โดยเฉพาะการประเมินตนเอง ซึ่งมุ่งเพื่อการพัฒนาไม่ใช่การตัดสินถูกหรือผิด ซึ่งเป็นการประเมินในงานที่ทำอยู่เป็นประจำ เครื่องมือหลายประเภทที่ใช้ในการประเมินอาจเป็นสิ่งที่มียู่แล้วและไม่จำเป็นต้องสร้างขึ้นใหม่

4) การนำผลการประเมินมาปรับปรุง (Action)

เมื่อทำการตรวจสอบผลการประเมินแล้วบุคลากรจะรวบรวมผลการประเมินจากแต่ละฝ่าย เพื่อนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์และแปลผลในภาพรวมทั้งหมด แล้วนำเสนอผลการประเมินต่อผู้เกี่ยวข้อง เช่น ครูประจำชั้น หัวหน้าฝ่ายวิชาการ ผู้บริหาร เพื่อนำผลไปใช้ในการ

พัฒนาตนเองต่อไป ทั้งนี้ผู้บริหารและบุคลากรสามารถนำผลการประเมินไปใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุง และวางแผนต่อไป รวมทั้งนำไปจัดทำเป็นข้อมูลสารสนเทศเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้ดังต่อไปนี้

4.1 การปรับปรุงการปฏิบัติงานของผู้บริหารและบุคลากรระหว่างการดำเนินงานและมีการตรวจสอบประเมินผลทั้งในระดับรายบุคคลหรือระดับชั้นผู้บริหารและบุคลากรสามารถนำผลการประเมินไปใช้ ปรับปรุงการทำงานของตนเองและปรับปรุงแผนการดำเนินงานได้เลย เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามแผนและเป้าหมายที่กำหนดไว้

4.2 การวางแผนในระยะต่อไปการนำผลการประเมินไปใช้จัดทำ แผนในภาคเรียนหรือปีการศึกษาต่อไป ควรมีการวิเคราะห์จุดเด่นและจุดที่ต้องปรับปรุงของ สถานศึกษาหาสาเหตุของปัญหาและแนวทางในการแก้ไข โดยให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม เพื่อนำไปพัฒนาปรับปรุงการจัดการศึกษาของสถานศึกษาต่อไป วิธีวิเคราะห์จุดเด่นและจุดที่ต้องการ ปรับปรุงสามารถทำได้ง่าย ๆ โดยเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ ผลต่างที่ เกิดขึ้นจะสะท้อนสิ่งที่ต้องได้รับการพัฒนาปรับปรุง เมื่อทราบจุดที่ต้องปรับปรุงของสถานศึกษาแล้ว จะต้องนำมาร่วมกันวิเคราะห์หาสาเหตุเพื่อป้องกันและแก้ไขปรับปรุง หลังจากนั้นจึงระดมความคิด จากบุคลากรที่เกี่ยวข้องมาช่วยกันหาวิธีการแก้ปัญหา

4.3 การจัดทำข้อมูลสารสนเทศ คือการที่สถานศึกษานำผลที่ได้ จากการประเมินมาพัฒนาเป็นข้อมูลสารสนเทศเป็นปัจจุบันที่สามารถใช้ได้สะดวก รวดเร็ว ซึ่งจะเป็น ประโยชน์ในการบริหารงานและประกอบการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ รวมทั้งเมื่อหน่วยงานภายนอกเข้ามา ประเมิน สถานศึกษาจะมีความพร้อมในการนำเสนอข้อมูลและสารสนเทศที่ผู้ประเมินต้องการได้ ง่ายขึ้นในทุก ๆ ด้าน

สรุปได้ว่า การดำเนินงานประเมินผลของสถานศึกษาไม่ได้สิ้นสุดที่การประเมินตนเองเพียง ครั้งเดียวแล้วหยุด แต่ต้องดำเนินการตลอดเวลา ผลการประเมินที่จัดทำเสร็จแล้วเป็นข้อมูลที่แสดงถึง สภาพการดำเนินงานในขณะนั้นซึ่งต้องมีการตรวจสอบใหม่ว่าการดำเนินงานในช่วงต่อไปสอดคล้อง กับเป้าหมายและแนวทางการพัฒนาของสถานศึกษาอย่างไร การพัฒนาปรับปรุงตนเองจึงต้อง ดำเนินการอย่างต่อเนื่องไม่มีที่สิ้นสุด

ขั้นตอนที่ 3 ด้านการรายงาน

เมื่อสถานศึกษาได้ดำเนินการตามแผนและมีการประเมินผลภายในเสร็จเรียบร้อยแล้ว ในช่วงปลายปีการศึกษาจะต้องจัดทำรายงานการประเมินตนเองหรือรายงานประจำปี เพื่อ เผยแพร่ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกกลุ่มได้รับทราบไม่ว่าจะเป็นบุคลากรภายในสถานศึกษา ผู้ปกครอง หรือชุมชน หน่วยงานต้นสังกัดและผู้ประเมินภายนอก เพื่อแสดงความรับผิดชอบในการจัดการศึกษา

และพร้อมที่จะรับการประเมินจากภายนอก โดยรวบรวมผลการดำเนินงาน ผลการประเมิน วิเคราะห์ และสังเคราะห์จำแนกตามมาตรฐานการศึกษาและนำเสนอในรายงาน

การรายงานผลการประเมินและเนื้อหาสาระที่ต้องการสื่อสารควรมี 2 แบบขึ้นอยู่กับกลุ่มผู้รับข้อมูล แบบแรกเป็นการรายงานที่มีรายละเอียดครบถ้วน เน้นในเชิงวิชาการ เพื่อใช้สำหรับรายงานหน่วยงานต้นสังกัดและผู้ประเมินภายนอก ส่วนแบบที่สองเป็นการรายงานสรุปเพื่อเผยแพร่ให้กับกลุ่มผู้ปกครองและชุมชน โดยนำเสนอในลักษณะการบรรยายด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย และมีความยาวไม่มาก ซึ่งจะช่วยให้ผู้ปกครองรับรู้ข้อมูลของสถานศึกษาได้มากขึ้นด้วย เนื้อหาสาระที่นำเสนอในรายงานการประเมินตนเองหรือรายงานประจำปีควรมีหัวข้อดังนี้

1. ข้อมูลสภาพทั่วไปของสถานศึกษา เช่น ประวัติและความเป็นมาของสถานศึกษา สถานที่ตั้ง สังกัด รูปแบบ/หลักสูตรการจัดการเรียนการสอน โครงสร้างการบริหารข้อมูลผู้บริหารและบุคลากร จำนวนผู้เรียน งบประมาณ รวมทั้งข้อมูลสภาพชุมชน อาชีพและรายได้ของผู้ปกครอง
2. วิสัยทัศน์ เป้าหมายหรือมาตรฐาน และแผนงานของสถานศึกษา
3. ผลการประเมินตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้ โดยแต่ละตัวบ่งชี้ควรรายงานเกี่ยวกับเป้าหมาย การดำเนินงานให้บรรลุตามเป้าหมาย และผลการดำเนินงาน โดยอาจนำเสนอข้อมูล/หลักฐานสนับสนุนผลการดำเนินงานนั้น ๆ ด้วยก็ได้ นอกจากนี้ในแต่ละมาตรฐานควรนำเสนอจุดเด่น จุดที่ต้องปรับปรุง และแนวทางการแก้ไข
4. สรุปผลการประเมินของมาตรฐานแต่ละด้าน คือ ด้านผู้เรียน ด้านกระบวนการและด้านปัจจัย โดยในแต่ละด้านควรระบุถึงจุดเด่น เงื่อนไขที่ทำให้สำเร็จ จุดที่ต้องปรับปรุงสาเหตุ และแนวทางแก้ไขปรับปรุง
5. ภาคผนวก อาจมีการรายงานเกี่ยวกับวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผล หากเป็นที่ต้องการของหน่วยงานต้นสังกัด

จากคำอธิบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545) ดังกล่าวข้างต้นนั้น สามารถสรุปแนวทางการดำเนินการด้านประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งใช้เป็นกรอบแนวคิดของการวิจัยได้ดังนี้ คือ ด้านการเตรียมการได้แก่ ความพร้อมของบุคลากรก่อนการประกันคุณภาพภายใน การกำหนดแผนการปฏิบัติงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก ด้านการดำเนินการ ได้แก่ การดำเนินงานตามแผนการปฏิบัติงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก การติดตามตรวจสอบคุณภาพการดำเนินงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก การปรับปรุงการปฏิบัติงานและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานรับเลี้ยงเด็ก ด้านการรายงาน ได้แก่ การรายงานผลคุณภาพการศึกษาประจำปีของสถานรับเลี้ยงเด็ก

2.2 บทบาทหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

การประกันคุณภาพการศึกษา มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพตามเป้าหมายที่กล่าวมาข้างต้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งสาระในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตราที่ 48 ได้ระบุไว้ว่าให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่สถานศึกษาต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ในการบริหารการศึกษาของสถานศึกษานั้นมีบุคลากรหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมากมายไม่ว่าจะเป็น ผู้บริหาร คณะครู ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคม ดังนั้น ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเหล่านั้นควรเข้ามามีบทบาทร่วมกันในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา มิใช่เป็นเรื่องของบุคลากรในสถานศึกษาเพียงอย่างเดียว สำหรับบทบาทของผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องในระดับสถานศึกษาที่ควรเข้ามามีส่วนร่วมสรุปได้ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545)

1. ผู้บริหารสถานศึกษา คือผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการที่ส่งเสริมสนับสนุนอำนวยความสะดวกการให้คำปรึกษา และดูแลให้มีการประกันคุณภาพการศึกษาที่ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วม โดยบทบาทของผู้บริหารนั้นจะต้องเป็นผู้นำ/แกนหลักในทุกขั้นตอนของการดำเนินการซึ่งสามารถจำแนกออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1) ด้านการเตรียมการ ในช่วงของการเตรียมการนี้ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญอย่างมากในการขับเคลื่อนให้การพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาดำเนินไปได้ด้วยดี โดยสามารถสรุปบทบาทของผู้บริหารได้ดังนี้

1.1 ศึกษาค้นคว้า และพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความเข้าใจ มีวิสัยทัศน์ เห็นความสำคัญและมีเจตคติที่ดีต่อการประกันคุณภาพการศึกษา นอกจากนี้ยังต้องพัฒนาตนเองเกี่ยวกับภาวะผู้นำในด้านการบริหารและด้านวิชาการ เพื่อให้ตนเองสามารถทำหน้าที่ผู้นำในการพัฒนาได้อย่างชัดเจนเพื่อให้เกิดความน่าเชื่อถือ ศรัทธา และการยอมรับจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

1.2 สร้างจิตสำนึกและความตระหนักในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาให้เกิดขึ้นแก่บุคลากรในสถานศึกษา โดยมีวิธีการหลากหลายในการสร้างจิตสำนึกเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา เช่น การประชุมชี้แจง การพาไปศึกษาดูงาน การเชิญวิทยากรมาบรรยาย เป็นต้น

1.3 สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา

ทั้งการประกันคุณภาพภายในและการประกันคุณภาพภายนอก ให้แก่บุคลากรในสถานศึกษาโดยเริ่มตั้งแต่การกำหนดมาตรฐานการศึกษา การพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ การกำหนดเป้าหมายและวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา การวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งในระยะสั้นและระยะยาว การพัฒนาสถานศึกษาตามแผน การประเมินตนเอง การเขียนรายงานประเมินตนเอง การนำผลการประเมินไปใช้เตรียมรับการประเมินภายในของสถานศึกษา รวมทั้งการประเมินภายนอก

1.4 แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาถือว่าเป็นหน้าที่ของบุคลากรภายในสถานศึกษาทุกคนรวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องภายนอกสถานศึกษา โดยคณะกรรมการนี้มีหน้าที่คอยประสานงานกำกับ ดูแล ติดตามช่วยเหลือและสนับสนุนในการพัฒนาให้สามารถดำเนินการไปอย่างมีระบบและต่อเนื่อง

1.5 ผู้บริหารจะต้องเตรียมการวางแผนและจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศในสถานศึกษา ซึ่งจะเป็นประโยชน์สำหรับการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและการประกันคุณภาพภายนอก

2) การดำเนินการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในขั้นตอนการดำเนินการของสถานศึกษาส่วนใหญ่จะนำวงจรการบริหาร PDCA มาใช้ในการดำเนินการซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนหลัก 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบ ประเมินผล และการปรับปรุงพัฒนา ผู้บริหารเป็นกลไกสำคัญในฐานะแกนนำ ที่จะทำให้กระบวนการบริหารนี้สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีบทบาทดังนี้

2.1 การวางแผน ผู้บริหารเป็นผู้ประสานงานกับผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในสถานศึกษาเพื่อให้ทราบถึงความต้องการหรือความคาดหวังของผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษา และชุมชนที่มีต่อสถานศึกษาและทำการศึกษามาตรฐานการศึกษาของชาติ นโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด รวมทั้งศึกษาถึงศักยภาพของสถานศึกษาก่อนที่จะมาร่วมกันกำหนดเป็นวิสัยทัศน์หรือเป้าหมายของสถานศึกษา แล้วจึงร่วมกับบุคลากรที่เกี่ยวข้องจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมายและกำหนดภารกิจของสถานศึกษา จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาในระยะยาว อันได้แก่ ธรรมนูญสถานศึกษาหรือแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ฯลฯ และจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพในระยะสั้น อันได้แก่ แผนปฏิบัติการประจำปี โดยผู้บริหารสถานศึกษาจะเป็นผู้ลงนามและรับรองแผนการดำเนินการที่ร่วมกันกำหนดขึ้น

2.2 การปฏิบัติตามแผน ผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่ในการบริหารจัดการ ส่งเสริม สนับสนุน ควบคุม กำกับดูแล ให้คำปรึกษาแนะนำและอำนวยความสะดวกให้แก่บุคลากรภายในสถานศึกษาที่รับผิดชอบการจัดการเรียนการสอนและแผนงาน โครงการให้ดำเนินการอย่างมี

ประสิทธิภาพ ซึ่งในบางแผนงาน โครงการผู้บริหารจำเป็นจะต้องดำเนินการเอง ถ้าเกี่ยวกับด้านการบริหารและด้านบุคลากร

2.3 การตรวจสอบและประเมินผล เมื่อบุคลากรในสถานศึกษาที่รับผิดชอบในการจัดการเรียนการสอนและจัดกิจกรรมตามแผนงาน โครงการได้ดำเนินกิจกรรมตามแผนไปแล้วให้ผู้บริหารเป็นผู้คอยตรวจสอบติดตามตลอดเวลาตั้งแต่เริ่มโครงการ ระหว่างโครงการ และสิ้นสุดโครงการหรือให้ผู้แทนเป็นผู้คอยตรวจสอบการประเมินตนเองของบุคลากรที่รับผิดชอบในแต่ละกิจกรรม โครงการ โดยผู้บริหารทำหน้าที่เป็นแกนนำสำคัญตั้งแต่การกำหนดหน้าที่รับผิดชอบ การกำหนดรอบการประเมินตนเอง การสร้างเครื่องมือในการประเมิน การดำเนินการประเมินการวิเคราะห์ข้อมูล รวมทั้งการเขียนรายงานการประเมินตนเอง ทั้งนี้ ผู้บริหารอาจจะต้องทำการแต่งตั้งคณะกรรมการในการเขียนรายงานการประเมินตนเองด้วย

2.4 การปรับปรุงและพัฒนา เมื่อสถานศึกษาได้ทำการประเมินตนเองแล้ว ผู้บริหารจะต้องนำผลการประเมินตนเองไปใช้ในการวางแผน กำหนดเป้าหมาย ในการพัฒนาคุณภาพในปีการศึกษาต่อไปหรือนำผลที่ได้ไปปรับปรุงแผนงาน โครงการนั้นให้ประสบความสำเร็จ

3) การประเมินภายนอก ในด้านการประเมินภายนอกนี้ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการรับการประเมินภายนอก พอสรุปได้ดังนี้

3.1 เป็นแกนนำในการเตรียมการหรือวางแผนเพื่อให้สถานศึกษาพร้อมรับการประเมินภายนอก ไม่ว่าจะเป็นการแต่งตั้งคณะกรรมการ การจัดเตรียมข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา การเขียนรายงานการประเมินตนเอง โดยเฉพาะการชี้แจงทำความเข้าใจให้บุคลากรในสถานศึกษาหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้ทราบถึงการประเมินภายนอกและขั้นตอนการประเมินภายนอก

3.2 เป็นผู้ประสานงาน อำนวยความสะดวก ให้แก่ผู้ประเมินภายนอกในระหว่างการประเมิน

3.3 เป็นผู้คอยชี้แจงทำความเข้าใจหรือให้ข้อมูลสารสนเทศเพิ่มเติมให้แก่คณะผู้ประเมินภายนอก ในระหว่างที่ผู้ประเมินภายนอกทำการนำเสนอผลการประเมินด้วยวาจา

3.4 เป็นผู้ตรวจสอบและลงนามรับทราบในรายงานการประเมินของคณะผู้ประเมินภายนอกและนำผลการประเมินภายนอกไปปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาต่อไป

2. ครูผู้ดูแลเด็กและบุคลากรภายในสถานศึกษา คือ ผู้มีบทบาทสำคัญส่วนหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาทุกชั้นตอน ไม่ว่าจะเป็นการเตรียมการ การดำเนินการพัฒนาระบบประกันภายในและการประเมินภายนอก โดยมีบทบาท 2 อย่างในเวลาเดียวกัน คือ เป็นทั้งนักวางแผน และนักปฏิบัติ ซึ่งบทบาทของคณะครูและบุคลากรภายในสถานศึกษาจำแนกออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้ คือ

1) การเตรียมการ ครูผู้ดูแลเด็กและบุคลากรในสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการเตรียมการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา ดังต่อไปนี้

1.1. ศึกษาค้นคว้า และพัฒนาตนเองในด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้เกิดความตระหนักและเห็นความสำคัญและจำเป็นตลอดจนมีเจตคติที่ดีต่อการประกันคุณภาพการศึกษา

1.2. ศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา การประกันคุณภาพการศึกษา รวมทั้งบทบาทและหน้าที่ของตนเองในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยอาจได้รับความรู้จากวิทยากรจากภายนอกของสถานศึกษา หรือผู้บริหารสถานศึกษา

1.3. ร่วมกับผู้บริหารเตรียมการวางแผนและจัดทำข้อมูลสารสนเทศภายในสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็ข้อมูลสารสนเทศของนักเรียนเป็นรายบุคคล ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ รวมทั้งข้อมูลสารสนเทศในด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษาที่ใช้ในการพัฒนา

2) การดำเนินการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน ครูผู้ดูแลเด็กและบุคลากรในสถานศึกษามี บทบาทสำคัญในการดำเนินกระบวนการบริหารของสถานศึกษา โดยมีบทบาทดังนี้

2.1 การวางแผน ในการวางแผนนั้นผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนมีส่วนร่วมหรือเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูผู้ดูแลเด็กและบุคลากรสถานศึกษาได้ทำงานเป็นทีม ดังนั้น ครูและบุคลากรในสถานศึกษาต้องร่วมกับผู้บริหารและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งในระยะยาวและแผนระยะสั้น โดยเริ่มจากกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา และร่วมกันกำหนดภารกิจของสถานศึกษา กำหนดโครงการ/กิจกรรม ในแต่ละปีการศึกษา และเมื่อได้กำหนดโครงการแล้ว คณะครูและบุคลากรที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบโครงการหรือกิจกรรมใดก็ตามจะต้องทำการเขียนโครงการ โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ในการปฏิบัติและศักยภาพของสถานศึกษาด้วย

2.2 การปฏิบัติตามแผน เมื่อครูผู้ดูแลเด็กและบุคลากรในสถานศึกษาได้วางแผนโครงการ/กิจกรรมแล้ว จึงดำเนินการตามแผนที่วางเอาไว้ โดยพยายามประสานความร่วมมือใน

ระหว่างเพื่อนร่วมงาน ผู้บริหาร และผู้ที่เกี่ยวข้อง ในการส่งเสริมและสนับสนุนให้การพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ นอกจากนี้ครูผู้ดูแลเด็กและบุคลากรภายใน สถานศึกษาพยายามจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมให้เอื้ออำนวยและกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ของเด็ก ทั้งในและนอกห้องเรียนอีกด้วย

2.3 การตรวจสอบและประเมินผล เมื่อการวางแผนโครงการต่าง ๆ ได้ดำเนินการ ลุล่วงไปแล้ว บุคลากรผู้ดำเนินการกิจกรรมการเรียนการสอนและดำเนินโครงการ จำเป็นต้องทำการ ตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเอง โดยต้องทำการกำหนดกรอบการประเมินตนเอง สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินตนเอง ทำการประเมินตนเองตามกรอบที่กำหนดไว้และทำการ วิเคราะห์ข้อมูลและประเมินผลหลังจากนั้นคณะกรรมการต้องมาร่วมกันเขียนรายงานการประเมิน ตนเองตามสภาพที่เป็นจริงของแต่ละโครงการ

2.4 การปรับปรุงและพัฒนา หลังจากแต่ละโครงการ กิจกรรมได้ทำการประเมิน ตนเองและทราบผลการประเมินตนเองแล้ว คณะครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องในแต่ละแผนงาน/ กิจกรรมต้องนำผลการประเมินนี้ไปใช้ในการปรับปรุงการปฏิบัติงานของตนเองและนำไปใช้ในการ วางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาในปีการศึกษาต่อไป

3) การรายงาน คณะครูและบุคลากรร่วมกันจัดทำรายงานการประเมินตนเองของ สถานศึกษา เพื่อให้คณะผู้ประเมินภายนอกได้ศึกษาสภาพการดำเนินในของสถานศึกษา รวมทั้งการ จัดเตรียมข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา และหลังจากที่ผู้ประเมินภายนอกเข้ามาทำการประเมิน สถานศึกษาแล้วคณะครูและบุคลากรภายในสถานศึกษาจะต้องให้ความร่วมมือกับคณะผู้ประเมิน ภายนอกเป็นอย่างดี เพื่อประโยชน์ที่จะได้กับสถานศึกษา

จากบทบาทของผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องในระดับสถานศึกษาที่กล่าวมาข้างต้นนั้นสรุปได้ว่า ผู้บริหารและคณะครูมีภารกิจอันยิ่งใหญ่ในการพัฒนาคุณภาพของเด็กและเยาวชน เนื่องจากเป็นผู้ที่ อยู่ใกล้ชิดและมีอิทธิพลในการหล่อหลอมให้เด็กเป็นคนดี มีความสามารถและอยู่ในสังคมอย่างมี ความสุข จึงมีความจำเป็นที่ผู้บริหารและครูผู้ดูแลเด็กจะต้องมีความตระหนัก มีความรู้ความเข้าใจ และร่วมกันคิดร่วมกันทำโดยอาศัย การทำงานเป็นทีมและการประสานความร่วมมือจากทุกหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง

2.3 มาตรฐานสถานรับเลี้ยงเด็กเพื่อการประกันคุณภาพภายใน

U.S. Department of Health and Human Services, Office of Family Assistance, Administration for Children and Families, Child Care Bureau ร่วมกับองค์กร Zero to Three หรือ Zero to Three: National Center for Infant, Toddler and Families (2013) ซึ่งเป็นองค์กรด้านการส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็กของประเทศสหรัฐอเมริกา ได้จัดทำเกณฑ์มาตรฐานในการกำหนดคุณภาพสถานรับเลี้ยงเด็กที่มีเด็กวัยทารกและวัยเตาะแตะ หรือ Quality Rating System Standards Specific to the Care of Infants and Toddlers (2007) ประกอบด้วย 7 มาตรฐานคือ

1. ด้านการพัฒนาวิชาชีพ คุณวุฒิ และการอบรม ควรมีการฝึกอบรมเกี่ยวกับความต้องการที่เฉพาะเจาะจงของเด็กวัยทารกและวัยเตาะแตะ มีการพัฒนาความรู้และสมรรถนะที่เหมาะสมสำหรับเด็กวัยทารกและวัยเตาะแตะ
2. การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีการกำหนดมาตรฐานและหลักการจัดสภาพแวดล้อมที่มีคุณภาพสำหรับเด็กวัยทารกและวัยเตาะแตะ มีการจัดให้มีหลักสูตรหรือ วิธีการเรียนรู้ที่มีมาตรฐานเหมาะสมสำหรับเด็กวัยทารกและเด็กวัยเตาะแตะ โดยหลักสูตรที่ใช้ต้องคำนึงถึงพัฒนาการของเด็กแต่ละคน การใช้หลักสูตรที่ถือเป็นแนวทางการเรียนรู้และเป็นโปรแกรมที่สำคัญของ สำหรับเด็กวัยทารกและวัยเตาะแตะ ซึ่งผู้ดูแลเด็กควรปฏิบัติและดูแลเด็กโดยคำนึงถึง วัฒนธรรม ครอบครัว วิถีชีวิตและภาษาของเด็กวัยทารกและเตาะแตะ
3. ด้านการกำหนดขนาดของกลุ่ม อัตราส่วนระหว่างเด็กและผู้ดูแลเด็ก โดยการกำหนดอัตราส่วนต้องเป็นมาตรฐานที่มีคุณภาพสำหรับเด็กวัยทารกและเด็กวัยเตาะแตะ ซึ่งควรมีการจัดให้เด็กทารกอยู่ในกลุ่มที่มีขนาดเล็กกว่าเด็กวัยเตาะแตะ
4. ด้านการมีส่วนร่วมของครอบครัว ควรมีการเขียนบันทึกเพื่อสื่อสารกับผู้ปกครองเกี่ยวกับกิจกรรมของเด็ก เช่น การกิน การนอน การเปลี่ยนผ้าอ้อม การขับถ่าย การรายงานพัฒนาการ พ่อแม่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการกำหนดขั้นตอนการดูแลเด็กที่เหมาะสมสำหรับเด็กวัยทารกและวัยเตาะแตะ
5. ด้านการกำหนดนโยบาย การบริหารจัดการ และการออกแบบโปรแกรม ควรมีการออกแบบโปรแกรมที่ส่งเสริมคุณภาพของเด็กวัยทารกและวัยเตาะแตะ มีการกำหนดนโยบายหรือโปรแกรมที่มีความเฉพาะเจาะจงสำหรับเด็กวัยทารกและเด็กวัยเตาะแตะ เช่น การตอบสนองความต้องการของเด็กแต่ละบุคคลรวมถึงการจัดสภาพแวดล้อม ความปลอดภัย โภชนาการและการดูแลตามตารางประจำวัน

6. ด้านการประเมินผลโปรแกรม เด็กวัยทารกและวัยเตาะแตะควรมีเกณฑ์การวัดที่มีความเฉพาะ โปรแกรมการประเมินจะต้องมีเครื่องมือในการประเมินทั้งเด็กและผู้ดูแลเด็ก

7. ด้านการดูแลเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ควรมีการจัดให้มีผู้ดูแลเด็กที่มีความต้องการพิเศษโดยเฉพาะ มีการจัดบริการสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษโดยเฉพาะและมีการอบรมฝึกฝนผู้ดูแลเด็กเพื่อดูแลเด็กที่มีความต้องการพิเศษโดยเฉพาะ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2548) ได้จัดทำมาตรฐานสถานรับเลี้ยงเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปีขึ้น เพื่อเป็นข้อกำหนดที่ต้องถือปฏิบัติ ในการจัดบริการรับเลี้ยง และพัฒนาเด็กแรกเกิดถึง 3 ปีบริบูรณ์ ที่มีเด็กตั้งแต่ 6 คน ขึ้นไป ซึ่งไม่เกี่ยวข้องเป็นญาติกับผู้เลี้ยงดู เพื่อตอบสนองความต้องการทุกด้านของเด็กทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา โดยมีข้อกำหนดการดำเนินงาน ดังนี้

1. สถานรับเลี้ยงเด็กที่ต้องขออนุญาตจัดตั้ง สถานรับเลี้ยงเด็กที่ให้บริการรับเลี้ยงเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี ที่มีเด็กจำนวน 6 คนขึ้นไปต้องได้รับอนุญาตให้จัดตั้ง

2. พื้นที่

2.1 ที่ตั้ง ต้องไม่อยู่ในบริเวณที่เสี่ยงอันตราย ได้แก่ บริเวณชนถ่ายแก๊ส น้ำมัน สารเคมี หรือสารพิษ มลภาวะทางอากาศ แสง และเสียง ที่มากเกินไป หากไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ต้องมีมาตรการป้องกันภาวะอุบัติเหตุต่าง ๆ ที่มีมาตรฐานกำหนด

2.2 จำนวนชั้นของอาคารจำนวนชั้นของอาคารไม่ควรเกิน 2 ชั้น นับจากพื้น หากสูงเกินกว่า 2 ชั้น ต้องมีมาตรการป้องกันอัคคีภัยและอุบัติเหตุ ตามประกาศของทางราชการในเรื่องที่เกี่ยวข้อง

2.3 ความสูงของห้อง กำหนดความสูงของห้องไม่ควรน้อยกว่า 2.00 เมตร นับจากเพดาน

2.4 ทางเข้า-ออก และประตูหน้าต่าง ทาง-ออกอาคาร ต้องมีทางเข้าออกอย่างเหมาะสม สามารถเคลื่อนย้ายเด็กออกจากอาคารได้สะดวกหากเกิดอัคคีภัยหรือภัยพิบัติ โดยอย่างน้อยต้องมีทางเข้า-ออกสองทาง แต่ละทางต้องกว้างประมาณ 80 เซนติเมตร ประตูหน้าต่างต้องมีขนาดและจำนวนเหมาะสมกับขนาดพื้นที่ของห้อง ความสูงของขอบหน้าต่างประมาณ 80 เซนติเมตร นับจากพื้น

2.5 พื้นที่ใช้สอยต้องจัดให้มีบริเวณพื้นที่ในอาคารที่สะอาดและปลอดภัย เหมาะที่จะให้เด็กทำกิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้ คือ เล่น เรียนรู้ รับประทานอาหาร นอน และทำความสะอาดร่างกาย แยกเป็นส่วนส่วนจากห้องประกอบอาหาร ห้องส้วม และที่พักเด็กป่วย โดยเฉลี่ยประมาณ 2.00 ตารางเมตร ต่อเด็ก 1 คน และพื้นที่สำหรับจัดกิจกรรมพัฒนาเด็ก อาจจัดแยกเป็นห้องเฉพาะหรือจัดรวมเป็นห้องอเนกประสงค์ ที่ใช้สำหรับเด็กจัดกิจกรรมหลาย ๆ อย่าง โดยใช้พื้นที่

เดียวกันแต่ต่างเวลากัน และอาจปรับเปลี่ยนวัสดุอุปกรณ์และย้ายเครื่องเรือน ตามความเหมาะสมของ ข้อจำกัดพื้นที่ โดย บริเวณสำหรับนอน ต้องคำนึงถึงความสะดวกเป็นหลัก อากาศถ่ายเทสะดวก และ อุปกรณ์เครื่องใช้ ที่เหมาะสมกับจำนวนเด็กทั้งนี้ต้องมีพื้นที่โดยประมาณ 1.50 ตารางเมตรต่อเด็ก 1 คน สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 2 ปี และต้องมีพื้นที่โดยเฉลี่ยประมาณ 2 ตารางเมตร ต่อเด็ก 1 คน สำหรับเด็กอายุเกินกว่า 2 ปี บริเวณสำหรับเล่นและพัฒนาเด็กต้องคำนึงความปลอดภัยของเด็กเป็นหลักโดยมีวัสดุอุปกรณ์ที่ป้องกันการเกิดอุบัติเหตุ และมีอุปกรณ์หรือเครื่องเล่น ที่ส่งเสริมพัฒนาการ และการเรียนรู้ของเด็ก บริเวณที่รับประทานอาหารต้องคำนึงถึงความสะดวกเป็นหลัก อากาศถ่ายเท ได้สะดวก มีแสงสว่าง และอุปกรณ์เครื่องใช้ที่เหมาะสมกับจำนวนเด็ก บริเวณที่พักผ่อน ต้องแยก เป็นสัดส่วน โดยมีอุปกรณ์ที่จำเป็นในการปฐมพยาบาล มีตู้ยา เครื่องเวชภัณฑ์ที่จำเป็น และเด็กต้อง อยู่ในสายตาของผู้เลี้ยงดู หรือผู้รับผิดชอบตลอดเวลาที่เด็กป่วย ในกรณีที่ไม่สามารถจัดห้องพักเด็ก ป่วยโดยเฉพาะได้ ต้องจัดให้มีที่พักเด็กป่วย แยกเป็นสัดส่วนตามความเหมาะสม บริเวณที่ประกอบ อาหาร ต้องแยกห่างจากบริเวณสำหรับพัฒนาเด็กพอสมควรมีเครื่องใช้ ที่จำเป็น รวมทั้งที่ล้างและที่ เก็บภาชนะและเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่ถูกสุขลักษณะ โดยเน้นในเรื่องความสะดวกและความปลอดภัยเป็น หลัก บริเวณที่ใช้ทำความสะอาดตัวเด็ก ต้องจัดให้มีบริเวณสำหรับใช้ทำความสะอาดตัวเด็ก โดยมี อุปกรณ์ที่จำเป็นตามสมควร อย่างน้อยต้องมีที่ล้างมือ ในกรณีที่มีห้องอาบน้ำ จะต้องมีแสงสว่าง เพียงพอ อากาศถ่ายเทได้สะดวก และพื้นไม่ลื่น ห้องส้วมสำหรับเด็ก ต้องจัดให้มีที่ถ่ายอุจจาระโดย เฉลี่ย 1 ที่ ต่อเด็กที่มีอายุ 1 ปีขึ้นไป จำนวน 10 - 12 คน โดยจะต้องมีฐานส้วมที่เด็กสามารถก้าวขึ้น ไปได้ง่าย มีแสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทได้สะดวกและพื้นไม่ลื่น หากมีประตูจะต้องไม่ใส่กลอนหรือ กุญแจ และมีส่วนสูงที่สามารถ มองเห็นเด็กได้จากภายนอก และไม่ควรถูกปิดจากห้องพัฒนาเด็ก หาก ห้องส้วมอยู่ภายนอกอาคารจะต้องไม่ตั้งอยู่ที่ลับตาคน ในกรณีที่ไม่สามารถจัดทำห้องส้วมสำหรับ เด็กเป็นการเฉพาะได้ อาจใช้ห้องส้วมที่มีอยู่แล้ว แต่ต้องปรับให้เหมาะสมกับวัยของเด็ก โดยจัดหา วัสดุอุปกรณ์เพิ่มเติม เพื่อให้เด็กสามารถใช้ได้อย่างปลอดภัย และห้องอเนกประสงค์ ต้องคำนึงถึง ความสะดวก และการจัดพื้นที่ที่ใช้สอย ให้เหมาะสมกับลักษณะของแต่ละกิจกรรม หากเป็นอาคารชั้น เดียวต้องมีฝ้าใต้หลังคา โดยมีความสูงจากพื้นเพดาน ไม่ควรน้อยกว่า 2 เมตร แต่ในกรณีที่มีความสูง เกินกว่า 2 เมตร อาจไม่มีฝ้าเพดานก็ได้

3. การบริหารการจัดการ

3.1 การจัดให้มีบุคลากรที่จำเป็นในการดำเนินงานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็ก
ในการดำเนินงานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็ก ต้องมีบุคลากรได้แก่ เจ้าของกิจการ ผู้ดำเนินการ แพทย์ พยาบาล หรือโรงพยาบาล สถานพยาบาล สถานีอนามัย คลินิก ที่สามารถติดต่อได้ทันทีในกรณี ฉุกเฉิน ผู้ทำหน้าที่และทำกิจกรรมต่าง ๆ ประกอบด้วย ผู้เลี้ยงดูเด็ก ผู้จัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการ และการเรียนรู้เด็ก ผู้ประกอบการอาหาร ผู้ทำความสะอาด

3.2 วิธีการขออนุญาตจัดตั้ง เจ้าของกิจการต้องขออนุญาตจัดตั้งให้ถูกต้องตามระเบียบข้อบังคับหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยส่วนกลางให้ยื่นขอ ณ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ สำหรับส่วนภูมิภาคให้ยื่นขอ ณ ที่สำนักงานพัฒนาสังคมและสวัสดิการจังหวัดในจังหวัดที่จะจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็ก ส่วนหน่วยราชการที่จัดบริการสถานรับเลี้ยงเด็ก ให้ติดต่อกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการเพื่อขอขึ้นทะเบียนไว้ ต้องจัดให้มีป้ายชื่อเป็นภาษาไทยขนาดใหญ่ มองเห็นได้ง่ายติดไว้ ณ ที่ตั้งสถานรับเลี้ยงเด็กในที่เปิดเผย

3.3 การจัดทำทะเบียนและการจัดเก็บข้อมูล การดำเนินการจะต้องมีการจัดทำบันทึกรายละเอียดที่จำเป็นสอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน ได้แก่ บัญชีรายชื่อและประวัติของเด็ก ทะเบียนรับ-จำหน่ายเด็ก รายการและตารางเวลาอาหารประจำวันของเด็ก ตารางกิจกรรมประจำวัน บันทึกประจำวันของเด็ก ได้แก่ บันทึกติดตามการเจริญเติบโต (ซึ่งน้ำหนัก วัดส่วนสูง) พัฒนาการ บริการสุขภาพ รวมทั้งการให้ภูมิคุ้มกันโรค แผ่นป้ายโทรศัพท์ติดต่อสถานพยาบาลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดูแลความปลอดภัยของเด็กในกรณีฉุกเฉิน

3.4 วัสดุอุปกรณ์ ตู้หรือชั้นวางสิ่งของ ต้องมีเพียงพอและอยู่ในสภาพใช้งานได้ เคลื่อนย้ายสะดวก อาจดัดแปลงจากที่มีอยู่แล้วมาใช้ได้ แต่ต้องมีความสูงที่เหมาะสมกับเด็ก เครื่องใช้ในการนอน เครื่องใช้ในการนอนต้องจัดให้เหมาะสมกับวัยเด็ก ถูกสุขลักษณะ สะอาดมีจำนวนเพียงพอ และไม่ใช้ร่วมกัน เช่น เครื่องนอนและหมอน เป็นต้น ภาชนะสำหรับเด็กที่ใช้ในการบริโภค ต้องมีเพียงพอสำหรับเด็กแต่ละคน และทำจากวัสดุที่ถูกสุขลักษณะ ไม่เป็นพิษ ทนทาน ไม่แตกหักง่าย และทำความสะอาดได้ง่าย มีภาชนะใส่น้ำที่สะอาด มีฝาปิด และน้ำดื่มที่สะอาด ถูกสุขลักษณะ เครื่องใช้ในการทำความสะอาด ต้องจัดให้มีผ้าอ้อม แปรงสีฟั้น-ยาสีฟั้น ผ้าเช็ดมือ ผ้าเช็ดตัว เพียงพอสำหรับเด็กแต่ละคน และไม่ใช้ปะปนกัน โต๊ะและเก้าอี้ควรมีขนาดหลากหลาย เหมาะสมกับวัยของเด็ก และมีความปลอดภัย มีเครื่องชั่งน้ำหนัก-วัดส่วนสูงต้องจัดให้มีเครื่องชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูงไว้อย่างน้อย 1 ชุด และต้องมีที่เก็บสิ่งปฏิกูลทั้งภายในและภายนอกอาคาร มีจำนวนเพียงพอ ถูกสุขลักษณะ และมีการกำจัดสิ่งปฏิกูลทุกวัน

4. บุคลากร

4.1 เจ้าของกิจการ ควรมีอายุไม่ต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์ จบการศึกษาภาคบังคับ ไม่มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือบกพร่องในศีลธรรมอันดี โดยเฉพาะประวัติการกระทำผิดต่อเด็ก หรือละเมิดสิทธิเด็ก ไม่เป็นผู้เคยต้องรับโทษจำคุก โดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ความผิดที่เป็นลหุโทษ หรือความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท มีใบรับรองแพทย์ระบุว่า มีสุขภาพแข็งแรง ไม่เป็นโรคติดต่อร้ายแรงและไม่เป็นผู้วิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ ผ่านการปฐมนิเทศสำหรับการเป็นเจ้าของกิจการ และได้รับการนิเทศในระยะเวลาอันควร จากฝ่ายส่งเสริมและพัฒนาเด็ก ส่วนคุ้มครองสวัสดิภาพหญิงและเด็ก กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ สำนักงาน

พัฒนาสังคมและสวัสดิการจังหวัด กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ในกรณีที่เจ้าของกิจการเป็นผู้ดำเนินการต้องมีคุณสมบัติของผู้ดำเนินการทุกประการ ในกรณีนิติบุคคลเป็นเจ้าของสถานรับเลี้ยงเด็ก นิติบุคคลนั้นต้องตั้งผู้แทน ซึ่งมีคุณสมบัติตามข้อ (1)-(5) ซึ่งเจ้าของกิจการมีหน้าที่ความรับผิดชอบ โดยมีการดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรฐานสถานรับเลี้ยงเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี ดูแลเด็กและรับผิดชอบต่อความเป็นอยู่ของเด็กตลอดเวลาที่เด็กอยู่ในสถานรับเลี้ยงเด็กด้วยความรัก ความอบอุ่นและความเสมอภาค แจ้งให้บิดามารดาหรือผู้ปกครองทราบ และยินยอมที่จะปฏิบัติตามกฎระเบียบของสถานรับเลี้ยงเด็ก มีการสร้างความสัมพันธ์กับบิดามารดาหรือผู้ปกครองเด็ก เปิดโอกาสให้บิดา มารดา ผู้ปกครอง และประชาชนเข้าเยี่ยมชมสถานที่ ตลอดจนการดำเนินงานเลี้ยงดูเด็กได้ สนับสนุนการดำเนินงานที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเด็กในรูปของการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็ก การฝึกอบรมพัฒนาบุคลากรและการสร้างเครือข่ายกับชุมชน

4.2 ผู้ดำเนินการ มีอายุไม่ต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์ จบการศึกษาภาคบังคับ มีวุฒิการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยหรือวุฒิปริญญาตรีทางการศึกษาปฐมวัยหรือพัฒนาการเด็ก หรือผ่านการอบรมตามหลักสูตรที่กำหนดหรือมีประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย (อายุต่ำกว่า 3 ปี) อย่างน้อย 1 ปี ต้องมีความรู้เรื่องโภชนาการและอาหารเป็นอย่างดี ไม่เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือบกพร่องในศีลธรรมอันดี ไม่มีประวัติการกระทำผิดต่อเด็ก หรือละเมิดสิทธิเด็ก ไม่เป็นผู้เคยต้องรับโทษจำคุก โดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ความผิดที่เป็นลหุโทษหรือความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท มีใบรับรองแพทย์ระบุว่า มีสุขภาพแข็งแรง ไม่เป็นโรคติดต่อร้ายแรง และไม่เป็นผู้วิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

4.3 ผู้เลี้ยงดูเด็ก มีอายุไม่น้อยกว่า 18 ปีบริบูรณ์ จบการศึกษาภาคบังคับ 12 ปี และเป็นผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียน ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรเกี่ยวกับวิธีเลี้ยงดูเด็ก ตามหลักสูตรพื้นฐานการอบรมผู้เลี้ยงดูเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี เป็นอย่างต่ำ ก่อนเริ่มปฏิบัติงานหรือภายใน 3 เดือน ไม่เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือบกพร่องในศีลธรรมอันดี ไม่มีประวัติการกระทำผิดต่อเด็ก หรือละเมิดสิทธิเด็ก ไม่เป็นผู้เคยต้องรับโทษจำคุก โดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ความผิดที่เป็นลหุโทษหรือความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท มีสุขภาพแข็งแรง ผ่านการตรวจสุขภาพก่อนปฏิบัติงาน ทั้งนี้ต้องมีใบรับรองแพทย์และต้องมีการตรวจสุขภาพอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง มีสุขภาพจิตดี ต้องไม่เป็นผู้วิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ และ ไม่เป็นผู้ติดสารเสพติด มีระดับวุฒิภาวะ และบุคลิกลักษณะเหมาะสมทั้งทางด้านจิตใจ อารมณ์ สังคม มีความตั้งใจที่จะปฏิบัติต่อเด็กด้วยความรัก ความอ่อนโยน ที่จะเอื้ออำนวยต่อการทำหน้าที่เลี้ยงดูเด็กได้อย่างเหมาะสม เป็นบุคคลที่มีความรักเด็ก มีอุปนิสัยสุขุม เยือกเย็น และมีความขยันอดทน ซึ่งอัตราส่วนระหว่างผู้เลี้ยงดูกับเด็ก ควรมีผู้เลี้ยงดูเด็ก 1 คนต่อเด็กอายุ 0 - 1 ปี ไม่เกิน 3 คน ผู้เลี้ยงดูเด็ก 1 คนต่อเด็กอายุ 1-3 ปี ไม่เกิน 6 คน

4.4 ผู้ประกอบอาหาร ต้องมีความรู้และประสบการณ์ในเรื่องโภชนาการ สำหรับเด็กปฐมวัยเป็นอย่างดี ต้องมีคุณสมบัติเช่นเดียวกับเจ้าของกิจการ ยกเว้นข้อ (5) รักความสะอาด ไม่เป็นโรคติดต่อร้ายแรง มีสุขภาพอนามัยดี และต้องมีใบรับรองแพทย์เช่นเดียวกับผู้เลี้ยงดูเด็ก

5. ลักษณะบริการ

5.1 บริการอาหารและโภชนาการ ต้องเน้นการให้เด็กดื่มนม ต้องจัดอาหารให้เด็กรับประทานอย่างมีคุณภาพ มีสารอาหารครบทั้ง 5 หมู่ และมีปริมาณเหมาะสมกับวัยในแต่ละมื้อ เพื่อฝึกให้เด็กมีสุขนิสัยที่ดีในการรับประทานอาหาร และจัดให้มีตารางอาหารประจำวันสำหรับเด็กล่วงหน้า พร้อมทั้งแสดงรายการอาหารประจำวันให้ทราบ

5.2 บริการสุขภาพ ต้องซักร้านหนัก วัสดุส่วนสูงและให้คำแนะนำแก่ผู้ปกครองเรื่องภูมิคุ้มกันโรคตามที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด ทั้งนี้ต้องจัดให้มีมาตรการป้องกันโรคติดต่อ และต้องจัดทำบันทึกรายงานสุขภาพประจำตัวเด็ก (ใช้แบบสมุดบันทึกสุขภาพเด็ก) เพื่อแจ้งให้ผู้ปกครองทราบและแสดงความยินยอม ในกรณีที่เด็กเจ็บป่วยต้องดูแลอย่างใกล้ชิด และให้การปฐมพยาบาลเบื้องต้นหรือนำเด็กไปพบแพทย์ ในกรณีที่เป็นอันตรายเร่งด่วนต้องรายงานผู้ปกครองทราบโดยด่วน

5.3 บริการด้านการพัฒนาเด็กรอบด้าน ครูผู้ดูแลเด็กต้องให้การดูแลเด็กด้วยความรัก ความเอาใจใส่ จัดกิจกรรมให้เด็กได้พัฒนา ประสาทสัมผัสทั้ง 5 และการเคลื่อนไหวต่าง ๆ เปิดโอกาสให้เด็กได้สังเกต สำรวจ ค้นคว้า ทดลองแก้ปัญหาและสร้างสรรค์ผลงานด้วยตัวเอง พร้อมทั้งได้เรียนรู้ต่าง ๆ โดยคำนึงถึงความปลอดภัยและความเหมาะสมตามวัยของเด็กเป็นหลัก ให้เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่น ๆ และกับผู้ใหญ่ ให้เด็กได้รู้จักอยู่ร่วมกันในสังคม รวมทั้งปลูกฝังความมีวินัยในตนเอง และมีโอกาสได้แสดงออกตามความรู้สึกของเด็กเป็นหลัก

5.4 บริการด้านการให้ความรู้และการมีส่วนร่วมของพ่อแม่ผู้ปกครองต้องมีการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับพ่อแม่ผู้ปกครองโดยมีการจัดการปฐมนิเทศ มีการพบปะพูดคุย ประชุมผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งมีแหล่งความรู้ให้แก่พ่อแม่ ผู้ปกครองในการดูแลสุขภาพ ทัศนสุขภาพ และพัฒนาการของเด็ก ตลอดจนให้คำปรึกษาแนะนำปัญหาที่เกี่ยวข้องกับเด็ก

5.5 บริการสื่ออุปกรณ์ของเล่นและเครื่องเล่นในการพัฒนาเด็กต้องจัดวัสดุอุปกรณ์ของเล่นและเครื่องเล่นให้มีจำนวนเพียงพอทั้งในร่มและกลางแจ้ง ซึ่งอาจจะดัดแปลงหรือประดิษฐ์ขึ้นจากวัสดุพื้นบ้าน วัสดุธรรมชาติ เศษวัสดุ หรือสิ่งของเหลือใช้ที่มีความปลอดภัย มีความหลากหลาย และเหมาะสมกับวัยของเด็ก

6. ความปลอดภัย

6.1 มาตรการด้านความปลอดภัย ควรมีการติดตั้งอุปกรณ์ระบบความปลอดภัย หรือเครื่องตัดไฟภายในอาคารสถานรับเลี้ยงเด็ก ติดตั้งเครื่องดับเพลิง อย่างน้อย 1 เครื่อง ในแต่ละชั้นของอาคาร ติดตั้งปลั๊กไฟให้สูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร ถ้าติดตั้งต่ำกว่าที่กำหนดจะต้องมีฝาปิดที่ปลอดภัย เพื่อป้องกันไม่ให้เด็กเล่นได้ และควรหลีกเลี่ยงการใช้สายไฟต่อพวง หลีกเลียงเครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ทำด้วยวัสดุที่แตกหักง่าย หรือมีส่วนแหลมคม หากเป็นไม้ต้องไม่มีเสี้ยนหรือเหลี่ยมคม มีตู้เก็บยาและเครื่องเวชภัณฑ์ในการปฐมพยาบาลอยู่บนที่สูง สะดวกต่อการหยิบใช้ และเก็บในที่ปลอดภัยให้พ้นมือเด็ก ใช้วัสดุกันลื่นในบริเวณห้องน้ำ-ห้องส้วม และเก็บสารเคมีหรือน้ำยาทำความสะอาดไว้ในที่ปลอดภัยให้พ้นมือเด็ก มีระบบล๊อคประตูออกนอกบริเวณสถานรับเลี้ยงเด็กสำหรับเจ้าหน้าที่เปิดได้ และควรมีกริ่งสัญญาณเรียกหน้าประตู สำหรับห้องครัวหรือสถานที่ประกอบอาหาร ควรมีประตูเปิด-ปิดที่ปลอดภัยที่เด็กเข้าไปไม่ได้ ไม่มีหลุมหรือบ่อน้ำที่อาจเป็นอันตรายต่อเด็กในบริเวณโดยรอบอาคาร รวมทั้งไม่ควรปลูกต้นไม้ที่มีหนามแหลมคม ติดตั้งอุปกรณ์เพื่อป้องกันพาหนะนำโรคและมีมาตรการป้องกันด้านสุขอนามัย และมีตู้หรือชั้นเก็บวัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนรู้ที่แข็งแรงมั่นคง สำหรับวัสดุอุปกรณ์ที่อาจเป็นอันตรายต่อเด็ก มีการจัดแยกให้พ้นมือเด็ก

6.2 การเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์ฉุกเฉิน ควรมีการฝึกซ้อมวิธีป้องกันภัยพิบัติให้แก่บุคลากรและเด็กไม่น้อยกว่าปีละ 1 ครั้ง มีการอบรมบุคลากรเกี่ยวกับการปฐมพยาบาลเบื้องต้น เกี่ยวกับอุบัติเหตุ และความเจ็บป่วยฉุกเฉินของเด็ก มีหมายเลขโทรศัพท์ฉุกเฉิน อุปกรณ์และเครื่องใช้ปฐมพยาบาลติดไว้ในที่เปิดเผย และมีการจัดทำสมุดบันทึกสุขภาพ และพัฒนาการของเด็ก เช่น สมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็ก ของกรมอนามัย พร้อมเมื่อพาเด็กไปพบแพทย์

7. อนามัยสิ่งแวดล้อม

7.1 ภายในอาคาร ควรมีแสงสว่างที่เพียงพอ สม่ำเสมอทั่วทั้งห้อง เอื้อต่อการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็ก เสียงต้องอยู่ในระดับที่ไม่ดังเกินไป โดยระดับเสียงภายในอาคารขณะเด็กหลับ ไม่เกิน 35-40 เดซิเบล ขณะทำกิจกรรมอยู่ระหว่าง 45-50 เดซิเบล และระดับเสียงภายนอกอาคารไม่เกิน 70 เดซิเบล การถ่ายเทอากาศ ต้องมีอากาศถ่ายเทได้สะดวก โดยพื้นที่ของหน้าต่าง ประตู และช่องลม รวมกันแล้วประมาณ 20 % ของพื้นที่ห้อง ในกรณีที่เป็นห้องกระจกหรืออยู่ในพื้นที่โรงงานที่มีมลพิษ ต้องติดตั้งเครื่องปรับอากาศ และมีเครื่องฟอกอากาศอย่างเหมาะสม ในบริเวณที่มีเด็กอยู่ต้องปลอดบุหรี่ สภาพพื้นที่ต้องไม่ลื่นและไม่ชื้น ควรเป็นพื้นไม้หรือปูด้วยวัสดุที่มีความปลอดภัยจากอุบัติเหตุ บันไดต้องมีความกว้างของบันไดแต่ละช่วงไม่น้อยกว่า 1 เมตร ชานพักของบันไดต้องไม่น้อยกว่าความกว้างของบันได ลูกตั้งของบันไดต้องไม่สูงเกิน 17.50 เซนติเมตร ลูกนอนต้องกว้างไม่น้อยกว่า 20 เซนติเมตร บันไดทุกชั้นต้องมีราวและลูกกรงสูงไม่น้อยกว่า 90 เซนติเมตร

มีราวเตียงเหมาะกับเด็กเกาะบันได และระยะห่างของลูกทรงต้องไม่เกิน 15 เซนติเมตร ทั้งนี้โดยต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของเด็ก ในกรณีที่มีบันไดเดิมอยู่แล้ว หากสามารถปรับได้ก็ควรดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด

7.2 ภายนอกอาคาร ควรมีการกั้นบริเวณให้เป็นสัดส่วน เพื่อความปลอดภัยของเด็ก และควรมีทางเข้า-ออกไม่น้อยกว่าสองทาง ถ้ามีทางเดียวต้องมีความกว้างประมาณ 2.00 เมตร ต้องมีการดูแลและกำจัดเก็บสิ่งปฏิกูลให้เหมาะสมไม่ปล่อยให้เป็นที่แหล่งเพาะหรือแพร่เชื้อโรค และควรมีการกำจัดสิ่งปฏิกูลทุกวัน มีสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย และถูกสุขลักษณะ และควรตั้งอยู่ห่างจากแหล่งอบายมุข ฝุ่นละออง กลิ่นหรือเสียงรบกวน ที่เล่นกลางแจ้ง ต้องมีพื้นที่เฉลี่ยไม่น้อยกว่า 2.00 ตารางเมตรต่อเด็ก 1 คน ขณะเล่น โดยจัดให้มีเครื่องเล่นกลางแจ้งที่ปลอดภัย และมีจำนวนพอสมควรกับจำนวนเด็ก ในกรณีที่ไม่สามารถจัดให้มีการเล่นกลางแจ้งเป็นการเฉพาะหรือในสถานที่อื่นได้ อาจปรับไปใช้ในที่ร่มแทนก็ได้ โดยมีพื้นที่ตามกำหนดหรืออาจจัดกิจกรรมกลางแจ้งในสถานที่อื่นที่เหมาะสม เช่น บริเวณวัด หรือสวนสาธารณะ เป็นต้น ระเบียบมีความกว้างไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร และหากมีที่นั่งตามระเบียบด้วย ระเบียบต้องกว้างไม่น้อยกว่า 1.75 เมตร ขอบระเบียบจะต้องสูงจากที่นั่งไม่น้อยกว่า 70 เซนติเมตร

8. การแสวงหาแหล่งข้อมูล และเครือข่ายการดำเนินงาน ผู้เลี้ยงดูเด็กอาจแสวงหาแหล่งที่ให้ความช่วยเหลือหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ได้จากแหล่งความรู้และเครือข่ายทางวิชาการและวิชาชีพ ทั้งจากหน่วยงานภาครัฐ องค์กรเอกชน และแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ในชุมชน

9. การติดตามและให้คำปรึกษาแนะนำในการดำเนินงานพัฒนาเด็ก

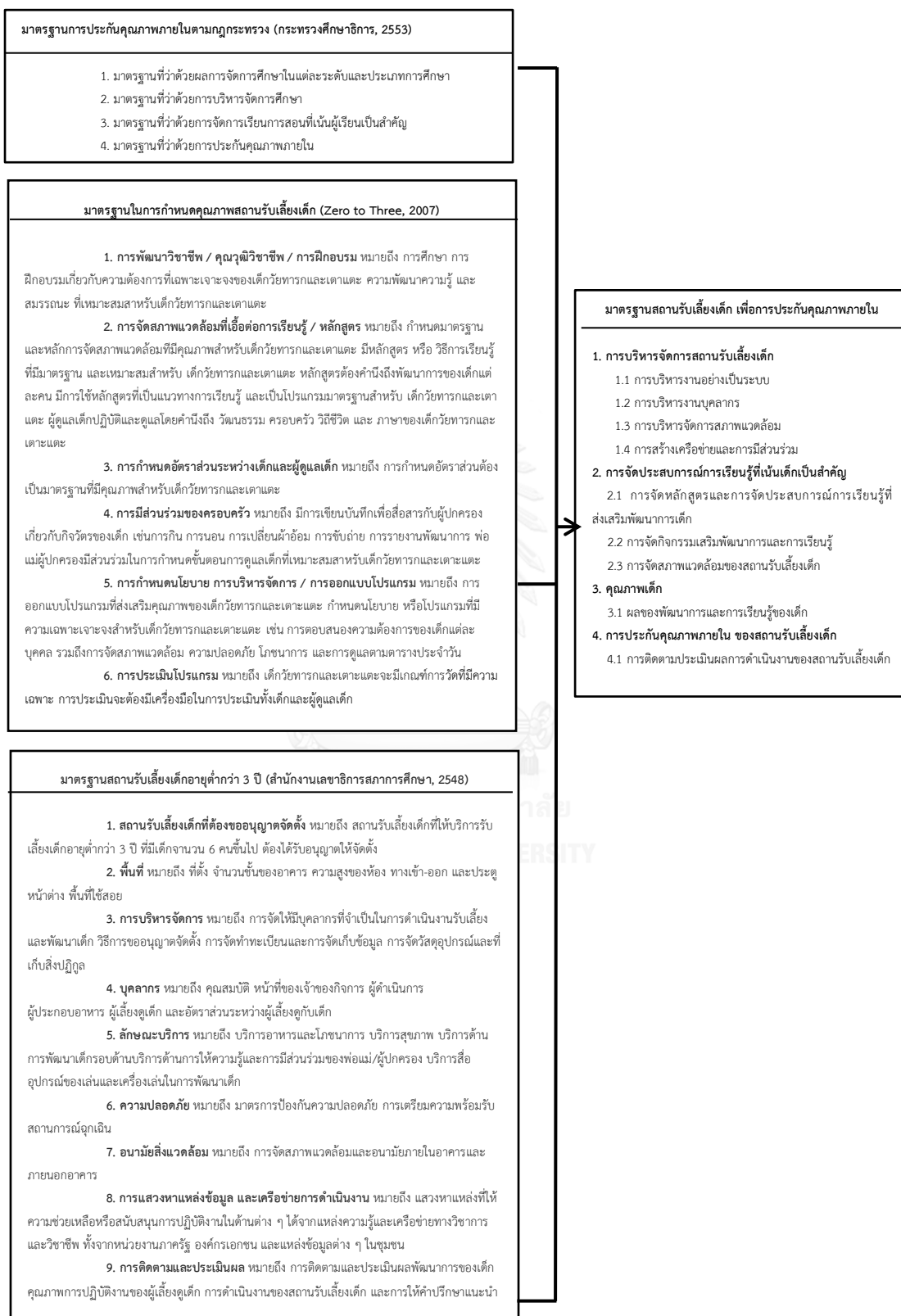
9.1 การติดตามและประเมินผล การประเมินพัฒนาการของเด็ก ด้านสุขภาพ ใช้สมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็ก (กรมอนามัย) หรือแบบรายงานพัฒนาการเด็ก (กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ) หรือแบบบ่งชี้พฤติกรรมตามวัยของเด็ก (หน่วยงานอื่น ๆ) เพื่อบันทึกการชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูงทุกเดือน รวมทั้งการให้ภูมิคุ้มกันโรค บันทึกการเจ็บป่วย และการดูแลรักษาเป็นระยะๆ อย่างน้อย 3 เดือนต่อครั้ง ด้านพัฒนาการเด็ก ใช้สมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็ก (กรมอนามัย) หรือแบบรายงานพัฒนาการเด็ก (กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ) หรือแบบบ่งชี้พฤติกรรมตามวัยของเด็กและแจ้งให้ผู้ปกครองทราบเป็นประจำอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง รวมทั้งในเรื่องพฤติกรรมที่สงสัยว่าจะมีปัญหาเพื่อร่วมมือกันแก้ไขปัญหาในการประเมินพัฒนาการเด็ก ด้านการประเมินคุณภาพการปฏิบัติงานของผู้เลี้ยงดูเด็ก มีการประเมินภายใน โดยให้ผู้ดำเนินการประเมินผู้เลี้ยงดูเด็กทุก 6 เดือนในเรื่องความรู้ ความสามารถ ทักษะในการเลี้ยงดูเด็กตามมาตรฐาน เจตคติและความพึงพอใจต่อผู้เลี้ยงดูเด็กรวมทั้งมีการประเมินเจตคติและความพึงพอใจของผู้เลี้ยงดูเด็กต่อหน้าที่ความรับผิดชอบ และการประเมินเจตคติและความพึงพอใจของผู้ปกครองเด็กต่อผลการปฏิบัติงานของผู้เลี้ยงดูเด็ก ส่วนการประเมินภายนอก ให้เป็นไปตามข้อกำหนดของหน่วยงานที่รับผิดชอบงานพัฒนาเด็กปฐมวัย

ในการประเมินผลการดำเนินงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องจัดให้มีการประเมินผลการดำเนินงานเพื่อประกอบการขออนุญาตจัดตั้ง หลังการได้รับอนุญาตจัดตั้ง การขอต่อใบอนุญาตจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็ก โดยต้องมีการจัดการอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และอนามัยสิ่งแวดล้อม มีการบริหารจัดการการเงินและบุคลากร มีการบริหารและจัดบริการพัฒนาเด็ก มีการกำกับ ติดตาม ดูแลจากเจ้าของกิจการหรือผู้ดำเนินการภายในสถานรับเลี้ยงเด็ก มีการกำกับ ติดตาม ดูแลจาก และมีการจัดทำสรุปรายงานผลการดำเนินงานทุก ๆด้าน ปีละ 1 ครั้ง

9.2 การให้คำปรึกษาแนะนำ ควรมีการจัดทำประชุมเพื่อติดตามการดำเนินงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก โดยหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ออกตรวจเยี่ยมสถานรับเลี้ยงเด็ก และให้คำปรึกษา แนะนำ อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง โดยหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

โดยสรุป การวิเคราะห์เนื้อหาสาระของเกณฑ์มาตรฐานในการกำหนดคุณภาพสถานรับเลี้ยงเด็กของ Zero to Three (2007) มาตรฐานสถานรับเลี้ยงเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2548) และ มาตรฐานการประกันคุณภาพภายในตามกฎกระทรวงของกระทรวงศึกษาธิการ (2553) ผู้วิจัยได้สังเคราะห์เนื้อหาและนำมาเป็นกรอบแนวคิดมาตรฐานสถานรับเลี้ยงเด็กสำหรับการประกันคุณภาพภายใน 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการสถานรับเลี้ยงเด็ก ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ ด้านคุณภาพเด็ก และด้านการประกันคุณภาพภายในของสถานรับเลี้ยงเด็ก ดังแสดงในแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 การสังเคราะห์มาตรฐานสถานรับเลี้ยงเด็กสำหรับการประกันคุณภาพภายใน

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.1 งานวิจัยในประเทศ

จรรย์ แจ่มฉวี (2548) ได้ทำการวิจัยเรื่องการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม กรณีศึกษา : โรงเรียนอนุบาลแม่สรวย อำเภอแม่สรวย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เชียงราย เขต 2 ผลการวิจัยพบว่าบุคลากรในสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาด้านการประกันการเรียนรู้ของผู้เรียน ด้านการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการบริหารจัดการและด้านสื่อการเรียนการสอนในระดับมาก โรงเรียนมีสภาพและความพร้อมด้านการปฏิบัติการ ด้านการประกันการเรียนรู้ของผู้เรียน สภาพการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ สภาพการบริหารจัดการ สภาพสื่อการเรียนการสอน สภาพความพร้อมด้านการประกันคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน สภาพความพร้อมด้านการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ สภาพความพร้อมด้านบริหารจัดการ และสภาพความพร้อมด้านสื่อการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก

วิธีการพัฒนาด้านการประกันการเรียนรู้ของผู้เรียน ผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษา ควรได้มีส่วนร่วมวางแผนในการประกันการเรียนรู้ของผู้เรียนในเรื่องของหลักสูตรสถานศึกษา การจัดทำสภาพแวดล้อมในโรงเรียน การดูแลควบคุมประพฤตินักเรียน ด้านการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยต้องสร้างความตระหนักให้บุคลากรเกิดการเรียนรู้และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทั้งผู้สอนและผู้เรียน ส่งเสริมให้ครูผู้สอนได้มีการศึกษาหาความรู้โดยการอบรม สัมมนา ศึกษาดูงาน การประชุมทางวิชาการในระดับโรงเรียนหรือการสนทนากลุ่มแสดงความคิดเห็น ผู้บริหารโรงเรียนต้องกำหนดวิสัยทัศน์และนโยบายเพื่อให้ครูได้นำไปปฏิบัติให้บรรลุตามเป้าหมายในกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการบริหารจัดการ ทุกฝ่ายต้องมีส่วนร่วมพัฒนาสถานศึกษาในทุก ๆ ด้าน มีการประกันคุณภาพผู้เรียน ผู้เรียนได้เลือกเรียนในสิ่งที่ตนเองชอบและถนัด ส่งเสริมการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและสื่อเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอนที่หลากหลาย ควรนำหลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมาปฏิบัติอย่างจริงจัง ด้านสื่อการเรียนการสอน ผู้บริหารต้องสร้างความตระหนักให้ครูผู้สอน ได้เห็นถึงความสำคัญและจำเป็นในกิจกรรมการเรียนการสอน โรงเรียนควรวางแผนการจัดหา วัสดุ อุปกรณ์อย่างจริงจังเป็นระบบ โดยทุกฝ่ายได้ร่วมกันระดมทรัพยากรทางการศึกษาในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ตลอดจนมีการกำกับ ติดตาม ประเมินผลการใช้สื่อของครูอย่างต่อเนื่อง

ธัญนันท์ พิงวงค์ญาติ (2548) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาแนวทางการปฏิบัติการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพในระดับปฐมวัย ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการปฏิบัติการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในระดับปฐมวัยที่มีคุณภาพ ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 ที่พัฒนาขึ้นตรงกับความต้องการ มีความเหมาะสม และมีความ

เป็นไปได้ ประกอบด้วย 7 ขั้นตอน 33 รายการ ดังนี้ 1) การเตรียมการก่อนดำเนินการ 4 รายการ 2) การวางแผน 9 รายการ 3) การดำเนินงาน 5 รายการ 4) การตรวจสอบประเมินผล 5 รายการ 5) การนำผลการประเมินมาปรับปรุง 4 รายการ 6) การจัดทำรายงานประจำปี 3 รายการ และ 7) การผดุงระบบการประกันคุณภาพ 3 รายการ

มณิดา แมนผดุง (2544) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ การดำเนินงานและปัญหาการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนอนุบาลเอกชนในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ด้านการเตรียมการดำเนินงานส่วนใหญ่ ให้ความสำคัญเรื่องการมอบหมายงาน มีการประชุมแบ่งหน้าที่ตามความสามารถ มีปรัชญาและเป้าหมาย มีการกำหนดวิธีดำเนินงานให้สอดคล้องกับเป้าหมาย การศึกษาของชาติสนองความต้องการชุมชน วิเคราะห์สภาพในปัจจุบันและอนาคตด้านหลักสูตร และกระบวนการเรียนการสอน มีการจัดแนวการจัดประสบการณ์โดยผสมผสานการส่งเสริมพัฒนาการ และส่งเสริมด้านวิชาการ ด้านบุคลากรมีการจัดฝึกอบรมหรือประชุมปฏิบัติการด้านทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน มีการวางแผนโครงการ เพื่อใช้อาคารสถานที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ด้านการจัดการและการบริหาร มีการสับเปลี่ยนหน้าที่ตามมติที่ประชุม ด้านกิจกรรมนักเรียน มีการจัดกิจกรรมเสริมความสามารถพิเศษให้เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรของโรงเรียนและด้านการพัฒนาสัมฤทธิผลของผู้เรียนมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านอย่างเหมาะสม ปัญหาที่พบ คือ ผู้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการวางแผนมีน้อย ครูไม่สามารถจัดประสบการณ์ตามแนวทางของโรงเรียนได้เต็มรูปแบบ การจัดประสบการณ์ไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครอง ขาดผู้มีความรู้เหมาะสมกับระดับชั้น ขาดงบประมาณและผู้ปกครองคาดหวังสัมฤทธิผลของเด็กสูงกว่าสภาพจริง

รวีวรรณ กลิ่นหอม (2547) ได้ทำการศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนครศรีธรรมราช ตามแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 3 ขั้นตอน คือ 1) การเตรียมการการประกันคุณภาพการศึกษา มีการเตรียมการในระดับปานกลางทั้งในลักษณะปานกลาง ค่อนข้างมากทั้งในลักษณะการจำแนกตามตำแหน่ง ขนาดของโรงเรียนและประสบการณ์ 2) การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาในขั้นการวางแผน การดำเนินการตามแผน การตรวจสอบประเมินผลคุณภาพและการนำผลประเมินมาปรับปรุงคุณภาพของสถานศึกษา มีการดำเนินการ มีการปฏิบัติปานกลาง ค่อนข้างมาก ลักษณะการจำแนกเช่นเดียวกัน 3) การรายงานคุณภาพการศึกษามีการปฏิบัติในระดับปานกลางค่อนข้างมาก ยกเว้นในประเด็นของการทำรายงานประเมินตนเองเพื่อขอรับการประเมินคุณภาพภายนอก ที่ผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพมีความเห็นแตกต่างกัน

วรรณภา พุดสี (2554) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโรงเรียนอนุบาลเทศบาลตำบลร่องคำ อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัย

พบว่าการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการดำเนินการ 2 วงรอบ โดยใช้กลยุทธ์การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศภายใน ทำให้บุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การจัดทำร่างมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การวางแผนพัฒนาการศึกษาโดยจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี การจัดทำ/จัดหาเครื่องมือการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา การวิเคราะห์สถานภาพของสถานศึกษาโดยใช้หลัก SWOT Analysis องค์ประกอบของรายงานประจำปี สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้วางแผนการปฏิบัติงาน การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนางานได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้บุคลากรยังสามารถปฏิบัติงานตามโครงสร้างการปฏิบัติงาน มีการวางแผนพัฒนาของตนเอง และสามารถปฏิบัติงานตามแผนที่กำหนด มีผลที่เกิดขึ้นชัดเจนตามขั้นตอนในการพัฒนา สามารถร่วมกันนำความรู้ความเข้าใจในการเขียนรายงานประจำปีมาใช้ในการจัดทำร่างรายงานประจำปีได้อย่างถูกต้อง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและคณะครูผู้ร่วมศึกษาค้นคว้ามีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาและบทบาทหน้าที่ในการสนับสนุนส่งเสริมให้มีการขับเคลื่อนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาต่อไป

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่องการสังเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (2554 – 2558) ศูนย์พัฒนาเด็ก ผลการวิจัยพบว่า

1. คุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กในภาพรวมทุกตัวบ่งชี้อยู่ในระดับพอใช้ และมีศูนย์พัฒนาเด็กที่อยู่ในระดับที่ต้องปรับปรุงและต้องปรับปรุงเร่งด่วน จำนวน 2,266 แห่ง
2. คุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กตามมาตรฐานกฎกระทรวงฯ พบว่า มาตรฐานที่ว่าด้วยการบริหารจัดการศึกษา อยู่ในระดับพอใช้ และมาตรฐานที่ว่าด้วยการประกันคุณภาพภายในอยู่ในระดับต้องปรับปรุงเร่งด่วน
3. ผลการสังเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพภายนอกจำแนกตามกลุ่มตัวบ่งชี้ พบว่า กลุ่มตัวบ่งชี้พื้นฐานมีคุณภาพระดับพอใช้ กลุ่มตัวบ่งชี้อัตลักษณ์ มีคุณภาพระดับต้องปรับปรุง กลุ่มตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม มีคุณภาพอยู่ในระดับต้องปรับปรุงเร่งด่วน
4. ผลการวิเคราะห์เป็นรายตัวบ่งชี้ พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 1 - 5 เป็นคุณภาพที่เกี่ยวข้องกับเด็กมีคะแนนเฉลี่ยเทียบร้อยละอยู่ในระดับดี ตัวบ่งชี้ที่ 6 ประสิทธิภาพของกระบวนการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับดีเช่นกัน ตัวบ่งชี้ที่ 7 ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการอยู่ในระดับคุณภาพพอใช้ ตัวบ่งชี้ที่ 9 และ 11 จำนวน 2 ตัวบ่งชี้ ที่เป็นคุณภาพของผลการจัดการศึกษาในสถานศึกษาอยู่ในระดับต้องปรับปรุง ตัวบ่งชี้ที่ 8, 10 และ 12 รวม 3 ตัวบ่งชี้ อยู่ในระดับต้องปรับปรุงเร่งด่วน

5. ผลการวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยเทียบร้อยละ ตัวบ่งชี้ที่เป็นปัญหา จากการวิเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของศูนย์พัฒนาเด็กที่ทำการประเมินระหว่างปี พ.ศ.2556 – 2558 พบว่า ตัวบ่งชี้ที่เป็นปัญหามี 5 ตัวบ่งชี้ จากทั้งหมด 12 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 8 – 12

3.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Jeon and Buettner (2015) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับผลของระบบการปรับปรุงคุณภาพ หรือ Quality rating and improvement systems (QRIS) ที่มีต่อการพัฒนาความรู้ความเข้าใจของเด็ก โดยผลการวิจัยพบว่า เด็กมีทักษะการเรียนรู้ที่ดีขึ้นหลังจากการใช้ระบบประเมินคุณภาพ และความพร้อมในการเรียนรู้ของเด็กมีค่าเฉลี่ยคะแนนสูงขึ้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่าความสามารถทางสติปัญญาของเด็กดีขึ้นหลังจากมีการใช้ระบบการปรับปรุงคุณภาพ และการจัดสภาพแวดล้อมที่ล้อมรอบตัวเด็ก นอกจากนี้ ระบบการปรับปรุงคุณภาพ (QRIS) ยังช่วยลดปัญหาการเลื่อมล้ำในเรื่องของฐานะทางสังคมของแต่ละครอบครัว และความสามารถทางสติปัญญาของเด็กด้วย

Ma et al. (2011) ได้ทำการศึกษาผลการใช้ระบบการปรับปรุงคุณภาพ หรือ Quality Improvement System (QIS) โดยรวบรวมข้อมูลจากสถานรับเลี้ยงเด็ก 100 แห่งในเมืองปาล์มบีช รัฐฟลอริดา ผลการวิจัยพบว่า ระบบการปรับปรุงคุณภาพ (QIS) มีผลอย่างมากต่อการพัฒนาคุณภาพของสถานรับเลี้ยงเด็ก ซึ่งจากการวิเคราะห์ผลการใช้ระบบการปรับปรุงคุณภาพทั้งก่อนการทดลองใช้ และหลังการทดลองใช้ พบว่าระบบปรับปรุงคุณภาพ (QIS) มีประสิทธิภาพในการปรับปรุงคุณภาพของสถานรับเลี้ยงเด็ก ทั้งนี้พบว่า การนำระบบไปใช้ในช่วงระยะเวลาแรกนั้น มีปัญหาและมีผลกระทบต่อการดำเนินงานของสถานรับเลี้ยงเด็กค่อนข้างมากในช่วง 2 - 3 ปีแรก แต่เมื่อเวลาผ่านไป ผลลัพธ์แสดงให้เห็นชัดเจนว่า 1) ระบบปรับปรุงคุณภาพ (QIS) มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาและการดูแลเด็กปฐมวัยในสถานรับเลี้ยงเด็กมากกว่าสถานรับเลี้ยงเด็กที่ไม่มีการใช้ระบบปรับปรุงคุณภาพ (QIS) 2) การนำระบบปรับปรุงคุณภาพในสถานรับเลี้ยงเด็กไปใช้เป็นเรื่องยากและมีข้อจำกัดในบางตัวบ่งชี้ของการจัดการศึกษาและการดูแลเด็กปฐมวัย สรุปได้ว่าการนำระบบปรับปรุงคุณภาพเข้าไปใช้ในสถานรับเลี้ยงเด็กต้องใช้เวลา เพื่อให้ประสิทธิภาพของระบบเกิดขึ้นและส่งผลให้การจัดการศึกษาและการดูแลเด็กปฐมวัยในสถานรับเลี้ยงเด็กมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

Pan, Liu, and Lau (2010) ได้ทำการศึกษาประเมินคุณภาพของโรงเรียนอนุบาลในปักกิ่ง โดยทำการศึกษาโรงเรียนอนุบาลสาธิตจำนวน 5 โรงเรียน แบ่งเป็นโรงเรียนที่ใช้ระบบประเมินคุณภาพ 3 แห่ง และที่ไม่ใช้ระบบประกันคุณภาพ 2 แห่ง ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนอนุบาล 3 แห่งที่มีการใช้ระบบประเมินคุณภาพมีประสิทธิภาพมากกว่าโรงเรียนอีก 2 แห่งที่ไม่มีการใช้ระบบ

ประเมินคุณภาพ ทั้งนี้พบว่า ผู้วิจัยระบบการประเมินคุณภาพที่มีประสิทธิภาพจะนำไปสู่การประกันคุณภาพและการปรับปรุงโปรแกรมการศึกษาปฐมวัย ที่มีคุณภาพ

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นกระบวนการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ โดยเริ่มต้นจากกระบวนการวางแผน ปฏิบัติตามแผน ตรวจสอบประเมินผล การพัฒนาปรับปรุง การรายงาน ตามแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายในโดยยึดหลักวงจรคุณภาพ PDCA พัฒนาคุณภาพสถานศึกษา คุณภาพผู้เรียนให้เป็นไปตาม มาตรฐานที่กำหนด หลักการและกระบวนการดังกล่าวเป็นสิ่งที่ใช้ในการทำงานให้ประสบความสำเร็จ เพื่อเป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้แก่พ่อแม่ผู้ปกครอง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ว่าการดำเนินการของสถานศึกษาเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ และหน่วยงานต้นสังกัดและ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการควบคุมคุณภาพการดำเนินงานทั้งภายในและภายนอก ซึ่งการดำเนินงาน ดังกล่าว เป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ครู ผู้ดูแลเด็ก และ บุคลากรอื่น ๆ ในสถานศึกษา ในการดำเนินงานจะต้องให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้เรียน ชุมชน เขตพื้นที่ หรือหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วางแผน ติดตามประเมินผล พัฒนาปรับปรุง รายงานผล โดยช่วยกันคิด ช่วยกันทำ ช่วยกันผลักดันให้ สถานศึกษามีคุณภาพ เพื่อให้เด็กได้รับการศึกษาและการดูแลที่ดีมีคุณภาพ เป็นไปตามความมุ่งหวัง ของพ่อแม่ ผู้ปกครอง สังคมและประเทศชาติต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การนำเสนอแนวทางสำหรับการประกันคุณภาพภายในของสถานรับเลี้ยงเด็ก มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย 2 ประการคือ 1) เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ของสถานรับเลี้ยงเด็ก ในด้านการเตรียมการ การดำเนินงาน และการรายงาน 2) เพื่อนำเสนอแนวทางสำหรับการประกันคุณภาพภายในของสถานรับเลี้ยงเด็ก ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยดังนี้

1. การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน
2. การกำหนดประชากรและตัวอย่างประชากร
3. เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย
4. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอข้อมูล

1. การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น

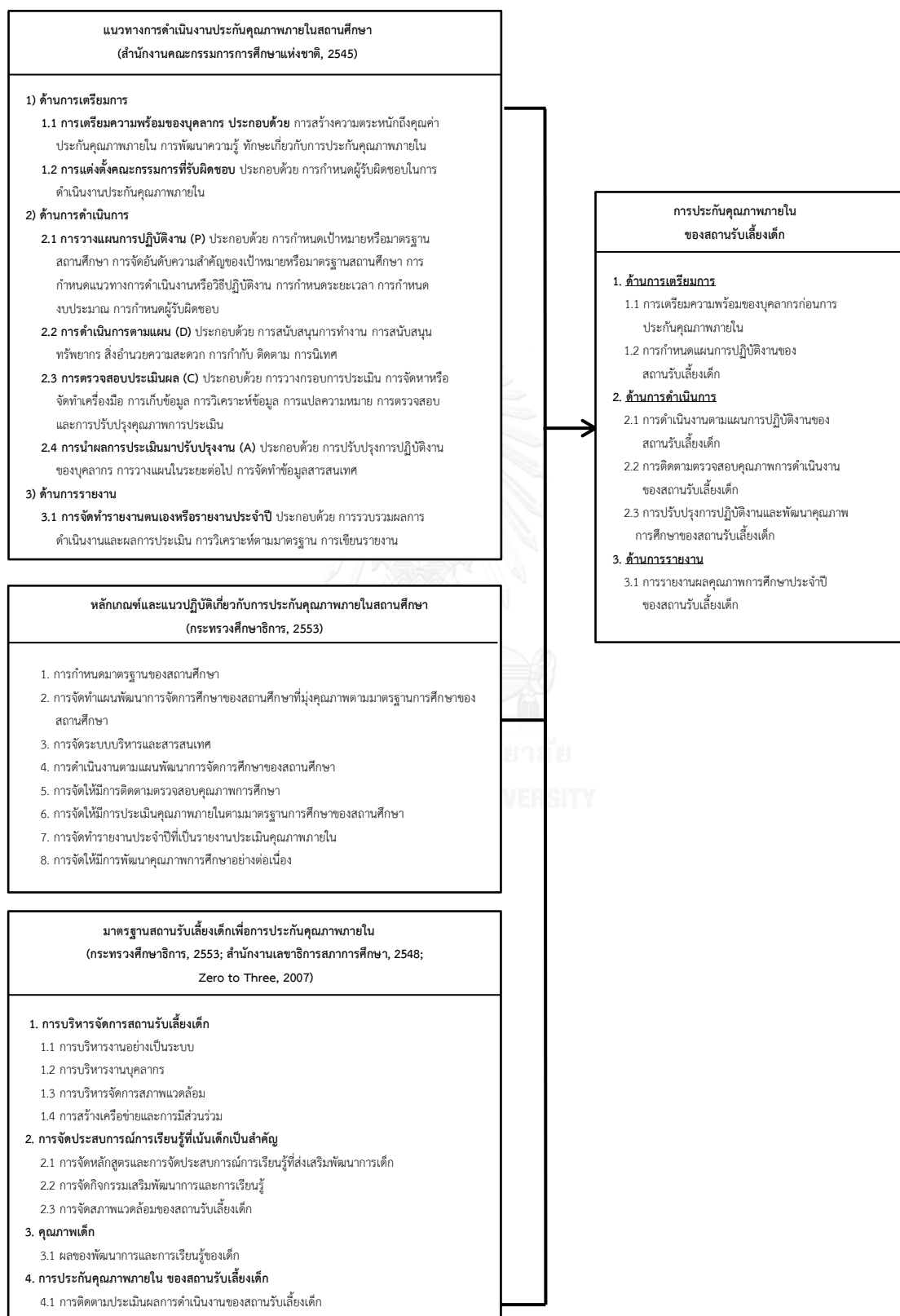
1.1 ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจากหนังสือ บทความ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.2 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับมาตรฐานสถานรับเลี้ยงเด็กเพื่อการประกันคุณภาพภายในตามกฎกระทรวง จากหนังสือ เอกสาร บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.3 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาสร้างเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยเรื่อง การนำเสนอแนวทางสำหรับการประกันคุณภาพภายในของสถานรับเลี้ยงเด็ก ดังแสดงในแผนภาพที่ 2

1.4 นำกรอบแนวคิดในการวิจัยเรื่อง การนำเสนอแนวทางสำหรับการประกันคุณภาพภายในของสถานรับเลี้ยงเด็กมาสังเคราะห์เป็นองค์ประกอบย่อยของประเด็นที่ศึกษา สำหรับสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยดังแสดงในตารางที่ 1

แผนภาพที่ 2 กรอบแนวคิดการวิจัยเรื่อง การนำเสนอแนวทางสำหรับการประกันคุณภาพภายใน ของสถานรับเลี้ยงเด็ก

ตารางที่ 1 องค์ประกอบย่อยของประเด็นที่ศึกษา

ประเด็นที่ศึกษา	องค์ประกอบหลัก	องค์ประกอบย่อย	
1. ด้านการเตรียมการ	1.1 การเตรียมความพร้อมของบุคลากรก่อนการประกันคุณภาพภายใน	1.1.1 การสร้างความตระหนักถึงคุณค่าการประกันคุณภาพภายใน	
		1.1.2 การพัฒนาความรู้และทักษะเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน	
		1.1.3 การแต่งตั้งคณะกรรมการในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน	
		1.1.4 การกำหนดบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน	
	1.2 การกำหนดแผนการปฏิบัติงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก	1.2.1 การจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานรับเลี้ยงเด็ก	
		1.2.2 การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานรับเลี้ยงเด็ก	
		1.2.3 การจัดทำแผนการบริหารจัดการของสถานรับเลี้ยงเด็ก	
		1.2.4 การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้	
	2. ด้านการดำเนินการ	2.1 การดำเนินงานตามแผนการปฏิบัติงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก	2.1.1 การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานรับเลี้ยงเด็ก
			2.1.2 การดำเนินงานตามแผนการบริหารจัดการของสถานรับเลี้ยงเด็ก
2.1.3 การดำเนินงานตามแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้			
2.2 การตรวจสอบประเมินผลการดำเนินงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก		2.2.1 การตรวจสอบผลคุณภาพการบริหารจัดการของสถานรับเลี้ยงเด็ก	
		2.2.2 การตรวจสอบประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร	
		2.2.3 การตรวจสอบผลการประเมินพัฒนาการเด็ก	

ตารางที่ 1 องค์ประกอบย่อยของประเด็นที่ศึกษา (ต่อ)

ประเด็นที่ศึกษา	องค์ประกอบหลัก	องค์ประกอบย่อย
	2.3 การปรับปรุงการปฏิบัติงานและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานรับเลี้ยงเด็ก	2.3.1 การกำหนดแนวทางการปรับปรุงการปฏิบัติงานและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานรับเลี้ยงเด็ก 2.3.2 การนำผลการประเมินมาใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงการปฏิบัติงานและพัฒนาคุณภาพของสถานรับเลี้ยงเด็ก 2.3.3 การมีส่วนร่วมของบุคลากรในการปรับปรุงการปฏิบัติงานและพัฒนาคุณภาพของสถานรับเลี้ยงเด็ก
3. ด้านการรายงาน	3.1 การรายงานผลคุณภาพการศึกษาประจำปีของสถานรับเลี้ยงเด็ก	3.1.1 การกำหนดรูปแบบการรายงานผลคุณภาพการศึกษาประจำปี 3.1.2 การรายงานผลคุณภาพการศึกษาประจำปีต่อหน่วยงานหรือกลุ่มคนที่เกี่ยวข้อง 3.1.3 การวางแผนนำผลการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีไปพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน

2. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ สถานรับเลี้ยงเด็กที่มีเด็กวัยทารกและวัยเตาะแตะสังกัดกรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จำนวนทั้งหมด 472 แห่ง

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ สถานรับเลี้ยงเด็กที่มีเด็กวัยทารกและวัยเตาะแตะสังกัดกรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จำนวนทั้งหมด 214 แห่ง โดยดำเนินการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

2.2.1 ผู้วิจัยคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของเครซีและมอร์แกน (Krejcie และ Morgan, 1970) เพื่อประมาณค่าสัดส่วนประชากร ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ยอมให้คลาดเคลื่อนได้ ± 5 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 214 แห่ง

2.3 ผู้วิจัยกำหนดผู้ให้ข้อมูล โดยคัดเลือกแบบเจาะจงให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย (วรรณิ แกมเกต, 2551) โดยคัดเลือกผู้บริหาร ผู้ดูแลเด็กวัยทารกและผู้ดูแลเด็กวัยเตาะแตะที่อยู่ใน

สถานรับเลี้ยงเด็กที่มีเด็กวัยทารกและวัยเตาะแตะ สังกัดกรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ดังนี้

2.3.1 คัดเลือกผู้บริหารในสถานรับเลี้ยงเด็ก แห่งละ 1 คน ได้จำนวน 214 คน

2.3.2 คัดเลือกผู้ดูแลเด็กในสถานรับเลี้ยงเด็ก แห่งละ 2 คน ได้จำนวน 428 คน มีเกณฑ์ในการเลือกกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

ก) ตัวแทนผู้ดูแลเด็กวัยทารกในสถานรับเลี้ยงเด็กจำนวน 1 คน

ข) ตัวแทนผู้ดูแลเด็กวัยเตาะแตะในสถานรับเลี้ยงเด็กจำนวน 1 คน

รวมมีผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 642 คน ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูล

สังกัด	จำนวน (แห่ง)	ผู้ให้ข้อมูล			รวม (คน)
		ผู้ดูแลเด็ก วัยทารก	ผู้ดูแลเด็ก วัยเตาะแตะ	ผู้บริหาร	
กรมกิจการเด็กและเยาวชน	214	214	214	214	642
กระทรวงการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์					

2.4 กำหนดผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยเพิ่มเติมโดยการสนทนากลุ่ม คือ ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการศึกษาปฐมวัยและผู้เชี่ยวชาญด้านการประกันคุณภาพจากภาครัฐและภาคเอกชน เป็นผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ของสถานรับเลี้ยงเด็ก รวมมีผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยเพิ่มเติมโดยการสนทนากลุ่ม จำนวน 10 คน โดยผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การเลือกผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม ดังนี้

2.4.1 ผู้เชี่ยวชาญด้านการประกันคุณภาพ จำนวน 2 คน โดยมีคุณสมบัติ ดังนี้

- 1) มีคุณวุฒิจบการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป
- 2) มีประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับการประกันคุณภาพไม่ต่ำกว่า 5 ปี

2.4.2 ตัวแทนจากหน่วยงานต้นสังกัดที่จัดบริการสถานรับเลี้ยงเด็ก จำนวน 2 คน โดยมีคุณสมบัติ ดังนี้

- 1) มีคุณวุฒิจบการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป
- 2) มีประสบการณ์ในการทำงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดบริการสถานรับเลี้ยงเด็ก ไม่ต่ำกว่า 5 ปี

2.4.3 ผู้บริหารสถานรับเลี้ยงเด็ก จำนวน 4 คน โดยมีคุณสมบัติ ดังนี้

- 1) มีคุณวุฒิจบการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป
- 2) มีประสบการณ์ในการทำงานด้านการบริหารงานสถานรับเลี้ยงเด็กที่มีเด็กวัยทารกและวัยเตาะแตะ ไม่ต่ำกว่า 5 ปี
- 3) เป็นผู้บริหารสถานรับเลี้ยงเด็กที่ได้รับผลการประเมินคุณภาพภายนอก จาก สมศ. อยู่ในเกณฑ์ ดี – ดีมาก จำนวน 2 คน
- 4) เป็นผู้บริหารสถานรับเลี้ยงเด็กที่ได้รับผลการประเมินคุณภาพภายนอก จาก สมศ. อยู่ในเกณฑ์ พอใช้ – ต้องปรับปรุง จำนวน 2 คน

2.4.4 ผู้ดูแลเด็กวัยทารกหรือวัยเตาะแตะ จำนวน 2 คน โดยมีคุณสมบัติ ดังนี้

- 1) มีคุณวุฒิจบการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป
- 2) มีประสบการณ์ในการดูแลเด็กวัยทารก ไม่น้อยกว่า 5 ปี
- 3) เป็นผู้ดูแลเด็กในสถานรับเลี้ยงเด็กที่ได้รับผลการประเมินคุณภาพ ภายนอกจาก สมศ. อยู่ในเกณฑ์ ดี – ดีมาก จำนวน 1 คน
- 4) เป็นผู้ดูแลเด็กในสถานรับเลี้ยงเด็กที่ได้รับผลการประเมินคุณภาพ ภายนอกจาก สมศ. อยู่ในเกณฑ์ พอใช้ – ต้องปรับปรุง จำนวน 1 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดทำเครื่องมือวิจัยจำนวน 2 ชุดเพื่อให้สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลได้ครบตามประเด็นที่ศึกษา ประกอบด้วย แบบสอบถาม 1 ชุด และแนวคำถามในการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ 1 ชุด โดยมีรายละเอียดดังนี้

ชุดที่ 1 แบบสอบถามผู้บริหาร ผู้ดูแลเด็กวัยทารก และผู้ดูแลเด็กวัยเตาะแตะเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ของสถานรับเลี้ยงเด็ก ลักษณะของแบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับเพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน การเข้าอบรมเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) และคำถามปลายเปิด (Open ended) จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ของสถานรับเลี้ยงเด็ก ครอบคลุมแนวทางการประกันคุณภาพภายใน 3 ด้านได้แก่ ด้านการเตรียมการ ด้านการดำเนินการ และด้านการรายงาน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) และคำถามปลายเปิด (Open ended) จำนวน 35 ข้อ

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะ มีลักษณะเป็นข้อคำถามให้ตอบในสิ่งที่คิดว่าเป็นปัญหาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ของสถานรับเลี้ยงเด็ก ครอบคลุมแนวทางการประกันคุณภาพภายใน 3 ด้านได้แก่ ด้านการเตรียมการ ด้านการดำเนินการ และด้านการรายงาน มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (Open ended)

ชุดที่ 2 แนวคำถามในการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ เป็นข้อคำถามแบบมีโครงสร้างลักษณะปลายเปิด เป็นประเด็นเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานรับเลี้ยงเด็กทั้งหมด 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการเตรียมการ ด้านการดำเนินการ และด้านการรายงาน จำนวน 6 ข้อ

4. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีจำนวน 2 ชุด โดยมีวิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยดังต่อไปนี้

4.1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับหลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ดังที่แสดงในกรอบแนวคิดการวิจัย ศึกษาหลักการสร้างเครื่องมือ แบบสอบถาม และแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในจากหนังสือ เอกสาร ตำรา วารสาร บทความและงานวิจัย เพื่อนำข้อมูลมาเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

4.2 กำหนดกรอบแนวคิดและโครงสร้างเนื้อหาและข้อคำถามในแบบสอบถาม แนวคำถามในการสนทนากลุ่มตามกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังรายละเอียดในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 โครงสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ประเด็นที่ศึกษา	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย			
	แบบสอบถาม			แนวคำถามการสนทนากลุ่ม
	ผู้ดูแลเด็กวัยทารก	ผู้ดูแลเด็กวัยเตาะแตะ	ผู้บริหาร	ผู้เชี่ยวชาญ
1. ด้านการเตรียมการ	✓	✓	✓	✓
2. ด้านการดำเนินงาน	✓	✓	✓	✓
3. ด้านการรายงาน	✓	✓	✓	✓

4.3 สร้างแบบสอบถาม และแนวคำถามในการสนทนากลุ่มตามขอบข่ายเนื้อหาในกรอบแนวคิดการวิจัย และเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องและปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา ดังโครงสร้างเนื้อหาและข้อคำถามในตารางที่ 4 และตารางที่ 5

ตารางที่ 4 โครงสร้างเนื้อหาและข้อคำถามในแบบสอบถาม

ประเด็นที่ศึกษา	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	
	แบบสอบถาม	
	จำนวน (ข้อ)	ข้อที่
1. ด้านการเตรียมการ	(17)	(1 – 17)
1.1 ความพร้อมของบุคลากรก่อนการประกันคุณภาพภายใน	6	1,2,3,4,5,6
1.2 การกำหนดแผนการปฏิบัติงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก	11	7,8,9,10,11, 12,13,14,15,16,17
2. ด้านการดำเนินงาน	(14)	(18 – 31)
2.1 การดำเนินงานตามแผนการปฏิบัติงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก	7	18,19,20, 21,22,23,24
2.2 การตรวจสอบคุณภาพการดำเนินงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก	4	25,26,27,28
2.3 การปรับปรุงการปฏิบัติงานและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานรับเลี้ยงเด็ก	3	29,30,31
3. ด้านการรายงาน	(4)	(32 – 35)
3.1 การรายงานผลคุณภาพการศึกษาประจำปีของสถานรับเลี้ยงเด็ก	4	32,33,34,35
รวม	35	

ตารางที่ 5 โครงสร้างเนื้อหาและข้อคำถามในการสนทนากลุ่ม

ประเด็นที่ศึกษา	แนวคำถามการสนทนากลุ่ม
	จำนวน (ข้อ)
1. ด้านการเตรียมการ	
1.1 ความพร้อมของบุคลากรก่อนการประกันคุณภาพภายใน	1
1.2 การกำหนดแผนการปฏิบัติงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก	1
2. ด้านการดำเนินการ	
2.1 การดำเนินงานตามแผนการปฏิบัติงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก	1
2.2 การตรวจสอบคุณภาพการดำเนินงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก	1
2.3 การปรับปรุงการปฏิบัติงานและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานรับเลี้ยงเด็ก	1
3. ด้านการรายงาน	
3.1 การรายงานผลคุณภาพการศึกษาประจำปีของสถานรับเลี้ยงเด็ก	1
รวม	6

4.4 ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

4.4.1 นำเครื่องมือวิจัยทั้ง 2 ชุด เสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ดังรายนาม ผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือการวิจัยในภาคผนวก ก เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ความถูกต้อง และความเหมาะสมของการใช้ภาษา เพื่อเป็นแนวทางแก้ไขให้เครื่องมือมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

4.4.2 นำผลการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน มาคำนวณหาค่าความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) เป็นรายข้อ โดยกำหนดเกณฑ์ให้ความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ต้องมีค่าดัชนี IOC มากกว่า 0.5 จึงถือว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับโครงสร้างและนิยามที่ต้องการวัด (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2550) โดยมีค่าความสอดคล้อง ดังนี้

+1 หมายถึง ถ้าเห็นว่ามีค่าความสอดคล้อง ครบคลุม และเหมาะสมกับวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดของการวิจัย

0 หมายถึง ถ้าไม่แน่ใจว่าสอดคล้อง ครบคลุม และเหมาะสมกับวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดของการวิจัย

-1 หมายถึง ถ้าเห็นว่ามีค่าความสอดคล้อง ครบคลุม และเหมาะสมกับวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดของการวิจัย

4.4.3 ผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ
 ดังตาราง โดยสรุปได้ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงเครื่องมือจากผู้ทรงคุณวุฒิ

เครื่องมือ	ข้อเสนอแนะ	สิ่งที่ผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไข
แบบสอบถาม	<ol style="list-style-type: none"> 1. ข้อคำถามบางข้อไม่สอดคล้องกับกรอบแนวคิด และประเด็นที่ศึกษา 2. ข้อคำถามบางข้อมีประเด็นคำถามที่คล้ายกัน ทำให้เกิดความซ้ำซ้อน 3. ข้อคำถามบางข้อมีการใช้คำที่เข้าใจยาก อาจทำให้ผู้ตอบแบบสอบถามเกิดความเข้าใจที่คลาดเคลื่อน 4. ข้อคำถามบางข้อ ไม่ตรงกับระดับการปฏิบัติงานของผู้แบบสอบถามที่เป็นผู้ดูแลเด็ก อาจทำให้ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้ดูแลเด็กไม่สามารถตอบได้ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ปรับข้อคำถามให้สอดคล้องกับกรอบแนวคิด และประเด็นที่ศึกษามากขึ้น 2. ปรับข้อคำถามให้มีความชัดเจนมากขึ้น และตัดข้อคำถามที่มีความซ้ำซ้อนออก 3. ปรับการใช้คำให้มีความเข้าใจง่ายมากขึ้น 4. ปรับข้อคำถามให้ผู้ตอบแบบสอบถามทุกกลุ่มมีความเข้าใจที่ตรงกัน และสามารถตอบคำถามได้ทุกกลุ่ม ทุกระดับการปฏิบัติงาน
แนวคำถามการสนทนากลุ่ม	ไม่มีข้อเสนอแนะ	

4.4.4 นำแบบสอบถามที่ผ่านการแก้ไขปรับปรุงเรียบร้อยแล้ว ไปทดลองใช้กับผู้บริหาร และผู้ดูแลเด็ก จำนวน 66 คน ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย โดยแบ่งเป็นผู้บริหาร 22 คน ผู้ดูแลเด็กวัยทารกจำนวน 22 คน และผู้ดูแลเด็กวัยเตาะแตะจำนวน 22 คน พบว่าผู้ดูแลเด็กส่วนใหญ่ตอบแบบสอบถามได้อย่างเข้าใจ มีเพียงบางส่วนที่เสนอแนะให้ปรับคำถาม และตัวเลือกคำตอบให้มีความเข้าใจง่ายมากขึ้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงปรับการใช้คำ เขียนคำถามและตัวเลือกคำตอบให้ชัดเจนและให้เข้าใจง่ายยิ่งขึ้น

4.4.5 นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ และจัดทำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยในลำดับต่อไป

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม และแนวคำถามการสนทนากลุ่ม ดังนี้

5.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามสำหรับผู้ดูแลเด็ก มีกระบวนการ ดังนี้

5.1.1 ทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงผู้บริหารสถานรับเลี้ยงเด็ก เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือจากสถานรับเลี้ยงเด็กในการเก็บรวบรวมข้อมูล

5.1.2 ดำเนินการส่งแบบสอบถาม พร้อมแนบหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยทางไปรษณีย์ไปยังกลุ่มตัวอย่างสถานรับเลี้ยงเด็กจำนวน 642 แห่ง และใส่ซองเปล่าติดแสตมป์เจ้าหน้าที่ผู้วิจัยเพื่อบรรจุแบบสอบถามที่ตอบแล้วกลับคืนผู้วิจัย

5.1.3 ตรวจสอบแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนจำนวน 312 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 48.60 ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการติดต่อแบบสอบถามที่ยังไม่ได้รับคืนทางโทรศัพท์ โดยได้รับแบบสอบถามกลับคืนเพิ่มเติมอีกเป็น จำนวน 225 ฉบับ จากนั้นจึงนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลพบว่า มีแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ จำนวน 9 ฉบับ แบ่งเป็นแบบสอบถามผู้บริหารสถานรับเลี้ยงเด็กจำนวน 3 ฉบับ ผู้ดูแลเด็กวัยทารกจำนวน 3 ฉบับ และแบบสอบถามผู้ดูแลเด็กวัยเตาะแตะจำนวน 3 ฉบับ แล้วจึงสรุปจำนวนแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมารวมทั้งสิ้น 528 ฉบับ แบ่งเป็นแบบสอบถามผู้บริหารสถานรับเลี้ยงเด็กจำนวน 176 ฉบับ แบบสอบถามผู้ดูแลเด็กวัยทารกจำนวน 176 ฉบับ และแบบสอบถามผู้ดูแลเด็กวัยเตาะแตะจำนวน 176 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 82.24 โดยจำนวนแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนอยู่ในอัตราการตอบกลับที่ยอมรับได้ เป็นข้อมูลที่เพียงพอและน่าเชื่อถือในการนำมาวิเคราะห์ผลการวิจัย

5.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสนทนากลุ่ม

5.2.1 ดำเนินการติดต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อเชิญเข้าร่วมสนทนากลุ่ม จำนวน 10 คน ดังแสดงรายชื่อในภาคผนวก ข

5.2.2 ส่งหนังสือขอความร่วมมือในการประชุมกลุ่มจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พร้อมโครงร่างการวิจัยและผลการวิเคราะห์จากแบบสอบถามการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ของสถานรับเลี้ยงเด็ก

5.2.3 ดำเนินการสนทนากลุ่ม โดยใช้ระยะเวลาประมาณ 3 ชั่วโมง ณ อาคารพระมิ่งขวัญการศึกษาไทย คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยผู้วิจัยอธิบายวัตถุประสงค์ของการสนทนากลุ่ม จากนั้นผู้เชี่ยวชาญได้อภิปรายถึงสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานรับเลี้ยงเด็ก วิเคราะห์สภาพปัญหาและเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ของสถานรับเลี้ยงเด็ก

การเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมดจากแบบสอบถาม และการสนทนากลุ่มมีระยะเวลา ดังแสดงในตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล

รายการเก็บรวบรวมข้อมูล	ช่วงวัน/เดือน/ปีที่เก็บข้อมูล
1. การเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม	
1.1. ดำเนินการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์	วันที่ 15 – 25 กรกฎาคม 2559
1.2. ติดตามแบบสอบถามกลับคืน	วันที่ 7 – 30 สิงหาคม 2559
2. การเก็บข้อมูลด้วยการสนทนากลุ่ม ณ อาคารพระมิ่งขวัญ การศึกษาไทย คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	วันที่ 21 พฤศจิกายน 2559

6. การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม และการสนทนากลุ่ม ดังนี้

6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม 3 ชุด ประกอบด้วย แบบสอบถามผู้บริหาร 1 ชุด ผู้ดูแลเด็กวัยทารก 1 ชุด และผู้ดูแลเด็กวัยเตาะแตะ 1 ชุด โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Window ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้

6.1.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารและผู้ดูแลเด็ก ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา ประสบการณ์การทำงาน การเข้ารับการอบรม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ และนำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

6.1.2 วิเคราะห์ข้อมูลสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ของสถานรับเลี้ยงเด็ก 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการเตรียมการ ด้านการดำเนินงาน และด้านการรายงาน วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ และนำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

6.1.3 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะ ทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วนำมาแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ และนำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

6.2 ข้อมูลจากการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ นำมาวิเคราะห์การดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน และแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ของสถานรับเลี้ยงเด็ก วิเคราะห์โดยการสรุปเนื้อหาและ นำเสนอข้อมูลเชิงบรรยาย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การนำเสนอแนวทางสำหรับการประกันคุณภาพภายในของสถานรับเลี้ยงเด็ก ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหาร ผู้ดูแล เด็กวัยทารก และผู้ดูแลเด็กวัยเตาะแตะ โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

- 1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้บริหาร
- 1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ดูแลเด็กวัยทารกและวัยเตาะแตะ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานรับเลี้ยงเด็ก

- 2.1 ผลการวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการเตรียมการ
- 2.2 ผลการวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการดำเนินการ
- 2.3 ผลการวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการรายงาน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานรับเลี้ยงเด็ก

- 3.1 ผลการวิเคราะห์ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการเตรียมการ
- 3.2 ผลการวิเคราะห์ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการดำเนินการ
- 3.3 ผลการวิเคราะห์ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการรายงาน

ตอนที่ 4 แนวทางสำหรับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานรับเลี้ยงเด็ก

จากการประชุมกลุ่มของผู้เชี่ยวชาญ

- 4.1 แนวทางสำหรับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานรับเลี้ยงเด็กด้านการเตรียมการ
- 4.2 แนวทางสำหรับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานรับเลี้ยงเด็กด้านการดำเนินการ
- 4.3 แนวทางสำหรับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานรับเลี้ยงเด็กด้านการรายงาน

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้บริหาร

ตารางที่ 8 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามข้อมูลทั่วไป

รายการ	จำนวน (n=176)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	22	12.50
หญิง	154	87.50
2. อายุ		
ต่ำกว่า 30 ปี	9	5.12
30 – 39 ปี	42	23.86
40 – 49 ปี	48	27.27
50 ปี ขึ้นไป	77	43.75
3. ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	13	7.39
ปริญญาตรี	108	61.36
ปริญญาโท	45	25.57
ปริญญาเอก	10	5.68
4. ประสบการณ์ในการบริหารสถานรับเลี้ยงเด็ก		
น้อยกว่า 1 ปี	2	1.14
1 - 2 ปี	9	5.11
3 - 5 ปี	33	18.75
มากกว่า 5 ปี	132	75.00
5. สถานรับเลี้ยงเด็กเคยได้รับรางวัลหรือไม่		
ไม่เคย	120	68.18
เคย	56	31.82

ตารางที่ 8 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามข้อมูลทั่วไป (ต่อ)

รายการ	จำนวน (n=176)	ร้อยละ
6. การอบรมด้านการประกันคุณภาพภายใน		
ไม่เคย	94	53.41
เคย	82	46.59
ระยะเวลาการอบรม		
	(n=82)	
ต่ำกว่า 20 ชั่วโมง	35	42.68
20 – 30 ชั่วโมง	31	37.80
30 ชั่วโมง ขึ้นไป	16	19.51

จากตารางที่ 8 พบว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 87.50 ส่วนใหญ่มีอายุ 50 ปีขึ้นไป ร้อยละ 43.75 โดยจบการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 61.36 มีประสบการณ์ในการบริหารสถานรับเลี้ยงเด็กมากกว่า 5 ปี ร้อยละ 75.00 สถานรับเลี้ยงเด็กส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับรางวัล ร้อยละ 68.18 และส่วนใหญ่ไม่เคยเข้ารับการอบรมด้านการประกันคุณภาพภายใน ร้อยละ 53.41

1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ดูแลเด็กวัยทารกและวัยเตาะแตะ

ตารางที่ 9 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ดูแลเด็กวัยทารกและวัยเตาะแตะ จำแนกตามข้อมูลทั่วไป

รายการ	ผู้ดูแลเด็กวัยทารก		ผู้ดูแลเด็กวัยเตาะแตะ	
	จำนวน (n=176)	ร้อยละ	จำนวน (n=176)	ร้อยละ
1. เพศ				
ชาย	5	2.84	7	3.98
หญิง	171	97.16	169	96.02
2. อายุ				
ต่ำกว่า 20 ปี	-	-	-	-

ตารางที่ 9 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ดูแลเด็กวัยทารกและวัยเตาะแตะ จำแนกตามข้อมูลทั่วไป (ต่อ)

รายการ	ผู้ดูแลเด็กวัยทารก		ผู้ดูแลเด็กวัยเตาะแตะ	
	จำนวน (n=176)	ร้อยละ	จำนวน (n=176)	ร้อยละ
20 – 29 ปี	23	13.07	26	14.77
30 – 39 ปี	74	42.05	78	44.32
40 ปี ขึ้นไป	79	44.89	72	40.91
3. วุฒิการศึกษา				
ต่ำกว่ามัธยมศึกษาปีที่ 3	8	4.55	1	0.57
มัธยมศึกษาปีที่ 3	9	5.11	2	1.14
มัธยมศึกษาปีที่ 6	31	17.61	30	17.05
อนุปริญญา หรือเทียบเท่า	10	5.68	14	7.95
ปริญญาตรี หรือเทียบเท่า	114	64.77	120	68.18
ปริญญาโท	4	2.27	9	5.11
4. ประสบการณ์ในการทำงานกับเด็กวัยทารก/วัยเตาะแตะ				
0 – 3 ปี	23	13.07	34	19.32
4 – 6 ปี	61	34.66	81	46.02
7 ปี ขึ้นไป	92	52.27	61	34.66
5. การเข้าอบรมที่เกี่ยวข้องกับเด็กวัยทารก/วัยเตาะแตะ				
ไม่เคย	8	4.55	6	3.41
เคย	168	95.45	170	96.59
ถ้าเคย อบรมด้าน				
	(n=168)		(n=170)	
การจัดการอบรมเลี้ยงดู	151	89.88	165	97.06
การทำสื่อ	129	76.79	142	83.53
การจัดกิจกรรมประสบการณ์	151	89.88	148	87.06
การประเมินผล	118	70.24	106	62.35
พัฒนาการเด็ก	160	95.24	144	84.71

ตารางที่ 9 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ดูแลเด็กวัยทารกและวัยเตาะแตะ จำแนกตามข้อมูลทั่วไป (ต่อ)

รายการ	ผู้ดูแลเด็กวัยทารก		ผู้ดูแลเด็กวัยเตาะแตะ	
	จำนวน (n=176)	ร้อยละ	จำนวน (n=176)	ร้อยละ
ระยะเวลาการอบรม				
ต่ำกว่า 20 ชั่วโมง	33	19.64	38	22.35
20 – 30 ชั่วโมง	71	42.26	77	45.29
30 ชั่วโมงขึ้นไป	64	38.10	55	32.35
6. การอบรมด้านการประกันคุณภาพภายใน				
ไม่เคย	102	57.95	100	56.82
เคย	74	42.05	76	43.18
ระยะเวลาการอบรม				
	(n=74)		(n=76)	
ต่ำกว่า 20 ชั่วโมง	53	71.62	60	78.95
20 – 30 ชั่วโมง	17	22.97	10	13.16
30 ชั่วโมงขึ้นไป	4	5.41	6	7.89

จากตารางที่ 9 พบว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ดูแลเด็กวัยทารกส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 97.16 มีอายุ 40 ปีขึ้นไป ร้อยละ 44.89 ผู้ดูแลเด็กวัยทารกส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี หรือเทียบเท่า ร้อยละ 64.77 มีประสบการณ์ในการทำงานกับเด็กวัยทารกเป็นระยะเวลา 7 ปีขึ้นไป ร้อยละ 52.27 ส่วนใหญ่เคยเข้าอบรมที่เกี่ยวข้องกับเด็กวัยเตาะแตะ ร้อยละ 95.45 ซึ่งได้รับการอบรมด้านพัฒนาการเด็กมากที่สุด ร้อยละ 95.24 โดยมีระยะเวลาในการอบรม 20 – 30 ชั่วโมง ร้อยละ 42.26 และส่วนใหญ่ไม่เคยเข้ารับการอบรมด้านการประกันคุณภาพภายใน ร้อยละ 57.95

ผู้ดูแลเด็กวัยเตาะแตะส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 96.02 มีอายุ 30 – 39 ปีขึ้นไป ร้อยละ 44.32 ผู้ดูแลเด็กวัยเตาะแตะส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี หรือเทียบเท่า ร้อยละ 68.18 มีประสบการณ์ในการทำงานกับเด็กวัยเตาะแตะเป็นระยะเวลา 4 – 6 ปีขึ้นไป ร้อยละ 46.02 ส่วนใหญ่เคยเข้าอบรมที่เกี่ยวข้องกับเด็กวัยเตาะแตะ ร้อยละ 96.59 ซึ่งได้รับการอบรมด้านการจัดการอบรมเลี้ยงดูมากที่สุด ร้อยละ 97.06 โดยมีระยะเวลาในการอบรม 20 – 30 ชั่วโมง ร้อยละ 45.29 และส่วนใหญ่ไม่เคยเข้ารับการอบรมด้านการประกันคุณภาพภายใน ร้อยละ 56.82

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานรับเลี้ยงเด็ก

2.1 ผลการวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการเตรียมการ

ตารางที่ 10 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหาร ผู้ดูแลเด็กวัยทารกและวัยเตาะแตะในด้านการเตรียมความพร้อมของบุคลากรก่อนการประกันคุณภาพภายใน

รายการ	ผู้บริหาร (n=176)		ผู้ดูแลเด็กวัยทารก (n=176)		ผู้ดูแลเด็กวัยเตาะแตะ (n=176)		รวม (n=528)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. การสร้างความตระหนักถึงคุณค่าการประกันคุณภาพภายใน								
1.1 ไม่มี	103	58.52	110	62.50	107	60.80	320	60.61
1.2 มี ดำเนินการโดย	73	41.48	66	37.50	69	39.20	208	39.39
	(n=73)		(n=66)		(n=69)		(n=208)	
1) จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่บุคลากรเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน	42	57.53	40	60.61	37	53.62	119	57.21
2) จัดหา เอกสาร หรือคู่มือในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาแจกจ่าย ให้กับบุคลากร	63	86.30	55	83.33	58	84.06	176	84.62
3) ชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับคุณค่าและประโยชน์ในการประกันคุณภาพภายในโดยใช้วิทยากรภายในสถานศึกษา	46	63.01	43	65.15	44	63.77	133	63.94

ตารางที่ 10 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหาร ผู้ดูแลเด็กวัยทารกและวัยเตาะแตะในด้านการเตรียมความพร้อมของบุคลากรก่อนการประกันคุณภาพภายใน (ต่อ)

รายการ	ผู้บริหาร (n=176)		ผู้ดูแลเด็กวัยทารก (n=176)		ผู้ดูแลเด็กวัยเตาะแตะ (n=176)		รวม (n=528)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
4) ชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับคุณค่าและประโยชน์ในการประกันคุณภาพภายในโดยใช้วิทยากรผู้เชี่ยวชาญด้านการประกันคุณภาพจากภายนอกสถานศึกษา	30	41.10	23	34.85	25	36.23	78	37.50
5) ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรทุกคนให้มีบทบาทสำคัญในการประกันคุณภาพภายใน	45	61.64	40	60.61	42	60.87	127	61.06
2. การพัฒนาความรู้ทักษะเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน								
2.1 ไม่มี	97	55.11	100	56.82	99	56.25	296	56.06
2.2 มี ดำเนินการโดย	79	44.89	76	43.18	77	43.75	232	43.93
	(n=79)		(n=76)		(n=77)		(n=232)	
1) จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่บุคลากรเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในโดยวิทยากรภายในสถานศึกษา	33	41.77	24	31.58	31	40.26	88	37.93
2) จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่บุคลากรเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในโดยวิทยากรผู้เชี่ยวชาญด้านการประกันคุณภาพจากภายนอกสถานศึกษา	16	20.25	13	17.11	11	14.29	40	17.24

ตารางที่ 10 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหาร ผู้ดูแลเด็กวัยทารกและวัยเตาะแตะในด้านการเตรียมความพร้อมของบุคลากรก่อนการประกันคุณภาพภายใน (ต่อ)

รายการ	ผู้บริหาร (n=176)		ผู้ดูแลเด็กวัยทารก (n=176)		ผู้ดูแลเด็กวัยเตาะแตะ (n=176)		รวม (n=528)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
3) ชี้แจงให้ บุคลากรทราบถึงภาพรวม ของระบบการประกัน คุณภาพภายใน	37	46.84	34	44.74	30	38.96	101	43.53
4) จัดอบรมให้ ความรู้เกี่ยวกับการประกัน คุณภาพภายในโดย วิทยากรภายใน สถานศึกษา	26	32.91	19	25.00	24	31.17	69	29.74
5) จัดหาเอกสาร หรือคู่มือในการดำเนินการ ประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาแจกจ่าย ให้กับบุคลากรภายใน สถานรับเลี้ยงเด็ก	66	83.54	62	81.58	60	77.92	188	81.03
6) มอบหมายให้ บุคลากรภายใน สถานศึกษาเข้าร่วม โครงการอบรมให้ความรู้ เกี่ยวกับการประกัน คุณภาพภายใน	58	73.42	49	64.47	56	72.73	163	70.26
2.1 เรื่องที่มีการพัฒนาความรู้และทักษะเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน								
1) การจัดทำ มาตรฐานสถานศึกษา	52	65.82	47	61.84	51	66.23	150	64.66
2) การจัดทำ แผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษา	44	55.70	41	53.95	36	46.75	121	52.16

ตารางที่ 10 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหาร ผู้ดูแลเด็กวัยทารกและวัยเตาะแตะในด้านการเตรียมความพร้อมของบุคลากรก่อนการประกันคุณภาพภายใน (ต่อ)

รายการ	ผู้บริหาร (n=176)		ผู้ดูแลเด็กวัยทารก (n=176)		ผู้ดูแลเด็กวัยเตาะแตะ (n=176)		รวม (n=528)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
3) การจัดทำ รายงานประเมินตนเอง	57	72.15	49	64.47	53	68.83	159	68.53
4) การจัดเก็บ ข้อมูลสารสนเทศ	50	63.29	45	59.21	41	53.25	136	58.62
3. การแต่งตั้งคณะกรรมการในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน								
3.1 ไม่มี	101	57.39	104	59.09	103	58.52	308	58.33
3.2 มี ประกอบด้วย	75	42.61	72	40.91	73	41.48	220	41.67
	(n=75)		(n=72)		(n=73)		(n=220)	
1) ผู้บริหาร	67	89.33	61	84.72	70	95.89	198	90.00
2) ผู้ดูแลเด็ก	56	74.67	54	75.00	50	68.49	160	72.73
3) ผู้ทรงคุณวุฒิ จากหน่วยงานภายนอก	21	28.00	16	22.22	13	17.81	50	22.73
4) รองผู้บริหาร	30	40.00	34	47.22	21	28.77	85	38.64
5) ผู้ปกครอง	48	64.00	37	51.39	40	54.79	125	56.82
6) ผู้แทนชุมชน	29	38.67	26	36.11	22	30.14	77	35.00
7) หัวหน้าผู้ดูแล เด็ก	55	73.33	52	72.22	48	65.75	155	70.45
3.1 หน้าที่รับผิดชอบของคณะกรรมการในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน								
	(n=75)		(n=72)		(n=73)		(n=220)	
1) กำหนด แนวทางและวิธีดำเนินการ ประกันคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษา	58	77.33	46	63.89	51	69.86	155	70.45

ตารางที่ 10 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหาร ผู้ดูแลเด็กวัยทารกและวัยเตาะแตะในด้านการเตรียมความพร้อมของบุคลากรก่อนการประกันคุณภาพภายใน (ต่อ)

รายการ	ผู้บริหาร (n=176)		ผู้ดูแลเด็กวัยทารก (n=176)		ผู้ดูแลเด็กวัยเตาะแตะ (n=176)		รวม (n=528)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
2) กำกับ ติดตาม และให้ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	43	57.33	38	52.78	34	46.58	115	52.27
3) เสนอ สถานศึกษาแต่งตั้งคณะบุคคลทำหน้าที่ตรวจสอบ ทบทวนและรายงานคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	27	36.00	20	27.78	25	34.25	72	32.73
4) กำหนด มาตรฐานสถานศึกษา	39	52.00	32	44.44	30	41.10	101	45.91
5) จัดทำ แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	50	66.67	48	66.67	45	61.64	143	65.00
6) ดำเนินการ ตรวจสอบ ทบทวนและ รายงานการดำเนินงาน ตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา	36	48.00	27	37.50	34	46.58	97	44.09
4. การกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน								
4.1 ไม่มี	106	60.23	109	61.93	111	63.07	326	61.74
4.2 มี ดำเนินการโดย	70	39.77	67	38.07	65	36.93	202	38.26
	(n=70)		(n=67)		(n=65)		(n=202)	
1) กำหนด ผู้รับผิดชอบในการประสานงาน กำกับดูแลช่วยเหลือสนับสนุนให้ทุกฝ่ายทำงานร่วมกันและเชื่อมโยงเป็นทีม	43	61.43	41	61.19	40	61.54	124	61.39

ตารางที่ 10 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหาร ผู้ดูแลเด็กวัยทารกและวัยเตาะแตะในด้านการเตรียมความพร้อมของบุคลากรก่อนการประกันคุณภาพภายใน (ต่อ)

รายการ	ผู้บริหาร (n=176)		ผู้ดูแลเด็กวัยทารก (n=176)		ผู้ดูแลเด็กวัยเตาะแตะ (n=176)		รวม (n=528)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
2) มีการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อทำหน้าที่ดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ในสถานรับเลี้ยงเด็ก	45	64.29	36	53.73	42	64.62	123	60.89
3) มีการให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพภายใน โดยการแต่งตั้งคณะกรรมการหรือแต่งตั้งหน้าที่ความรับผิดชอบ	36	51.43	33	49.25	35	53.85	104	51.49
4) มีการมอบหมายความรับผิดชอบแก่บุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในที่เหมาะสม สอดคล้องกับหน้าที่และความสามารถ	55	78.57	46	68.66	51	78.46	152	75.25

จากตารางที่ 10 การเตรียมการ ในด้านความพร้อมของบุคลากรก่อนการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน เมื่อพิจารณากลุ่มผู้บริหาร ผู้ดูแลเด็กวัยทารกและวัยเตาะแตะ ผลการพิจารณาในภาพรวม ปรากฏผลดังนี้

การสร้างความตระหนักถึงคุณค่าการประกันคุณภาพภายใน เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่าสถานรับเลี้ยงเด็กส่วนมากไม่มีการสร้างความตระหนักถึงคุณค่าการประกันคุณภาพภายใน ร้อยละ 60.61 โดยสถานรับเลี้ยงเด็กส่วนน้อยที่มีการดำเนินการ มีการจัดหาเอกสารหรือคู่มือในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาแจกจ่าย ให้กับบุคลากรภายในสถานรับเลี้ยงเด็กมากที่สุดร้อยละ 84.62 และน้อยที่สุดคือ ชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับคุณค่าและประโยชน์ในการประกันคุณภาพภายในโดยใช้วิทยากรผู้เชี่ยวชาญด้านการประกันคุณภาพจากภายนอกสถานศึกษา ร้อยละ 37.50

การพัฒนาความรู้และทักษะเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่า สถานรับเลี้ยงเด็กส่วนมากไม่มีการพัฒนาความรู้และทักษะเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน ร้อยละ 56.06 โดยสถานเลี้ยงเด็กส่วนน้อยที่มีการดำเนินการ มีการจัดหาเอกสารหรือคู่มือในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาแจกจ่าย ให้กับบุคลากรภายในสถานรับเลี้ยงเด็กมากที่สุดร้อยละ 81.03 โดยเรื่องที่มีการพัฒนาความรู้และทักษะเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในมากที่สุดคือ เรื่องการจัดทำรายงานประเมินตนเองร้อยละ 68.53 และน้อยที่สุด คือ การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาร้อยละ 52.16

การแต่งตั้งคณะกรรมการในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่า สถานรับเลี้ยงเด็กส่วนมากไม่มีการการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อทำหน้าที่ดำเนินงานประกันคุณภาพภายในร้อยละ 58.33 โดยสถานรับเลี้ยงเด็กส่วนน้อยที่มีการดำเนินการ มีการแต่งตั้งผู้บริหาร เป็นคณะกรรมการมากที่สุดร้อยละ 90.00 โดยคณะกรรมการการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในส่วนใหญ่จะมีหน้าที่รับผิดชอบในการกำหนดแนวทางและวิธีดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษามากที่สุดร้อยละ 70.45 และน้อยที่สุด คือ การเสนอสถานศึกษาแต่งตั้งคณะบุคคลทำหน้าที่ตรวจสอบ ทบทวน และรายงานคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาร้อยละ 32.73

การกำหนดบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่า สถานรับเลี้ยงเด็กส่วนมากไม่มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ร้อยละ 61.74 โดยสถานรับเลี้ยงเด็กส่วนน้อยที่มีการดำเนินการ มีการแต่งตั้งผู้บริหาร เป็นคณะกรรมการมากที่สุดร้อยละ 37.50 โดยสถานรับเลี้ยงเด็กส่วนน้อยที่มีการดำเนินการ มีการมอบหมายความรับผิดชอบแก่บุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในที่เหมาะสม สอดคล้องกับหน้าที่และความสามารถร้อยละ 75.25 และน้อยที่สุดคือ มีการให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพภายใน โดยการแต่งตั้งคณะกรรมการหรือแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ ร้อยละ 51.49

ตารางที่ 11 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหาร ผู้ดูแลเด็กวัยทารกและวัยเตาะแตะในด้านการกำหนดแผนการปฏิบัติงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก

รายการ	ผู้บริหาร (n=176)		ผู้ดูแลเด็กวัยทารก (n=176)		ผู้ดูแลเด็กวัยเตาะแตะ (n=176)		รวม (n=528)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. การจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานรับเลี้ยงเด็ก								
1.1 ไม่มี	113	64.20	110	62.50	109	61.93	332	62.88
1.2 มี ดำเนินการโดย	63	35.80	66	37.50	67	38.07	196	37.12
	(n=63)		(n=66)		(n=67)		(n=196)	
1) สร้างความเข้าใจแก่บุคลากรให้เห็นคุณค่าและความสำคัญของการกำหนดมาตรฐานสถานรับเลี้ยงเด็ก	56	88.89	55	83.33	53	79.10	164	83.67
2) อบรมพัฒนาความรู้ ทักษะเกี่ยวกับการกำหนดมาตรฐานตัวบ่งชี้ของสถานรับเลี้ยงเด็ก	51	80.95	46	69.70	37	55.22	134	68.37
3) ศึกษาวิเคราะห์มาตรฐานและตัวบ่งชี้ว่าด้วยการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้	33	52.38	29	43.94	24	35.82	86	43.88
4) ศึกษาวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้คุณภาพของมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาปฐมวัย (แรกเกิด - 2 ปี)	32	50.79	28	42.42	23	34.33	83	42.35
5) กำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จของแต่ละมาตรฐานตัวบ่งชี้ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติและมาตรฐานตามกฎกระทรวง	21	33.33	26	39.39	33	49.25	80	40.82

ตารางที่ 11 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหาร ผู้ดูแลเด็กวัยทารกและวัยเตาะแตะในด้านการกำหนดแผนการปฏิบัติงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก (ต่อ)

รายการ	ผู้บริหาร (n=176)		ผู้ดูแลเด็กวัยทารก (n=176)		ผู้ดูแลเด็กวัยเตาะแตะ (n=176)		รวม (n=528)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
6) พิจารณา สาระสำคัญที่กำหนดใน มาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่ สะท้อนอัตลักษณ์ของ สถานรับเลี้ยงเด็ก	41	65.08	39	59.09	43	64.18	123	62.76
1.1 แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการกำหนดมาตรฐาน								
	(n=63)		(n=66)		(n=67)		(n=196)	
1) พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ	47	74.60	46	69.70	46	68.66	139	70.92
2) มาตรฐาน ศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ	56	88.89	53	80.30	51	76.12	160	81.63
3) เกณฑ์และ ตัวบ่งชี้การประเมิน คุณภาพภายนอกรอบ สาม ระดับการศึกษา ปฐมวัย (สมศ.)	46	73.02	46	69.70	45	67.16	137	69.90
4) มาตรฐาน การศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อ การประกันคุณภาพ ภายใน	25	39.68	23	34.85	23	34.33	71	36.22
5) มาตรฐาน สถานรับเลี้ยงเด็กอายุต่ำ กว่า 3 ปี	30	47.62	26	39.39	27	40.30	83	42.35
6) มาตรฐาน ตามกฎกระทรวง	37	58.73	39	59.09	35	52.24	111	56.63
7) นโยบาย/ จุดเน้นของต้นสังกัด	30	47.62	37	56.06	32	47.76	99	50.51
8) ข้อมูลสภาพ จริง บริบท จุดเน้นของ สถานศึกษา	43	68.25	41	62.12	39	58.21	123	62.76

ตารางที่ 11 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหาร ผู้ดูแลเด็กวัยทารกและวัยเตาะแตะในด้านการกำหนดแผนการปฏิบัติงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก (ต่อ)

รายการ	ผู้บริหาร (n=176)		ผู้ดูแลเด็กวัยทารก (n=176)		ผู้ดูแลเด็กวัยเตาะแตะ (n=176)		รวม (n=528)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
3) จัดทำ แผนการจัด ประสบการณ์	32	58.18	26	55.32	29	51.79	87	55.06
4) จัดทำ โครงการ/กิจกรรม	27	49.09	21	44.68	25	44.64	73	46.20
2. การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานรับเลี้ยงเด็ก								
2.1 ไม่มี	104	59.09	109	61.93	108	61.36	321	60.80
2.2 มี ดำเนินการโดย	72	40.91	67	38.07	68	38.64	207	39.20
	(n=72)		(n=67)		(n=68)		(n=207)	
1) วิเคราะห์ข้อมูล เกี่ยวกับสภาพภายในและ ภายนอกสถานศึกษา	44	61.11	40	59.70	43	63.24	127	61.35
2) กำหนด วิสัยทัศน์ และเป้าหมาย ต่างๆโดยมุ่งเน้นที่ คุณภาพของผู้เรียน	56	77.78	55	82.09	53	77.94	164	79.23
3) กำหนดกลยุทธ์ ตัวชี้วัดความสำเร็จ และ ชื่อโครงการ/กิจกรรม	48	66.67	40	59.70	40	58.82	128	61.84
4) กำหนดวิธีการ ดำเนินงาน กิจกรรม โครงการที่สอดคล้องกับ มาตรฐานสถานรับเลี้ยง เด็ก	47	65.28	45	67.16	43	63.24	135	65.22
5) กำหนด บทบาทหน้าที่อย่าง ชัดเจน	51	70.83	44	65.67	45	66.18	140	67.63
6) กำหนด บทบาทหน้าที่และแนว ทางการมีส่วนร่วมของ ผู้ปกครองหน่วยงาน ชุมชน	30	41.67	22	32.84	26	38.24	78	37.68

ตารางที่ 11 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหาร ผู้ดูแลเด็กวัยทารกและวัยเตาะแตะในด้านการกำหนดแผนการปฏิบัติงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก (ต่อ)

รายการ	ผู้บริหาร (n=176)		ผู้ดูแลเด็กวัยทารก (n=176)		ผู้ดูแลเด็กวัยเตาะแตะ (n=176)		รวม (n=528)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
7) กำหนดกรอบ แนวทางการกำกับติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และรายงานอย่างชัดเจน	29	40.28	24	35.82	27	39.71	80	38.65
3. การจัดทำแผนการบริหารจัดการของสถานรับเลี้ยงเด็ก								
3.1 การจัดทำแผนงานด้านบุคลากร								
3.1.1 ไม่มี	96	54.55	89	50.56	90	51.13	275	52.08
3.1.2 มี	80	45.45	87	49.43	86	48.86	253	47.92
ดำเนินการโดย	(n=80)		(n=87)		(n=86)		(n=253)	
1) มีการ คัดเลือกบุคลากรที่มี คุณวุฒิ/คุณสมบัติที่มี ความเหมาะสมกับหน้าที่	64	80.00	66	75.86	59	68.60	189	74.70
2) พิจารณา สาระสำคัญที่กำหนดใน มาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่ สะท้อนอัตลักษณ์ของ สถานรับเลี้ยงเด็ก	41	51.25	39	44.83	43	50.00	123	48.62
3) ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูหรือผู้ดูแล เด็กได้รับการอบรมด้าน การพัฒนาเด็กปฐมวัยเป็น ประจำทุกปี	51	63.75	56	64.37	54	62.79	161	63.64
4) มีการ กำหนดอัตรา ส่วนระหว่าง เด็กกับผู้ดูแลเด็ก	27	33.75	24	27.59	20	23.26	71	28.06

ตารางที่ 11 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหาร ผู้ดูแลเด็กวัยทารกและวัยเตาะแตะในด้านการกำหนดแผนการปฏิบัติงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก (ต่อ)

รายการ	ผู้บริหาร (n=176)		ผู้ดูแลเด็กวัยทารก (n=176)		ผู้ดูแลเด็กวัยเตาะแตะ (n=176)		รวม (n=528)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
3.2 การจัดทำแผนงานด้านพื้นที่และการจัดสภาพแวดล้อม								
3.2.1 ไม่มี	115	65.34	118	67.05	127	72.16	360	68.18
3.2.2 มี	61	34.65	58	32.95	49	27.84	168	31.82
ดำเนินการโดย	(n=61)		(n=58)		(n=49)		(n=168)	
1) ประชุมวางแผนการดำเนินงานการจัดการด้านพื้นที่และการจัดสภาพแวดล้อม	30	49.18	24	41.38	21	42.86	75	16.03
2) จัดสรรงบประมาณในการจัดหาหรือจัดซื้อซ่อมบำรุงวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ	44	72.13	39	67.24	40	81.63	100	21.37
3) แต่งตั้งหรือกำหนดผู้รับผิดชอบในการดูแลอาคารสถานที่	31	50.82	27	46.55	21	42.86	79	16.88
4) เตรียมการจัดพื้นที่ให้เพียงพอเหมาะสมกับจำนวนเด็กและมีการจัดสรรพื้นที่อย่างชัดเจน	35	57.38	31	53.45	29	59.18	95	20.30
5) วางแผนการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ตอบสนองความต้องการ และความสนใจของเด็ก	33	54.10	26	44.83	29	59.18	88	18.80
6) คำนึงถึงความปลอดภัย สะอาด ถูกสุขลักษณะและแบ่งเป็นส่วนชัดเจน	51	83.61	46	79.31	42	85.71	139	29.70

ตารางที่ 11 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหาร ผู้ดูแลเด็กวัยทารกและวัยเตาะแตะในด้านการ
กำหนดแผนการปฏิบัติงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก (ต่อ)

รายการ	ผู้บริหาร (n=176)		ผู้ดูแลเด็กวัยทารก (n=176)		ผู้ดูแลเด็กวัยเตาะแตะ (n=176)		รวม (n=528)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
3.3 การจัดทำแผนงานด้านโภชนาการ								
3.3.1 ไม่มี	101	57.49	106	60.23	111	63.07	318	60.23
3.3.2 มี	75	42.61	70	39.78	65	36.93	210	39.77
ดำเนินการโดย								
	(n=75)		(n=70)		(n=65)		(n=210)	
1) มีการ อบรมบุคลากร เพื่อ เพิ่มพูนความรู้และทักษะ เกี่ยวกับโภชนาการใน เด็ก	24	32.00	22	31.43	25	38.46	71	33.81
2) ออกแบบ และวางแผนการจัด โครงการ/กิจกรรมที่ เกี่ยวข้องกับโภชนาการ ในเด็ก	44	58.67	39	55.71	40	61.54	123	58.57
3) กำหนด หน้าที่ความรับผิดชอบใน การดูแลโภชนาการ ใน เด็ก ให้มีความเหมาะสม	68	90.67	60	85.71	55	84.62	141	67.14
3.4 การจัดทำแผนงานด้านความปลอดภัย								
3.4.1 ไม่มี	89	50.56	96	54.55	100	56.82	285	53.98
3.4.2 มี	87	49.43	80	45.45	76	43.18	243	46.02
ดำเนินการโดย								
	(n=87)		(n=80)		(n=76)		(n=243)	
1) จัดสรร งบประมาณในการ จัดหา/จัดซื้อ ติดตั้ง ระบบความปลอดภัยใน สถานรับเลี้ยงเด็ก	79	90.80	76	95.00	74	97.37	229	94.24

ตารางที่ 11 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหาร ผู้ดูแลเด็กวัยทารกและวัยเตาะแตะในด้านการกำหนดแผนการปฏิบัติงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก (ต่อ)

รายการ	ผู้บริหาร (n=176)		ผู้ดูแลเด็กวัยทารก (n=176)		ผู้ดูแลเด็กวัยเตาะแตะ (n=176)		รวม (n=528)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
2) มีการอบรมบุคลากร เพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะในการจัดการความปลอดภัยในเด็ก	44	50.57	41	51.25	42	55.26	127	52.26
3) กำหนดนโยบายเรื่องความปลอดภัยในการดูแลเด็ก เพื่อให้ครูผู้ดูแลเด็กและผู้ปกครองปฏิบัติตาม	31	35.63	35	43.75	26	34.21	92	37.86
3.5 การจัดทำแผนงานด้านการจัดระบบสารสนเทศ								
3.5.1 ไม่มี	129	73.30	125	71.02	121	68.75	375	71.02
3.5.2 มี	47	26.70	51	28.98	55	31.25	153	28.98
ดำเนินการโดย	(n=47)		(n=51)		(n=55)		(n=153)	
1) จัดอบรมให้ความรู้แก่บุคลากรเกี่ยวกับวิธีการจัดทำระบบสารสนเทศ	24	51.06	22	43.14	18	32.73	64	41.83
2) สร้างความเข้าใจกับบุคลากรให้เห็นคุณค่าของระบบสารสนเทศ	25	53.19	21	41.18	23	41.82	69	45.10
3) วางแผนการจัดทำทะเบียนการจัดเก็บข้อมูลการดำเนินงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก	44	93.62	35	68.63	37	67.27	116	75.82

ตารางที่ 11 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหาร ผู้ดูแลเด็กวัยทารกและวัยเตาะแตะในด้านการกำหนดแผนการปฏิบัติงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก (ต่อ)

รายการ	ผู้บริหาร (n=176)		ผู้ดูแลเด็กวัยทารก (n=176)		ผู้ดูแลเด็กวัยเตาะแตะ (n=176)		รวม (n=528)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
4 การจัดทำแผนงานด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้								
4.1 ไม่มี	132	75.00	127	72.16	129	73.30	388	73.48
4.2 มี ดำเนินการโดย	44	25.00	49	27.84	47	26.70	140	26.52
	(n=44)		(n=49)		(n=47)		(n=140)	
1) เปิดโอกาสให้ครูผู้ดูแลเด็กมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้	39	88.64	31	63.27	34	72.34	104	74.29
2) กำหนดหลักสูตรที่คำนึงถึงความแตกต่างของวัยและพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็กแต่ละคน	27	61.36	25	51.02	22	46.81	74	52.86
3) ประชุมชี้แจง/ประชุมเชิงปฏิบัติการให้แก่บุคลากร เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	21	47.73	22	44.90	29	61.70	72	51.43
4) กำหนดแนวทางการจัดการอบรมเลี้ยงดูและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของเด็กให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานรับเลี้ยงเด็ก	38	86.36	25	51.02	32	68.09	95	67.86

จากตารางที่ 11 การเตรียมการในด้านการกำหนดแผนการปฏิบัติงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก เมื่อพิจารณากลุ่มผู้บริหาร ผู้ดูแลเด็กวัยทารกและวัยเตาะแตะ ผลการพิจารณาในภาพรวม ปรากฏผล ดังนี้

การจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานรับเลี้ยงเด็ก เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่า สถานรับเลี้ยงเด็กส่วนมากไม่มีการจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานรับเลี้ยงเด็ก ร้อยละ 62.88 โดยสถานเลี้ยงเด็กส่วนน้อยที่มีการดำเนินการ มีการสร้างความเข้าใจแก่บุคลากรให้เห็นคุณค่าและความสำคัญของการจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานรับเลี้ยงเด็ก มากที่สุดร้อยละ 83.67 และน้อยที่สุด คือ การกำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จของแต่ละมาตรฐานตัวบ่งชี้ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติและมาตรฐานตามกฎกระทรวงร้อยละ 40.82 โดยแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการกำหนดมาตรฐาน มีการใช้มาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติเป็นแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการกำหนดมาตรฐานมากที่สุดร้อยละ 81.63 และน้อยที่สุด คือ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายใน ร้อยละ 36.22 โดยส่วนมากไม่มีการเปิดโอกาสให้บุคลากรหรือผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานร้อยละ 66.10 ซึ่งส่วนน้อยที่มีการดำเนินการ มีการเปิดโอกาสให้ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานมากที่สุดร้อยละ 87.71 และน้อยที่สุด คือ ผู้แทนหน่วยงานภาคเอกชนร้อยละ 42.46 และส่วนมากไม่มีการนำมาตรฐานสู่การปฏิบัติร้อยละ 70.28 โดยส่วนน้อยที่มีการดำเนินการมีการนำมาตรฐานมาจัดทำแผนการจัดประสบการณ์มากที่สุดร้อยละ 55.06 และน้อยที่สุด คือ การจัดทำแผนการปฏิบัติการประจำปีร้อยละ 20.25

การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานรับเลี้ยงเด็ก เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่า สถานรับเลี้ยงเด็กส่วนมากไม่มีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาร้อยละ 60.80 โดยสถานรับเลี้ยงเด็กส่วนน้อยที่มีการดำเนินการมีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายต่างๆโดยมุ่งเน้นที่คุณภาพของผู้เรียนมากที่สุดร้อยละ 79.23 และน้อยที่สุด คือ กำหนดบทบาทหน้าที่และแนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง องค์กร หน่วยงาน ชุมชน และท้องถิ่นร้อยละ 37.68

การจัดทำแผนการบริหารจัดการของสถานรับเลี้ยงเด็ก เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่า สถานรับเลี้ยงเด็กส่วนมากไม่มีการจัดทำแผนการบริหารจัดการของสถานรับเลี้ยงเด็ก โดยไม่มีการจัดทำแผนงานบุคลากร ร้อยละ 52.08 โดยสถานเลี้ยงเด็กส่วนน้อยที่มีการดำเนินการ มีการคัดเลือกบุคลากรที่มีคุณวุฒิ/คุณสมบัติที่มีความเหมาะสมสอดคล้องกับหน้าที่รับผิดชอบมากที่สุดร้อยละ 35.80 และน้อยที่สุด คือ การกำหนดอัตราส่วนระหว่างเด็กกับผู้ดูแลเด็กร้อยละ 13.45 การจัดทำแผนงานด้านพื้นที่และการจัดสภาพแวดล้อม พบว่า ส่วนมากไม่มีการจัดทำร้อยละ 68.18 โดยส่วนน้อยที่มีการดำเนินการ มีการวางแผนการจัดสภาพแวดล้อมคำนึงถึงความปลอดภัย สะอาด ถูกสุขลักษณะและแบ่งเป็นสัดส่วนชัดเจนมากที่สุดร้อยละ 29.70 และน้อยที่สุด คือ การประชุมวางแผนการดำเนินงาน การจัดการด้านพื้นที่และการจัดสภาพแวดล้อมพบว่าส่วนมากไม่มีการจัดทำ

ร้อยละ 16.03 โดยสถานเลี้ยงเด็กส่วนน้อยที่มีการดำเนินการ มีการวางแผนการจัดสภาพแวดล้อม คำนึงถึงความปลอดภัย สะอาด ถูกสุขลักษณะและแบ่งเป็นสัดส่วนชัดเจนมากที่สุดร้อยละ 29.70 และน้อยที่สุด คือ การประชุมวางแผนการดำเนินงาน การจัดการด้านพื้นที่และการจัดสภาพแวดล้อม ร้อยละ 16.03 การจัดทำงานด้านการจัดระบบสารสนเทศ พบว่า ส่วนมากไม่มีการจัดทำ ร้อยละ 71.02 โดยส่วนน้อยที่มีการดำเนินการ มีการวางแผนการจัดทำทะเบียนการจัดเก็บข้อมูลการดำเนินงานของสถานรับเลี้ยงเด็กมากที่สุดร้อยละ 75.82 และน้อยที่สุด คือ จัดอบรมให้ความรู้แก่บุคลากรเกี่ยวกับวิธีการจัดทำระบบสารสนเทศของสถานรับเลี้ยงเด็กร้อยละ 41.83 ด้าน

การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่า สถานรับเลี้ยงเด็กส่วนมากไม่มีการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ร้อยละ 73.48 โดยส่วนน้อยที่มีการดำเนินการ มีการเปิดโอกาสให้ครู ผู้ดูแลเด็กมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้มากที่สุดร้อยละ 74.29 และน้อยที่สุด คือ ประชุมชี้แจง/ประชุมเชิงปฏิบัติการให้แก่บุคลากร เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ร้อยละ 51.43

2.2 ผลการวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการดำเนินการ ตารางที่ 12 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหาร ผู้ดูแลเด็กวัยทารกและวัยเตาะแตะในด้านการดำเนินงานตามแผนการปฏิบัติงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก

รายการ	ผู้บริหาร (n=176)		ผู้ดูแลเด็กวัยทารก (n=176)		ผู้ดูแลเด็กวัยเตาะแตะ (n=176)		รวม (n=528)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานรับเลี้ยงเด็ก								
1.1 ไม่มี	104	59.09	109	61.93	108	61.36	321	60.80
1.2 มี ดำเนินการโดย	72	40.91	67	38.07	68	38.64	207	39.20
	(n=72)		(n=67)		(n=68)		(n=207)	
1) การนำ แผนพัฒนาคุณภาพมา จัดทำเป็นโครงการ/ กิจกรรม	61	96.83	58	87.88	55	82.09	174	88.78
2) ประกาศ แผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษาให้บุคลากรใน ศึกษาและบุคคลทั่วไปทราบ	32	50.79	28	42.42	30	44.78	90	45.92

ตารางที่ 12 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหาร ผู้ดูแลเด็กวัยทารกและวัยเตาะแตะในด้านการดำเนินงานตามแผนการปฏิบัติงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก (ต่อ)

รายการ	ผู้บริหาร (n=176)		ผู้ดูแลเด็กวัยทารก (n=176)		ผู้ดูแลเด็กวัยเตาะแตะ (n=176)		รวม (n=528)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
3) นำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่การปฏิบัติตามกรอบระยะเวลาและกิจกรรม/โครงการที่กำหนดไว้	54	85.71	51	77.27	47	70.15	152	77.55
4) ผู้รับผิดชอบและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายปฏิบัติตามหน้าที่	51	80.95	50	75.76	54	80.60	155	79.08
1.1 การสนับสนุนการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา								
	(n=72)		(n=67)		(n=68)		(n=207)	
1) สนับสนุนอำนวยความสะดวก ในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ	55	87.30	58	87.88	51	76.12	164	83.67
2) ตรวจสอบกำกับ ติดตาม กระบวนการจัดทำแผน รวมทั้งจัดให้มีการประเมินคุณภาพขอแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา	44	69.84	42	63.64	41	61.19	127	64.80
3) จัดสิ่งอำนวยความสะดวก สนับสนุนทรัพยากรต่างๆ เพื่อให้การทำงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ	60	95.24	56	84.85	63	94.03	179	91.33
4) จัดสรรงบประมาณ ในการดำเนินกิจกรรมโครงการตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	49	77.78	45	68.18	50	74.63	144	73.47

ตารางที่ 12 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหาร ผู้ดูแลเด็กวัยทารกและวัยเตาะแตะในด้าน
การดำเนินงานตามแผนการปฏิบัติงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก (ต่อ)

รายการ	ผู้บริหาร (n=176)		ผู้ดูแลเด็กวัยทารก (n=176)		ผู้ดูแลเด็กวัยเตาะแตะ (n=176)		รวม (n=528)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	(n=75)		(n=70)		(n=65)		(n=210)	
1) จัด อาหารให้เด็กรับประทาน ที่มีสารอาหารครบ 5 หมู่ และมีปริมาณเหมาะสม กับวัย	65	86.67	58	82.86	60	92.31	183	87.14
2) ให้ คำแนะนำแก่ผู้ปกครอง เรื่องโภชนาการของเด็ก แต่ละวัย	33	44.00	35	50.00	31	47.69	99	47.14
3) มีการ ล้าง จัดเก็บอุปกรณ์ ภาชนะใส่อาหารถูก สุขลักษณะ	69	92.00	60	85.71	64	98.46	195	92.86
4) ผู้ ประกอบอาหาร สวมผ้า กันเปื้อน หมวกคลุมผมทุก ครั้งที่ประกอบอาหาร	49	65.33	43	61.43	46	70.77	138	65.71
2.3 การดำเนินงานตามแผนด้านความปลอดภัย								
2.3.1 ไม่มี	89	50.56	96	54.55	100	56.82	285	53.98
2.3.2 มี	87	49.43	80	45.45	76	43.18	243	46.02
ดำเนินการโดย	(n=87)		(n=80)		(n=76)		(n=243)	
1) จัดให้มี การฝึกซ้อมวิธีป้องกันภัย พิบัติให้แก่บุคลากรและ เด็ก ไม่น้อยกว่าปีละ 1 ครั้ง	32	36.78	28	35.00	24	31.58	84	34.57

ตารางที่ 12 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหาร ผู้ดูแลเด็กวัยทารกและวัยเตาะแตะในด้าน
การดำเนินงานตามแผนการปฏิบัติงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก (ต่อ)

รายการ	ผู้บริหาร (n=176)		ผู้ดูแลเด็กวัยทารก (n=176)		ผู้ดูแลเด็กวัยเตาะแตะ (n=176)		รวม (n=528)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
2) ติดตั้ง อุปกรณ์ดับเพลิงที่ มองเห็นได้อย่างชัดเจน หยิบใช้ได้สะดวก มี สภาพพร้อมใช้งาน	65	74.71	67	83.75	61	80.26	193	79.42
3) ติด หมายเลขโทรศัพท์ ฉุกเฉินของหน่วยงานใน ระดับพื้นที่	40	45.98	35	43.75	42	55.26	117	48.15
4) ตรวจสอบ อุปกรณ์ ของเล่น ของใช้ และสื่อการเรียนรู้ของ เด็กให้มีความปลอดภัย พร้อมใช้งานอย่าง สม่ำเสมอ	80	91.95	77	96.25	70	92.11	227	93.42
2.4 การดำเนินงานตามแผนการจัดระบบสารสนเทศ								
2.4.1 ไม่มี	129	73.30	125	71.02	121	68.75	375	71.02
2.4.2 มี	47	26.70	51	28.98	55	31.25	153	28.98
ดำเนินการโดย	(n=47)		(n=51)		(n=55)		(n=153)	
1) จัดระบบ สารสนเทศให้เป็น หมวดหมู่ ครอบคลุมและ เป็นปัจจุบัน สะดวกต่อ การใช้งาน	46	97.87	39	76.47	41	74.55	126	82.35
2) จัดสิ่ง อำนวยความสะดวก สนับสนุนทรัพยากรใน การจัดระบบสารสนเทศ	40	85.11	38	74.51	37	67.27	119	77.78

ตารางที่ 12 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหาร ผู้ดูแลเด็กวัยทารกและวัยเตาะแตะในด้าน
การดำเนินงานตามแผนการปฏิบัติงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก (ต่อ)

รายการ	ผู้บริหาร (n=176)		ผู้ดูแลเด็กวัยทารก (n=176)		ผู้ดูแลเด็กวัยเตาะแตะ (n=176)		รวม (n=528)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
3) จัดสรร งบประมาณ ในการ จัดระบบสารสนเทศของ สถานรับเลี้ยงเด็ก	32	68.09	30	58.82	28	50.91	90	58.82
3. การดำเนินงานตามแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้								
3.1 ไม่มี	132	75.00	127	72.16	129	73.30	388	73.48
3.2 มี ดำเนินการโดย	44	25.00	49	27.84	47	26.70	140	26.52
	(n=44)		(n=49)		(n=47)		(n=140)	
1) กำกับ ติดตาม ให้การนิเทศครู ผู้ดูแล เด็กเกี่ยวกับการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้ ของเด็ก	33	75.00	29	59.18	31	65.96	93	66.43
2) สนับสนุน จัด สื่อ วัสดุอุปกรณ์ที่ จำเป็นต่อการจัดการ อบรมเลี้ยงดูและการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้	41	93.18	36	73.47	32	68.09	109	77.86
3) สนับสนุน งบประมาณในการ จัดการอบรมเลี้ยงดูและ การจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ให้กับเด็ก	36	81.82	31	63.27	34	72.34	101	72.14

จากตารางที่ 12 การดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ในด้านการดำเนินงานตามแผนการ
ปฏิบัติงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก เมื่อพิจารณาจากผู้บริหาร ผู้ดูแลเด็กวัยทารกและวัยเตาะแตะ
ผลการพิจารณาในภาพรวม ปรากฏผลดังนี้

การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานรับเลี้ยงเด็ก เมื่อพิจารณาใน
ภาพรวมพบว่า สถานรับเลี้ยงเด็กส่วนมากไม่มีการดำเนินงานตามแผนการปฏิบัติงานของสถานรับ
เลี้ยงเด็กร้อยละ 60.80 โดยสถานรับเลี้ยงเด็กส่วนน้อยที่มีการดำเนินการ มีการนำแผนพัฒนาคุณภาพ

มาจัดทำเป็นโครงการ/กิจกรรมมากที่สุดร้อยละ 88.78 และน้อยที่สุดคือ ประกาศแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษาให้บุคลากรในศึกษาและบุคคลทั่วไปทราบร้อยละ 45.92 ซึ่งส่วนมากไม่มีการการสนับสนุน การปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาร้อยละ 60.80 โดยสถานรับเลี้ยงเด็กส่วนน้อยที่มีการ ดำเนินการ มีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก สนับสนุนทรัพยากรต่างๆเพื่อให้การทำงานเป็นไปอย่างมี ประสิทธิภาพมากที่สุดร้อยละ 91.33 และน้อยที่สุด คือ ตรวจสอบ กำกับ ติดตาม กระบวนการจัดทำ แผนการประเมินคุณภาพของแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษารวมทั้งจัดให้มีการประเมิน คุณภาพของแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาร้อยละ 64.80

การดำเนินงานตามแผนการบริหารจัดการของสถานรับเลี้ยงเด็ก เมื่อพิจารณาในภาพรวม พบว่า สถานรับเลี้ยงเด็กส่วนมากไม่มีการดำเนินงานตามแผนการบริหารจัดการของสถานรับเลี้ยงเด็ก โดย ไม่มีการดำเนินงานตามแผนการบริหารจัดการด้านพื้นที่และการจัดสภาพแวดล้อมร้อยละ 68.18 โดยสถานรับเลี้ยงเด็กส่วนน้อยที่มีการดำเนินการ มีการจัดการดูแลสภาพแวดล้อมให้ถูกสุขลักษณะ ดูแลความสะอาดวัสดุ อุปกรณ์ สิ่งของเครื่องใช้ให้สะอาด ปลอดภัยอยู่เสมอมากที่สุดร้อยละ 89.88 และน้อยที่สุด คือ จัดสิ่งอำนวยความสะดวก สื่ออุปกรณ์ให้เพียงพอและเหมาะสมกับวัยของเด็กร้อยละ 42.86 ด้านการดำเนินงานตามแผนการบริหารจัดการด้านโภชนาการ พบว่า ส่วนมากไม่มีการ ดำเนินงานตามร้อยละ 60.23 โดยส่วนน้อยที่มีการดำเนินการ มีการล้าง จัดเก็บอุปกรณ์ภาชนะใส่ อาหารถูกสุขลักษณะเช่น คว้าในตะแกรงโปร่งสะอาดเป็นต้นมากที่สุด ร้อยละ 92.86 และน้อยที่สุด คือ ให้คำแนะนำแก่ผู้ปกครอง เรื่องโภชนาการของเด็กแต่ละวัยร้อยละ 47.14 ด้านการดำเนินงาน ตามแผนการบริหารจัดการความปลอดภัย พบว่า ส่วนมากไม่มีการดำเนินงานตามแผนร้อยละ 53.98 โดยส่วนน้อยที่มีการดำเนินการ มีการตรวจสอบอุปกรณ์ ของเล่น ของใช้ และสื่อการเรียนรู้ของเด็กให้ มีความปลอดภัยพร้อมใช้งานอย่างสม่ำเสมอร้อยละ 93.42 และน้อยที่สุด คือ จัดให้มีการฝึกซ้อมวิธี ป้องกันภัยพิบัติให้แก่บุคลากรและเด็ก ไม่น้อยกว่าปีละ 1 ครั้งร้อยละ 34.57 ด้านการดำเนินงานตาม แผนการจัดระบบสารสนเทศ พบว่า ส่วนมากไม่มีการดำเนินการร้อยละ 71.02 โดยส่วนน้อยที่มีการ ดำเนินการ มีการจัดระบบสารสนเทศให้เป็นหมวดหมู่ ครอบคลุมและเป็นปัจจุบัน สะดวกต่อการใช้ งานมากที่สุดร้อยละ 82.35 และน้อยที่สุด คือ จัดสรรงบประมาณ ในการจัดระบบสารสนเทศของ สถานรับเลี้ยงเด็กร้อยละ 58.82

การดำเนินงานตามแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เมื่อพิจารณาในภาพรวม พบว่า สถานรับเลี้ยงเด็กส่วนมากไม่มีการดำเนินงานตามแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ร้อยละ 73.48 โดยสถานรับเลี้ยงเด็กส่วนน้อยที่มีการดำเนินการ มีการสนับสนุน จัดสื่อ วัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการ จัดการอบรมเลี้ยงดูและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของเด็กมากที่สุดร้อยละ 77.86 และน้อยที่สุด คือ กำกับ ติดตาม ให้การนิเทศครู ผู้ดูแลเด็กเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรการจัดการอบรมเลี้ยงดูและ ประสบการณ์การเรียนรู้ของเด็กร้อยละ 66.43

ตารางที่ 13 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหาร ผู้ดูแลเด็กวัยทารกและวัยเตาะแตะในด้านการตรวจสอบประเมินผลการดำเนินงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก

รายการ	ผู้บริหาร (n=176)		ผู้ดูแลเด็กวัยทารก (n=176)		ผู้ดูแลเด็กวัยเตาะแตะ (n=176)		รวม (n=528)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. การตรวจสอบผลคุณภาพการบริหารจัดการของสถานรับเลี้ยงเด็ก								
1.1 ไม่มี	60	34.09	66	37.50	58	32.95	184	34.85
1.2 มี ดำเนินการโดย	116	65.91	110	62.50	118	67.05	344	65.15
	(n=116)		(n=110)		(n=118)		(n=344)	
1) กำหนด ผู้รับผิดชอบในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการดำเนินงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก	84	72.41	77	70.00	82	69.49	243	70.64
2) ให้ความร่วมมือกับหน่วยงานต้นสังกัดในการนิเทศ กำกับติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีคุณภาพ	98	84.48	86	78.18	96	81.36	280	81.40
3) ให้ความร่วมมือกับหน่วยงานต้นสังกัดในการตรวจสอบประเมินผลการดำเนินงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก ในการขออนุญาตจัดตั้งและขอต่อใบอนุญาตจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็ก	103	88.79	98	89.09	95	80.51	296	86.05
4) จัดทำ/จัดทำเครื่องมือการประเมิน เช่น แบบสังเกต แบบรายการพัฒนาการเด็ก เป็นต้น	106	91.38	101	91.82	103	87.29	310	90.12

ตารางที่ 13 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหาร ผู้ดูแลเด็กวัยทารกและวัยเตาะแตะในด้านการตรวจสอบประเมินผลการดำเนินงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก (ต่อ)

รายการ	ผู้บริหาร (n=176)		ผู้ดูแลเด็กวัยทารก (n=176)		ผู้ดูแลเด็กวัย เตาะแตะ (n=176)		รวม (n=528)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
2. การตรวจสอบประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร								
2.1 ไม่มี	95	53.98	89	50.57	93	52.84	277	52.46
2.2 มี ดำเนินการโดย	81	46.02	87	49.43	83	47.16	251	47.54
	(n=81)		(n=87)		(n=83)		(n=251)	
1) การประเมิน ความรู้ ความสามารถ ทักษะในการอบรมเลี้ยง ดูเด็ก	77	95.06	84	96.55	73	87.95	234	93.23
2) การประเมิน ประสิทธิภาพในการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้ ให้กับเด็ก	56	69.14	49	56.32	53	63.86	158	62.95
3) ความพึงพอใจ ของผู้ปกครองเด็กต่อผล การปฏิบัติงานของผู้ดูแล เด็ก	46	56.79	41	47.13	42	50.60	129	51.39
3. การตรวจสอบผลการประเมินพัฒนาการเด็ก								
3.1 ไม่มี	74	42.05	77	43.75	70	39.77	221	41.86
3.2 มี ดำเนินการโดย	102	57.95	99	56.25	106	60.23	307	58.14
	(n=102)		(n=99)		(n=106)		(n=307)	
1) ประเมินโดย การใช้ข้อมูลจากการ สังเกตและบันทึก สถานการณ์จริง	98	96.08	91	91.92	100	94.34	289	94.14
2) ประเมินโดย ใช้แฟ้มผลงานการเรียนรู้ ของเด็ก	78	76.47	74	74.75	80	75.47	232	75.57
3) ให้ผู้ปกครองมี ส่วนร่วมในการ ประเมินพัฒนาการ เด็ก	43	42.16	40	40.40	37	34.91	120	39.09

จากตารางที่ 13 การดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ในด้านการตรวจสอบประเมินผลการดำเนินงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก เมื่อพิจารณาจากกลุ่มผู้บริหาร ผู้ดูแลเด็กวัยทารกและวัยเตาะแตะ ผลการพิจารณาในภาพรวม ปรากฏผลดังนี้

การตรวจสอบประเมินผลคุณภาพการบริหารจัดการของสถานรับเลี้ยงเด็ก เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่า สถานรับเลี้ยงเด็กส่วนมากมีการตรวจสอบประเมินผลคุณภาพการบริหารจัดการของสถานรับเลี้ยงเด็กร้อยละ 65.15 โดยมีการจัดทำ/จัดทำเครื่องมือการประเมินเช่น แบบสังเกตแบบรายการพัฒนาการเด็กมากที่สุด ร้อยละ 90.12 และน้อยที่สุด คือ กำหนดผู้รับผิดชอบในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการดำเนินงานของสถานรับเลี้ยงเด็กร้อยละ 70.64

การตรวจสอบประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่า สถานรับเลี้ยงเด็กส่วนใหญ่ไม่มีการตรวจสอบประเมินผลคุณภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรร้อยละ 52.46 โดยสถานรับเลี้ยงเด็กส่วนน้อยที่มีการดำเนินการ มีการประเมินในด้านการประเมินความรู้ความสามารถ ทักษะในการอบรมเลี้ยงดูเด็กมากที่สุดร้อยละ 93.23 และน้อยที่สุด คือ การประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองเด็กต่อผลการปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็กร้อยละ 51.39

การตรวจสอบผลการประเมินพัฒนาการเด็ก เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่า สถานรับเลี้ยงเด็กส่วนใหญ่มีการตรวจสอบผลการประเมินพัฒนาการเด็ก ร้อยละ 58.14 โดยมีการประเมินโดยใช้ข้อมูลจากการสังเกตและบันทึกสถานการณ์จริงมากที่สุดร้อยละ 94.14 และน้อยที่สุด คือ การให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมินเด็กร้อยละ 39.09

ตารางที่ 14 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหาร ผู้ดูแลเด็กวัยทารกและวัยเตาะแตะในด้านการปรับปรุงการปฏิบัติงานและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานรับเลี้ยงเด็ก

รายการ	ผู้บริหาร (n=176)		ผู้ดูแลเด็กวัยทารก (n=176)		ผู้ดูแลเด็กวัยเตาะแตะ (n=176)		รวม (n=528)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. การกำหนดแนวทางการปรับปรุงการปฏิบัติงานและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานรับเลี้ยงเด็ก								
1.1 ไม่มี	126	71.59	124	70.45	123	69.89	373	70.64
1.2 มี ดำเนินการโดย	50	28.41	52	29.55	53	30.11	155	28.36
	(n=50)		(n=52)		(n=53)		(n=155)	
1) นำผลการประเมินมาจัดทำเป็นข้อมูลสารสนเทศเพื่อนำไปใช้ประโยชน์	45	90.00	42	80.77	45	84.91	132	85.16

ตารางที่ 14 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหาร ผู้ดูแลเด็กวัยทารกและวัยเตาะแตะในด้านการปรับปรุง การปฏิบัติงานและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานรับเลี้ยงเด็ก (ต่อ)

รายการ	ผู้บริหาร (n=176)		ผู้ดูแลเด็กวัยทารก (n=176)		ผู้ดูแลเด็กวัยเตาะแตะ (n=176)		รวม (n=528)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
2) จัดประชุมบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อร่วมกันวางแผน กำหนดแนวแนวทางในการปรับปรุงการปฏิบัติงานและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานรับเลี้ยงเด็ก	32	64.00	35	67.31	31	58.49	98	63.23
3) รวบรวมผลการดำเนินงาน ผลการประเมินมาทำการวิเคราะห์ สังเคราะห์จำแนกตามมาตรฐานสถานรับเลี้ยงเด็ก เพื่อเขียนรายงานประจำปี	26	52.00	23	44.23	21	39.62	70	45.16
4) นำผลประเมินไปใช้ในการวางแผน นิเทศ ปรับปรุงการปฏิบัติงานของบุคลากร	45	90.00	42	80.77	34	64.15	121	78.06
2. การนำผลการประเมินมาใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงการปฏิบัติงานและพัฒนาคุณภาพของสถานรับเลี้ยงเด็ก								
	(n=50)		(n=52)		(n=53)		(n=155)	
1) ปรับปรุงแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	33	66.00	30	57.69	26	49.06	89	57.42
2) ปรับปรุงการบริหารจัดการภายในสถานศึกษา	44	88.00	42	80.77	39	73.58	125	80.65
3) ปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	48	96.00	45	86.54	41	77.36	134	86.45
4) ปรับปรุงการปฏิบัติงานของบุคลากร	36	72.00	30	57.69	32	60.38	98	63.23
3. การมีส่วนร่วมของบุคลากรในการปรับปรุงการปฏิบัติงานและพัฒนาคุณภาพของสถานรับเลี้ยงเด็ก								
3.1 ไม่มี	102	57.95	98	55.68	104	59.09	304	57.58
3.2 มี ดำเนินการโดย	74	42.05	78	44.32	72	40.91	224	42.42

ตารางที่ 14 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหาร ผู้ดูแลเด็กวัยทารกและวัยเตาะแตะในด้านการปรับปรุง การปฏิบัติงานและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานรับเลี้ยงเด็ก (ต่อ)

รายการ	ผู้บริหาร (n=176)		ผู้ดูแลเด็กวัยทารก (n=176)		ผู้ดูแลเด็กวัยเตาะแตะ (n=176)		รวม (n=528)	
	จำนวน (n=74)	ร้อยละ	จำนวน (n=78)	ร้อยละ	จำนวน (n=72)	ร้อยละ	จำนวน (n=224)	ร้อยละ
1) มีการให้บุคลากรในสถานรับเลี้ยงเด็กและผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินมาวิเคราะห์เพื่อหาสาเหตุและแนวทางการแก้ไขก่อนการวางแผนในระยะต่อไป	68	91.89	71	91.03	65	90.28	204	91.07
2) ปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	54	72.97	52	66.67	48	66.67	154	68.75
3) ปรับปรุงการปฏิบัติงานของบุคลากร	36	48.65	30	38.46	32	44.44	98	43.75
4) การนำเสนอผลการประเมินต่อบุคลากรในสถานรับเลี้ยงเด็กและผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อนำผลไปใช้ในการพัฒนางานของตนเองและปรับปรุงแผนการปฏิบัติงานในสถานรับเลี้ยงเด็ก	34	45.95	29	37.18	27	37.50	90	40.18

จากตารางที่ 14 การดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ในด้านการปรับปรุงการปฏิบัติงานและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานรับเลี้ยงเด็ก เมื่อพิจารณากลุ่มผู้บริหาร ผู้ดูแลเด็กวัยทารกและวัยเตาะแตะ ผลการพิจารณาในภาพรวม ปรากฏผลดังนี้

การกำหนดแนวทางการปรับปรุงการปฏิบัติงานและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานรับเลี้ยงเด็ก เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่า สถานรับเลี้ยงเด็กส่วนใหญ่ไม่มีการกำหนดแนวทางในการปรับปรุงการปฏิบัติงานและพัฒนาคุณภาพการศึกษาร้อยละ 70.64 โดยสถานรับเลี้ยงเด็กส่วนน้อยที่มีการดำเนินการ มีการนำผลการประเมินมาจัดทำเป็นข้อมูลสารสนเทศเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ต่อการพัฒนาการบริหารและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษามากที่สุดร้อยละ 85.16 และน้อยที่สุดคือ รวบรวมผลการดำเนินงาน ผลการประเมินมาทำการวิเคราะห์ สังเคราะห์จำแนกตามมาตรฐานสถานรับเลี้ยงเด็กเพื่อเขียนรายงานประเมินตนเอง/รายงานประจำปีร้อยละ 45.16

การนำผลการประเมินมาใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงการปฏิบัติงานและพัฒนาคุณภาพของสถานรับเลี้ยงเด็ก เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่า สถานรับเลี้ยงเด็กส่วนใหญ่มีการนำผลการประเมินมากำหนดแนวทางในการปรับปรุงการปฏิบัติงานและพัฒนาคุณภาพในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมากที่สุดร้อยละ 86.45 และน้อยที่สุด คือ ด้านการปรับปรุงแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ร้อยละ 57.42

การมีส่วนร่วมของบุคลากรในการปรับปรุงการปฏิบัติงานและพัฒนาคุณภาพของสถานรับเลี้ยงเด็ก เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่า สถานรับเลี้ยงเด็กส่วนใหญ่ไม่มีการเปิดโอกาสให้บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการปรับปรุงการปฏิบัติงานและพัฒนาคุณภาพร้อยละ 57.58 โดยสถานรับเลี้ยงเด็กส่วนน้อยที่มีการดำเนินการ มีการให้บุคลากรในสถานรับเลี้ยงเด็กและผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินมาวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย เพื่อหาสาเหตุและแนวทางแก้ไขก่อนการวางแผนในระยะต่อไปมากที่สุดร้อยละ 91.07 และน้อยที่สุด คือ การนำเสนอผลการประเมินต่อบุคลากรในสถานรับเลี้ยงเด็กและผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำผลไปใช้ในการพัฒนางานของตนเองและปรับปรุงแผนการปฏิบัติงานในสถานรับเลี้ยงเด็กร้อยละ 40.18

2.3 ผลการวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการรายงาน
ตารางที่ 15 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหาร ผู้ดูแลเด็กวัยทารกและผู้ดูแลเด็กวัยเตาะแตะในด้านการรายงานผลคุณภาพการศึกษาประจำปีของสถานรับเลี้ยงเด็ก

รายการ	ผู้บริหาร (n=176)		ผู้ดูแลเด็กวัยทารก (n=176)		ผู้ดูแลเด็กวัยเตาะแตะ (n=176)		รวม (n=528)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. การกำหนดรูปแบบการรายงานผลคุณภาพการศึกษาประจำปี								
1.1 ไม่มี	98	55.68	104	59.09	101	56.42	303	57.39
1.2 มี ดำเนินการโดย	78	44.32	72	40.91	75	42.61	225	42.61
	(n=78)		(n=72)		(n=75)		(n=225)	
1) สรุปลงและจัดทำ รายงานประจำปีที่เป็น รายงานประเมินคุณภาพ ภายในของสถานศึกษาที่ สะท้อนคุณภาพผู้เรียน	64	82.05	62	86.11	60	80.00	186	82.67

ตารางที่ 15 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหาร ผู้ดูแลเด็กวัยทารกและวัยเตาะแตะในด้านการ
รายงานผลคุณภาพการศึกษาประจำปีของสถานรับเลี้ยงเด็ก (ต่อ)

รายการ	ผู้บริหาร (n=176)		ผู้ดูแลเด็กวัยทารก (n=176)		ผู้ดูแลเด็กวัยเตาะแตะ (n=176)		รวม (n=528)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
2) สรุปและจัดทำ รายงานประจำปีที่สะท้อน ผลการบริหารจัดการตาม รูปแบบที่หน่วยงานต้น สังกัดกำหนด	61	78.21	55	76.39	62	82.67	178	79.11
3) ข้อมูลสถานภาพ ทั่วไปของสถานศึกษา	66	84.62	66	91.67	64	85.33	196	87.11
4) วิสัยทัศน์ เป้าหมาย หรือมาตรฐาน และแผนงาน ของสถานศึกษา	59	75.64	58	80.56	57	76.00	174	77.33
5) ผลการประเมินตาม มาตรฐานตัวบ่งชี้	51	65.38	49	68.06	50	66.67	150	66.67
6) สรุปผลการประเมิน ของมาตรฐานแต่ละด้าน เช่น ด้านผู้เรียน ด้าน กระบวนการและด้านปัจจัย เป็นต้น	67	85.90	66	91.67	65	86.67	198	88.00
2. การรายงานผลคุณภาพการศึกษาประจำปีต่อหน่วยงานหรือกลุ่มคนที่เกี่ยวข้อง								
2.1 ไม่มี	90	51.14	92	52.27	97	55.11	279	52.84
2.2 มี ดำเนินการโดย	86	48.86	84	47.73	79	44.89	249	47.16
	(n=86)		(n=84)		(n=79)		(n=249)	
1) หน่วยงานต้นสังกัด	68	79.07	67	79.76	70	88.61	205	82.33
2) สำนักงานรับรอง มาตรฐานและประเมิน คุณภาพการศึกษา (สมศ.)	56	65.12	53	63.10	54	68.35	163	65.46
3) ผู้ปกครอง	45	52.33	44	52.38	44	55.70	133	53.41
4) ชุมชน	16	18.60	13	15.48	11	13.92	40	16.06
3. การวางแผนนำผลการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีไปพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน								
3.1 ไม่มี	94	53.41	97	55.11	100	56.82	291	55.11
3.2 มี ดำเนินการโดย	82	46.59	79	44.89	76	43.18	237	44.89

ตารางที่ 15 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหาร ผู้ดูแลเด็กวัยทารกและวัยเตาะแตะในด้านการ
รายงานผลคุณภาพการศึกษาประจำปีของสถานรับเลี้ยงเด็ก (ต่อ)

รายการ	ผู้บริหาร (n=176)		ผู้ดูแลเด็กวัยทารก (n=176)		ผู้ดูแลเด็กวัยเตาะแตะ (n=176)		รวม (n=528)	
	จำนวน (n=82)	ร้อยละ	จำนวน (n=79)	ร้อยละ	จำนวน (n=76)	ร้อยละ	จำนวน (n=237)	ร้อยละ
1) ปรับปรุง แผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษา	67	81.71	65	82.28	63	82.89	195	82.28
2) พัฒนาหลักสูตร	55	67.07	54	68.35	52	68.42	161	67.93
3) พัฒนามาตรฐาน สถานศึกษา	63	76.83	61	77.22	57	75.00	181	76.37

จากตารางที่ 15 การดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ในด้านการรายงานผลคุณภาพ
การศึกษาประจำปีของสถานรับเลี้ยงเด็ก เมื่อพิจารณากลุ่มผู้บริหาร ผู้ดูแลเด็กวัยทารกและวัย
เตาะแตะ ผลการพิจารณาในภาพรวม ปรากฏผลดังนี้

การกำหนดรูปแบบการรายงานผลคุณภาพการศึกษาประจำปี เมื่อพิจารณาในภาพรวม
พบว่า สถานรับเลี้ยงเด็กส่วนมากไม่มีการรายงานผลคุณภาพการศึกษาประจำปีของสถานรับเลี้ยงเด็ก
ร้อยละ 57.39 โดยสถานเลี้ยงเด็กส่วนน้อยที่มีการดำเนินการ มีการสรุปและจัดทำรายงานประจำปี
ที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่สะท้อนคุณภาพผู้เรียนมากที่สุดร้อยละ 88.00
และน้อยที่สุด คือ สรุปและจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในของ
สถานศึกษาที่สะท้อนผลการบริหารจัดการตามรูปแบบที่หน่วยงานต้นสังกัดกำหนดร้อยละ 79.11

การรายงานผลคุณภาพการศึกษาประจำปีต่อหน่วยงานหรือกลุ่มคนที่เกี่ยวข้อง เมื่อ
พิจารณาในภาพรวมพบว่า สถานรับเลี้ยงเด็กส่วนใหญ่ไม่มีการรายงานผลคุณภาพการศึกษาประจำปี
ต่อหน่วยงานหรือกลุ่มคนที่เกี่ยวข้องร้อยละ 52.84 โดยสถานเลี้ยงเด็กส่วนน้อยที่มีการดำเนินการ มี
การไปยังหน่วยงานต้นสังกัดมากที่สุดร้อยละ 82.33 และน้อยที่สุด คือ การรายงานผลไปยังชุมชนร้อย
ละ 16.06

**การวางแผนนำผลการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีไปพัฒนาการดำเนินงานประกัน
คุณภาพภายใน** เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่า สถานรับเลี้ยงเด็กส่วนใหญ่ไม่มีการวางแผนนำผลการ
รายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีไปพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ร้อยละ 55.11

โดยสถานเลี้ยงเด็กส่วนน้อยที่มีการดำเนินการ มีการนำไปปรับปรุงแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษามากที่สุดร้อยละ 82.28 และน้อยที่สุด คือ พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ร้อยละ 67.93

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานรับเลี้ยงเด็ก

3.1. ผลการวิเคราะห์ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการเตรียมการ

ตารางที่ 16 จำนวนความถี่จำแนกตามปัญหาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการเตรียมการของผู้บริหาร

รายการ	จำนวน (n=75)
1. การเตรียมความพร้อมของบุคลากรก่อนการประกันคุณภาพภายใน	
1) บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน	19
2) ขาดหน่วยงานที่ให้ความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน	15
3) ขาดการสนับสนุนจากต้นสังกัด	12
4) บุคลากรขาดศักยภาพในการประกันคุณภาพภายใน	11
5) บุคลากรไม่เพียงพอต่อการเตรียมการ	9
6) ขาดงบประมาณในการเตรียมการ	5
7) ผู้บริหารและบุคลากรมีภาระงานมากไม่สามารถเตรียมการได้	2
8) สถานรับเลี้ยงเด็กมีขนาดเล็กไม่มีความพร้อมสำหรับการประกันคุณภาพภายใน	1
9) บุคลากรปรับเปลี่ยน เข้า-ออกบ่อย ทำให้การเตรียมการไม่ต่อเนื่อง	1
2. การกำหนดแผนการปฏิบัติงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก	
(n=77)	
1) บุคลากรไม่มีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผน	21
2) ขาดหน่วยงานและผู้ให้ความรู้ในการจัดทำแผน	17
3) ไม่มีเวลาในการจัดทำแผนเนื่องจากมีภาระงานมาก	16
4) บุคลากรไม่เพียงพอ	11
5) ขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	8
6) ขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องมาตรฐานการศึกษา	3
7) บุคลากรปรับเปลี่ยน เข้า - ออกบ่อย ทำให้การจัดทำแผนไม่ต่อเนื่อง	1

จากตารางที่ 16 ปัญหาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการเตรียมการ เมื่อพิจารณาจากผู้บริหาร พบว่ามีประเด็นปัญหาดังนี้

การเตรียมความพร้อมของบุคลากรก่อนการประกันคุณภาพภายใน พบว่าผู้บริหารสถานรับเลี้ยงเด็กมีปัญหาที่พบมากที่สุด คือ บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในจำนวน 19 คน รองลงมา คือ ขาดหน่วยงานที่ให้ความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในจำนวน 15 คน และขาดการสนับสนุนจากต้นสังกัดจำนวน 12 คน ตามลำดับ

การกำหนดแผนการปฏิบัติงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก พบว่าผู้บริหารสถานรับเลี้ยงเด็กมีปัญหาที่พบมากที่สุด คือ บุคลากรไม่มีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนจำนวน 21 คน รองลงมา คือ ขาดหน่วยงานและผู้ให้ความรู้ในการจัดทำแผนจำนวน 17 คน และไม่มีเวลาในการจัดทำแผนเนื่องจากมีภาระงานมากจำนวน 16 คน ตามลำดับ

ตารางที่ 17 จำนวนความถี่จำแนกตามปัญหาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการเตรียมการของผู้ดูแลเด็กวัยทารก

รายการ	จำนวน (n=34)
1. การเตรียมความพร้อมของบุคลากรก่อนการประกันคุณภาพภายใน	
1) ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน	10
2) ผู้บริหารไม่มีการให้ความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน	8
3) ขาดหน่วยงานที่ให้การอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน	7
4) ไม่มีคู่มือหรือแนวทางในการประกันคุณภาพภายใน	4
5) ไม่ทราบว่าสถานรับเลี้ยงเด็กต้องได้รับการประกันคุณภาพภายใน	3
6) ไม่มีเวลาในการเตรียมการเนื่องจากภาระงานมาก	2
2. การกำหนดแผนการปฏิบัติงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก	
(n=56)	
1) ไม่มีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผน	15
2) ไม่มีผู้ให้ความรู้ในการจัดทำแผน	13
3) ไม่มีเวลาในการจัดทำแผนเนื่องจากมีภาระงานมาก	11
4) ขาดงบประมาณและสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดทำแผน	8
5) ผู้บริหารไม่มีการกำหนดแผนการปฏิบัติงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก	6
6) ไม่มีการกำหนดแผนเป็นลายลักษณ์อักษร	2
7) ผู้บริหารไม่ได้เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการจัดทำแผน	1

จากตารางที่ 17 ปัญหาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการเตรียมการ เมื่อพิจารณาจากกลุ่มผู้ดูแลเด็กวัยทารก พบว่ามีประเด็นปัญหาดังนี้

การเตรียมความพร้อมของบุคลากรก่อนการประกันคุณภาพภายใน พบว่า ผู้ดูแลเด็กวัยผู้ดูแลเด็กวัยทารกมีปัญหาที่พบมากที่สุด คือ ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในจำนวน 10 คน รองลงมา คือ ผู้บริหารไม่มีการให้ความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในจำนวน 8 คน และขาดหน่วยงานที่ให้การอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในจำนวน 7 คน ตามลำดับ

การกำหนดแผนการปฏิบัติงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก ผู้ดูแลเด็กวัยทารกมีปัญหาที่พบมากที่สุด คือ ไม่มีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนจำนวน 15 คน รองลงมา คือไม่มีผู้ให้ความรู้ในการจัดทำแผนจำนวน 13 คน และไม่มีเวลาในการจัดทำแผนเนื่องจากมีภาระงานมากจำนวน 11 คน ตามลำดับ

ตารางที่ 18 จำนวนความถี่จำแนกตามปัญหาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการเตรียมการของผู้ดูแลเด็กวัยเตาะแตะ

รายการ	จำนวน (n=40)
1. การเตรียมความพร้อมของบุคลากรก่อนการประกันคุณภาพภายใน	
1) ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน	13
2) ขาดหน่วยงานที่ให้ความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน	10
3) ไม่มีเวลาในการเตรียมการเนื่องจากมีภาระงานมาก	8
4) ผู้บริหารไม่ได้มีการเตรียมการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน	6
5) ไม่สะดวกในการเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน	2
6) ไม่มีคู่มือหรือแนวทางในการประกันคุณภาพภายใน	1
2. การกำหนดแผนการปฏิบัติงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก	
(n=39)	
1) ไม่มีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผน	16
2) ไม่มีเวลาในการจัดทำแผนเนื่องจากมีภาระงานมาก	11
3) ขาดผู้ให้ความรู้ในการจัดทำแผนต่าง ๆ	5
4) ขาดบุคลากรที่รับผิดชอบ	4
5) ผู้บริหารไม่ได้เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการจัดทำแผน	2
6) ผู้บริหารไม่ได้มีการกำหนดหลักสูตรของสถานรับเลี้ยงเด็ก	1

จากตารางที่ 18 ปัญหาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการเตรียมการ เมื่อพิจารณาจากผู้ดูแลเด็กวัยเตาะแตะ พบว่ามีประเด็นปัญหาดังนี้

การเตรียมความพร้อมของบุคลากรก่อนการประกันคุณภาพภายใน พบว่าผู้ดูแลเด็กวัยเตาะแตะมีปัญหาที่พบมากที่สุด คือ ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในจำนวน 13 คน รองลงมา คือ ขาดหน่วยงานที่ให้ความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน จำนวน 10 คน และไม่มีเวลาในการเตรียมการเนื่องจากมีภาระงานมากจำนวน 6 คน ตามลำดับ

การกำหนดแผนการปฏิบัติงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก ผู้ดูแลเด็กวัยเตาะแตะมีปัญหาที่พบมากที่สุด คือ ไม่มีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนจำนวน 16 คน รองลงมา คือ ไม่มีเวลาในการจัดทำแผนเนื่องจากมีภาระงานมากจำนวน 11 คน และขาดผู้ให้ความรู้ในการจัดทำแผนต่างๆจำนวน 5 คน ตามลำดับ

3.2. ผลการวิเคราะห์ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการดำเนินการ
ตารางที่ 19 จำนวนความถี่จำแนกตามปัญหาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการ
 ดำเนินการของผู้บริหาร

รายการ	จำนวน (n=67)
1. การดำเนินงานตามแผนการปฏิบัติงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก	
1) บุคลากรขาดความรู้ในการนำแผนงานไปปฏิบัติ	18
2) บุคลากรมีจำนวนไม่เพียงพอต่อการนำแผนสู่การปฏิบัติ	13
3) ขาดผู้ให้ความรู้ในการนำแผนไปปฏิบัติ	9
4) ขาดงบประมาณ ทรัพยากร และสิ่งอำนวยความสะดวก	7
5) บุคลากรปรับเปลี่ยน เข้า - ออกบ่อย ทำให้การนำแผนไปสู่การปฏิบัติไม่ต่อเนื่อง	6
6) ขาดทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวก	5
7) ไม่ทราบว่าสถานรับเลี้ยงเด็กต้องได้รับการประกันคุณภาพภายใน	4
8) ขาดผู้กำกับ ติดตาม นิเทศแผนการดำเนินงาน	3
9) ผู้นำแผนไปปฏิบัติไม่ใช่ผู้จัดทำแผนทำให้การปฏิบัติตามแผนไม่มีประสิทธิภาพ	1
10) ขาดการดำเนินงานตามแผนที่ต่อเนื่อง	1
2. การตรวจสอบประเมินผลการดำเนินงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก	
	(n=54)
1) บุคลากรขาดความรู้ในการประเมินผล	16
2) ขาดผู้ตรวจสอบประเมินผล	14
3) ต้นสังกัดไม่มีการเข้ามาตรวจสอบ ประเมินผลที่ต่อเนื่อง	9
4) ขาดเครื่องมือหรือแบบประเมินที่ถูกต้อง	7
5) ไม่มีเวลาในการประเมินผลเนื่องจากมีภาระงานมาก	4
6) ผู้ประเมินไม่ใช่ผู้ที่มีความรู้โดยตรงเกี่ยวกับเด็กปฐมวัย	2
7) ไม่มีการกำหนดบทบาทหน้าที่อย่างชัดเจนในการประเมินผล	1
8) ผลประเมินจากหน่วยงานภายนอกไม่ตรงกับความเป็นจริง	1
3. การปรับปรุงการปฏิบัติงานและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานรับเลี้ยงเด็ก	
	(n=49)
1) ขาดงบประมาณในการปรับปรุงการปฏิบัติงานและพัฒนาคุณภาพของสถานรับเลี้ยงเด็ก	18
2) ขาดผู้ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการปฏิบัติงาน	12
3) ขาดความร่วมมือจากบุคลากรในการปรับปรุงการปฏิบัติงานและพัฒนาคุณภาพของสถานรับเลี้ยงเด็ก	11
4) บุคลากรขาดความรู้ความสามารถในการปรับปรุงการปฏิบัติงานและพัฒนาคุณภาพของสถานรับเลี้ยงเด็ก	6
5) บุคลากรไม่เพียงพอต่อการพัฒนาคุณภาพของสถานรับเลี้ยงเด็ก	2

จากตารางที่ 19 ปัญหาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการดำเนินการ เมื่อพิจารณาจากผู้บริหาร พบว่ามีประเด็นปัญหาดังนี้

การดำเนินงานตามแผนการปฏิบัติงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก ผู้บริหารสถานรับเลี้ยงเด็กมี ปัญหาที่พบมากที่สุด คือ บุคลากรขาดความรู้ในการนำแผนงานไปปฏิบัติจำนวน 18 คน รองลงมา คือ บุคลากรมีจำนวนไม่เพียงพอต่อการนำแผนสู่การปฏิบัติจำนวน 13 คน และขาดผู้ให้ความรู้ในการนำแผนไปปฏิบัติจำนวน 9 คน ตามลำดับ

การตรวจสอบประเมินผลการดำเนินงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก ผู้บริหารสถานรับเลี้ยงเด็กมี ปัญหาที่พบมากที่สุด คือ บุคลากรขาดความรู้ในการประเมินผลจำนวน 16 คน รองลงมา คือ ขาดผู้ตรวจสอบประเมินผลจำนวน 14 คน และต้นสังกัดไม่มีการเข้ามาตรวจสอบประเมินผลที่ต่อเนื่อง จำนวน 9 คน ตามลำดับ

การปรับปรุงการปฏิบัติงานและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานรับเลี้ยงเด็ก ผู้บริหารสถานรับเลี้ยงเด็กมี ปัญหาที่พบมากที่สุด คือ ขาดงบประมาณในการปรับปรุงการปฏิบัติงานและพัฒนาคุณภาพของสถานรับเลี้ยงเด็กจำนวน 18 คน รองลงมา คือ ขาดผู้ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการปฏิบัติงานจำนวน 12 คน และขาดความร่วมมือจากบุคลากรในการปรับปรุงการปฏิบัติงานและพัฒนาคุณภาพของสถานรับเลี้ยงเด็กจำนวน 11 คน ตามลำดับ

ตารางที่ 20 จำนวนความถี่จำแนกตามปัญหาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการดำเนินการของผู้ดูแลเด็กวัยทารก

รายการ	จำนวน (n=43)
1. การดำเนินงานตามแผนการปฏิบัติงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก	
1) ขาดความรู้ในการนำไปปฏิบัติ	16
2) ไม่มีเวลาในการดำเนินงานตามแผนเนื่องจากภาระงานมาก	11
3) ขาดงบประมาณ ทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวก	8
4) ผู้บริหารไม่มีการกำกับ ติดตาม นิเทศแผนงาน	4
5) แผนงานไม่เป็นลายลักษณ์อักษรจึงขาดมาตรฐาน	2
6) บุคลากรไม่เพียงพอในการดำเนินงานตามแผน	1
7) ไม่มีการกำหนดหลักสูตรและแผนการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กทารก	1
2. การตรวจสอบประเมินผลการดำเนินงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก	(n=49)
1) ไม่มีแบบประเมินที่ถูกต้องและเหมาะสมสำหรับเด็กวัยทารก	14
2) ไม่มีความรู้ในการประเมินผล	11
3) ต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่มีการเข้ามาตรวจสอบ ประเมินผลที่ต่อเนื่อง	7
4) ผู้ประเมินส่วนใหญ่ไม่เข้าใจพัฒนาการของเด็กทารก	3
5) ไม่มีการประเมินผลที่เป็นลายลักษณ์อักษร	2
6) ผู้บริหารไม่มีการให้ความรู้เกี่ยวกับการประเมิน	1
7) ผู้ประเมินไม่มีการแจ้งล่วงหน้าก่อนเข้ามาตรวจสอบประเมิน	1

ตารางที่ 20 จำนวนความถี่จำแนกตามปัญหาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการ
ดำเนินการของผู้ดูแลเด็กวัยทารก (ต่อ)

รายการ	จำนวน (n=28)
3. การปรับปรุงการปฏิบัติงานและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานรับเลี้ยงเด็ก	
1) ขาดงบประมาณ	10
2) ขาดความรู้และแนวทางในการปรับปรุงการปฏิบัติงานและพัฒนาคุณภาพ	6
3) ผู้บริหารไม่เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการปรับปรุงการปฏิบัติงานและพัฒนาคุณภาพของสถานรับเลี้ยงเด็ก	4
4) บุคลากรไม่เพียงพอ	3
5) ขาดทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวก	2
6) ไม่มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงการปฏิบัติงาน	1
7) ขาดความร่วมมือจากผู้ปกครองและชุมชน	1
8) ขาดการพัฒนาคุณภาพที่ต่อเนื่อง	1

จากตารางที่ 20 ปัญหาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการดำเนินการ เมื่อพิจารณาจากผู้ดูแลเด็กวัยทารก พบว่ามีประเด็นปัญหาดังนี้

การดำเนินงานตามแผนการปฏิบัติงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก ผู้ดูแลเด็กวัยทารกมีปัญหาที่พบมากที่สุด คือ ขาดความรู้ในการนำแผนไปปฏิบัติจำนวน 16 คน รองลงมา คือ ไม่มีเวลาในการดำเนินงานตามแผนเนื่องจากภาระงานมากจำนวน 11 คน และขาดงบประมาณ ทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวกจำนวน 8 คน ตามลำดับ

การตรวจสอบประเมินผลการดำเนินงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก ผู้ดูแลเด็กวัยทารกมีปัญหาที่พบมากที่สุด คือ ไม่มีแบบประเมินที่ถูกต้องและเหมาะสมสำหรับเด็กวัยทารกจำนวน 14 คน รองลงมา คือ ไม่มีความรู้ในการประเมินผลจำนวน 11 คน และต้นสังกัดไม่มีการเข้ามาตรวจสอบประเมินผลที่ต่อเนื่องจำนวน 7 คน ตามลำดับ

การปรับปรุงการปฏิบัติงานและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานรับเลี้ยงเด็ก ผู้ดูแลเด็กวัยทารกมีปัญหาที่พบมากที่สุด คือ ขาดงบประมาณจำนวน 10 คน รองลงมา คือ ขาดความรู้และแนวทางในการปรับปรุงการปฏิบัติงานและพัฒนาคุณภาพจำนวน 6 คน และผู้บริหารไม่เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการปรับปรุงการปฏิบัติงานและพัฒนาคุณภาพของสถานรับเลี้ยงเด็กจำนวน 4 คน ตามลำดับ

ตารางที่ 21 จำนวนความถี่จำแนกตามปัญหาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการ
ดำเนินการของผู้ดูแลเด็กวัยเตาะแตะ

รายการ	จำนวน (n=46)
1. การดำเนินงานตามแผนการปฏิบัติงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก	
1) ขาดผู้แนะนำ ให้ความรู้ในการนำไปปฏิบัติ	12
2) ขาดทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวก	9
3) ขาดงบประมาณ	7
4) ผู้บริหารไม่มีการกำกับ ติดตาม นิเทศแผนงาน	6
5) ดำเนินงานตามคำสั่งผู้บริหารมากกว่าดำเนินงานจากแผนงาน	4
6) แผนงานไม่เป็นลายลักษณ์อักษรจึงขาดมาตรฐาน	2
7) บุคลากรไม่เพียงพอในการดำเนินงานตามแผนทั้งหมด	2
2. การตรวจสอบประเมินผลการดำเนินงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก	
	(n=32)
1) ไม่มีแบบประเมินที่ถูกต้องและเหมาะสม	11
2) ไม่มีความรู้ในการประเมินผล	9
3) ต้นสังกัดไม่มีการเข้ามาตรวจสอบ ประเมินผลที่ต่อเนื่อง	6
4) ไม่มีเวลาในการประเมินผลเนื่องจากมีภาระงานมาก	3
5) ผู้ที่เข้ามาประเมินไม่ใช่ผู้เชี่ยวชาญด้านเด็กปฐมวัย	2
6) ขาดระบบการเก็บข้อมูลการประเมินที่มีมาตรฐาน	1
3. การปรับปรุงการปฏิบัติงานและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานรับเลี้ยงเด็ก	
	(n=26)
1) ขาดงบประมาณ	13
2) ขาดทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวก	7
3) บุคลากรไม่เพียงพอต่อการพัฒนาคุณภาพของสถานรับเลี้ยงเด็ก	3
4) ผู้บริหารไม่เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการปรับปรุงการปฏิบัติงานและพัฒนาคุณภาพของสถานรับเลี้ยงเด็ก	2
5) ไม่มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงการปฏิบัติงาน	1

จากตารางที่ 21 ปัญหาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการดำเนินการ เมื่อพิจารณาจากกลุ่มผู้ดูแลเด็กวัยเตาะแตะ พบว่ามีประเด็นปัญหาดังนี้

การดำเนินงานตามแผนการปฏิบัติงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก ผู้ดูแลเด็กวัยเตาะแตะมีปัญหาที่พบมากที่สุด คือ ขาดผู้แนะนำ ให้ความรู้ในการนำไปปฏิบัติจำนวน 12 คนรองลงมา คือ ขาดทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวกจำนวน 9 คน และขาดงบประมาณจำนวน 7 คน ตามลำดับ

การตรวจสอบประเมินผลการดำเนินงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก ผู้ดูแลเด็กวัยเตาะแตะมีปัญหาที่พบมากที่สุด คือ ไม่มีแบบประเมินที่ถูกต้องและเหมาะสมจำนวน 11 คนรองลงมา คือ ไม่มีความรู้ในการประเมินผลจำนวน 9 คน และต้นสังกัดไม่มีการเข้ามาตรวจสอบ ประเมินผลที่ต่อเนื่องจำนวน 6 คน ตามลำดับ

การปรับปรุงการปฏิบัติงานและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานรับเลี้ยงเด็ก ผู้ดูแลเด็กวัยเตาะแตะมีปัญหาที่พบมากที่สุด คือ ขาดงบประมาณจำนวน 13 คน รองลงมา คือ ขาดทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวกจำนวน 7 คน บุคลากรไม่เพียงพอต่อการพัฒนาคุณภาพของสถานรับเลี้ยงเด็กจำนวน 3 คน ตามลำดับ

3.3. ผลการวิเคราะห์ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการรายงานตารางที่ 22 จำนวนความถี่จำแนกตามปัญหาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการรายงานของผู้บริหาร

รายการ	จำนวน (n=71)
1. การรายงานผลคุณภาพการศึกษาประจำปีของสถานรับเลี้ยงเด็ก	
1) ขาดหน่วยงานหรือผู้ให้ความรู้ในการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี	24
2) ขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี	20
3) ขาดบุคลากรที่จะจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี	15
4) ไม่มีเวลาในการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี	5
5) ไม่ทราบรายละเอียด เนื้อหาสาระที่ต้องเขียนลงในรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี	4
6) ข้อมูลไม่ครบถ้วนในการนำมาจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี	2
7) ขาดความต่อเนื่องในการเขียนรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี ทำให้ข้อมูลบางส่วนไม่ตรงกับข้อเท็จจริง	1

จากตารางที่ 22 ปัญหาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการรายงาน เมื่อพิจารณาจากผู้บริหาร พบว่ามีประเด็นปัญหาดังนี้

การรายงานผลคุณภาพการศึกษาประจำปีของสถานรับเลี้ยงเด็ก ผู้บริหารสถานรับเลี้ยงเด็กมีปัญหาที่พบมากที่สุด คือ ขาดหน่วยงานหรือผู้ให้ความรู้ในการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีจำนวน 24 คน รองลงมา คือ ขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีจำนวน 20 คน และขาดบุคลากรที่จะจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีจำนวน 15 คน ตามลำดับ

ตารางที่ 23 จำนวนความถี่จำแนกตามปัญหาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการ
รายงานของผู้ดูแลเด็กวัยทารก

รายการ	จำนวน (n=48)
1. การรายงานผลคุณภาพการศึกษาประจำปีของสถานรับเลี้ยงเด็ก	
1) ไม่มีเวลาในการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษา เนื่องจากมีภาระงานมาก	18
2) ขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษา	12
3) ขาดหน่วยงานหรือผู้ให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษา	9
4) ขาดแนวทาง คู่มือในการเขียนรายงานคุณภาพการศึกษา	7
5) การเขียนรายงานคุณภาพการศึกษาไม่ต่อเนื่อง ทำให้ไม่ตรงกับข้อเท็จจริง	1
6) เอกสารและข้อมูลไม่ครบถ้วน ทำให้เขียนรายงานคุณภาพการศึกษาได้ไม่ครอบคลุม	1

จากตารางที่ 23 ปัญหาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการรายงาน เมื่อ
พิจารณากลุ่มผู้ดูแลเด็กวัยทารก พบว่ามีประเด็นปัญหาดังนี้

การรายงานผลคุณภาพการศึกษาประจำปีของสถานรับเลี้ยงเด็ก ผู้ดูแลเด็กวัยทารกมี
ปัญหาที่พบมากที่สุด คือ ไม่มีเวลาในการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษา เนื่องจากมีภาระงานมาก
จำนวน 18 คน รองลงมา คือ ขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษา
จำนวน 12 คน และขาดหน่วยงานหรือผู้ให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษา
จำนวน 9 คน ตามลำดับ

ตารางที่ 24 จำนวนความถี่จำแนกตามปัญหาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการ
รายงานของผู้ดูแลเด็กวัยเตาะแตะ

รายการ	จำนวน (n=51)
1. การรายงานผลคุณภาพการศึกษาประจำปีของสถานรับเลี้ยงเด็ก	
1) ขาดแนวทาง คู่มือในการเขียนรายงานคุณภาพการศึกษา	17
2) ขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษา	14
3) ไม่มีเวลาในการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษา เนื่องจากมีภาระงานมาก	11
4) ขาดหน่วยงานหรือผู้ให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษา	6
5) ไม่ทราบว่าสถานรับเลี้ยงเด็กต้องมีการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี	2
6) ผู้บริหารไม่มีการมอบหมายให้จัดทำรายงานคุณภาพการศึกษา	1

จากตารางที่ 24 ปัญหาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการรายงาน เมื่อพิจารณา
กลุ่มผู้ดูแลเด็กวัยเตาะแตะ พบว่ามีประเด็นปัญหาดังนี้

การรายงานผลคุณภาพการศึกษาประจำปีของสถานรับเลี้ยงเด็ก ผู้ดูแลเด็กวัยเตาะแต่มมีปัญหาที่พบมากที่สุด คือ ขาดแนวทาง คู่มือในการเขียนรายงานคุณภาพการศึกษาจำนวน 17 คน รองลงมา คือ ขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาจำนวน 14 คน และไม่มีเวลาในการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษา เนื่องจากมีภาระงานมากจำนวน 11 คน ตามลำดับ

ตอนที่ 4 ผลวิเคราะห์แนวทางสำหรับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานรับเลี้ยงเด็ก จากการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

การวิเคราะห์แนวทางสำหรับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานรับเลี้ยงเด็ก จากการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งได้ร่วมกันวิเคราะห์และเสนอแนะแนวทางสำหรับการประกันคุณภาพภายในของสถานรับเลี้ยงเด็ก โดยผู้วิจัยได้สรุปประเด็น และจำแนกตามรายด้าน ดังนี้

1.ด้านการเตรียมการ

1.1 การเตรียมความพร้อมของบุคลากรก่อนการประกันคุณภาพภายใน

1) การกำหนดบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน

(1) หน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการกำหนดบทบาทหน้าที่ที่ ความรับผิดชอบของผู้บริหาร ครูผู้ดูแลเด็ก และบุคลากรในสถานรับเลี้ยงเด็กในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในให้มีความชัดเจนในทุกขั้นตอน โดยมีการจัดอบรมให้ความรู้ความเข้าใจ พร้อมทั้งจัดทำคู่มือ เอกสารรายละเอียดเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานรับเลี้ยงเด็กในแต่ละขั้นตอน โดยแบ่งเป็นบทบาทหน้าที่ของผู้บริหาร ผู้ดูแลเด็ก และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้ปกครอง ชุมชน เป็นต้น

(2) ผู้บริหารสถานรับเลี้ยงเด็กควรมีการกำหนดโครงสร้างบทบาทหน้าที่ของบุคลากรในสถานรับเลี้ยงเด็ก จัดให้มีผู้ดูแลเด็กที่เพียงพอเหมาะสม และมอบหมายงานให้ตรงตามความรู้ความสามารถ เช่น มีการมอบหมายให้ผู้ดูแลเด็กมีการจัดทำระบบสารสนเทศ จัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เป็นต้น

2) การสร้างความตระหนักถึงคุณค่าการประกันคุณภาพภายใน

(1) หน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน โดยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การจัดให้มีการประชาสัมพันธ์ จัดอบรม จัดทำเอกสารข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน มีการส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันกับสถานรับเลี้ยงเด็กที่มีการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน หรือ สถานรับเลี้ยงเด็กต้นแบบ เป็นต้น

(2) ผู้บริหารสถานรับเลี้ยงเด็กควรมีการสร้างควมตระหนักถึงประโยชน์และความสำคัญของคุณภาพในการปฏิบัติงาน เพื่อพัฒนาเด็ก พัฒนาสถานศึกษา พร้อมทั้งสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับประกันคุณภาพภายใน โดยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การประชุมชี้แจง จัดทำเอกสาร ส่งบุคลากรเข้ารับการอบรม การพาไปศึกษาดูงาน การเชิญวิทยากรมาบรรยาย เป็นต้น

3) การแต่งตั้งคณะกรรมการในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน

(1) หน่วยงานต้นสังกัดควรมีการให้ความรู้ความเข้าใจถึงความสำคัญถึงบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในให้มีความชัดเจน

(2) ผู้บริหารสถานรับเลี้ยงเด็กควรมีการศึกษา ควรมีการกำหนดผู้รับผิดชอบ และชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โดยคณะกรรมการการศึกษาควรเป็นผู้ที่สามารถประสานงาน ดูแล ติดตาม ช่วยเหลือและสนับสนุนในการพัฒนาให้สามารถดำเนินประกันคุณภาพภายในมีระบบและต่อเนื่อง

4) การพัฒนาความรู้และทักษะเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในให้แก่บุคลากร

(1) หน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการพัฒนาความรู้และทักษะเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในให้แก่บุคลากรในสถานรับเลี้ยงเด็ก โดยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ จัดทำคู่มือเอกสารแนวทางในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในที่เหมาะสมกับบริบทของสถานรับเลี้ยงเด็ก ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารผ่านช่องทางต่าง ๆ มีการสร้างเครือข่ายสถานรับเลี้ยงเด็กในประเทศไทย เพื่อเป็นสื่อกลางในการประชาสัมพันธ์ข่าวสาร ให้คำปรึกษา คำแนะนำเกี่ยวกับการดำเนินงานต่าง ๆ ของสถานรับเลี้ยงเด็ก และการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน

(2) หน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรร่วมมือกับตัวแทนสถานรับเลี้ยงเด็ก เช่น สมาคมพัฒนาสถานรับเลี้ยงเด็กไทย และสถานรับเลี้ยงเด็กที่มีผลการประเมินคุณภาพภายนอกในระดับดี – ดีมาก เพื่อต้นแบบในการดำเนินงานประกันคุณภาพ ให้มีการช่วยเหลือ แนะนำแนวทาง จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในให้แก่สถานรับเลี้ยงเด็กที่ยังไม่เคยผ่านการประเมินคุณภาพภายนอก หรือสถานรับเลี้ยงเด็กที่มีผลการประเมินคุณภาพภายนอกในระดับปรับปรุง – พอใช้

1.2 การกำหนดแผนการปฏิบัติงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก

1) การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

(1) หน่วยงานต้นสังกัดควรมีการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดอบรมเลี้ยงดูเด็กวัยทารกและวัยเตาะแตะ การจัดประสบการณ์ การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการเด็กทั้ง 4 ด้านอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง พร้อมทั้งมีการจัดทำคู่มือ ตัวอย่าง และแนวทางในการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ที่ครอบคลุมเด็กตั้งแต่วัยทารกและวัยเตาะแตะ ให้แก่ผู้บริหาร และผู้ดูแลเด็ก

(2) ผู้บริหารสถานรับเลี้ยงเด็ก ควรให้ความสำคัญในการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กวัยทารกและวัยเตาะแตะ พร้อมทั้งส่งเสริมให้ผู้ดูแลเด็กมีความรู้ความเข้าใจ เห็นประโยชน์และความสำคัญของการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็ก ให้ครอบคลุมพัฒนาการตามวัยของเด็กทารกและเตาะแตะ โดยสนับสนุนให้บุคลากรเข้ารับการอบรมที่หน่วยงานต้นสังกัดจัดขึ้น พร้อมทั้งจัดหาเอกสารตัวอย่าง เกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กวัยทารกและวัยเตาะแตะ เช่น คู่มือหลักสูตรการจัดการศึกษาปฐมวัย 2546 และตัวอย่างแผนการจัดประสบการณ์ของเด็กแต่ละวัย เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ที่ถูกต้องให้กับผู้ดูแลเด็ก ทั้งนี้การจัดทำแผนต้องคำนึงถึงเวลา ภาระหน้าที่ที่ผู้ดูแลเด็ก ในชีวิตประจำวัน

2) การจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานรับเลี้ยงเด็ก

(1) หน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานรับเลี้ยงเด็ก มาตรฐานปฐมวัยที่ครอบคลุมเด็กวัยทารกและวัยเตาะแตะ สอดคล้องกับมาตรฐานชาติ มาตรฐานตามกฎกระทรวง พร้อมประกาศให้สถานรับเลี้ยงเด็กทราบอย่างทั่วถึง จัดการอบรมเชิงปฏิบัติการ การจัดทำคู่มือที่มีรายละเอียดชัดเจนและเหมาะสมกับบริบทของสถานรับเลี้ยงเด็ก แจกจ่ายให้กับสถานรับเลี้ยงเด็กทุกแห่ง

(2) ผู้บริหารสถานรับเลี้ยงเด็กควรมีการศึกษาเอกสาร ทำความเข้าใจเกี่ยวกับการกำหนดเป้าหมายของสถานรับเลี้ยงเด็กหรือมาตรฐานสถานศึกษาที่เหมาะสมกับวัยของเด็กและบริบทของสถานรับเลี้ยงเด็ก

3) การจัดทำแผนการบริหารจัดการของสถานรับเลี้ยงเด็ก

(1) หน่วยงานต้นสังกัดควรมีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการในการให้ความรู้ ความเข้าใจจัดทำคู่มือ ตัวอย่างในการจัดทำแผนการดำเนินงานต่าง ๆ เช่น แผนการบริหารจัดการที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก

(2) ผู้บริหารสถานรับเลี้ยงเด็กควรมีการนำระบบบริหารคุณภาพ (PDCA) มาใช้ในการกำหนดโครงสร้างการบริหารจัดการสถานรับเลี้ยงเด็ก การจัดทำแผนงานด้านบุคลากร แผนการจัดสภาพแวดล้อม แผนโภชนาการและความปลอดภัย และการจัดระบบสารสนเทศ โดยกำหนดผู้รับผิดชอบ งบประมาณ ระยะเวลาที่เหมาะสม สอดคล้องกับบทบาทหน้าที่ของผู้ดูแลเด็ก

4) การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

(1) หน่วยงานต้นสังกัดควรมีการให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ จัดทำตัวอย่าง แนวทาง วิธีการในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ และกำหนดระยะเวลาในการทำแผนพัฒนาคุณภาพ ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ที่มีความเหมาะสมกับบริบทของสถานรับเลี้ยงเด็ก พร้อมประกาศหรือแจกจ่ายให้สถานรับเลี้ยงเด็กทุกแห่งได้รับอย่างทั่วถึง

(2) ผู้บริหารสถานรับเลี้ยงเด็กควรมีการศึกษา และส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ โดยการจัดหาคู่มือเอกสาร ส่งบุคลากรเข้ารับการอบรมที่ทางต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดขึ้น พร้อมทั้งมีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพที่เหมาะสมกับสถานรับเลี้ยงเด็กของตนเอง และเปิดโอกาสให้บุคลากรในสถานรับเลี้ยงเด็ก รวมถึงบุคคลที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม

2 ด้านการดำเนินการ

2.1 การดำเนินงานตามแผนการปฏิบัติงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก

1) การดำเนินงานตามแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

(1) หน่วยงานต้นสังกัดควรจัดให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติการ เกี่ยวกับแนวทางการนำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ไปปฏิบัติ และจัดประสบการณ์ให้เหมาะสมกับเด็กวัยทารกและวัยเตาะแตะ

(2) ผู้บริหารสถานรับเลี้ยงเด็กควรมีการให้ความรู้ แนะนำแนวทาง ให้การสนับสนุน ให้การ นิเทศ กำกับ ติดตาม อำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ดูแลเด็ก ในการดำเนินงานตามแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

2) การดำเนินงานตามแผนการบริหารจัดการของสถานรับเลี้ยงเด็ก

(1) ผู้บริหารควรนำแผนการแผนการบริหารจัดการของสถานรับเลี้ยงเด็กมา กำหนดแนวทางในการดำเนินการ โดยให้บุคลากรในสถานรับเลี้ยงเด็กทุกคนมีส่วนร่วม เช่น การจัดพื้นที่สภาพแวดล้อมให้เหมาะกับวัยของเด็ก การดูแลความสะอาดปลอดภัยของเด็ก เป็นต้น

3) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานรับเลี้ยงเด็ก

(1) หน่วยงานต้นสังกัดควรมีการจัดสรรงบประมาณ สิ่งอำนวยความสะดวก อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอนที่จำเป็น รวมทั้งจัดสรรผู้เชี่ยวชาญคอยให้การติดตามดูแล ให้ความรู้ เกี่ยวกับการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาแก่สถานรับเลี้ยงเด็ก อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

(2) สถานรับเลี้ยงเด็กควรนำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษามาจัดทำเป็นโครงการ หรือกิจกรรมให้สอดคล้องกับเป้าหมาย และมาตรฐานสถานศึกษาของสถานรับเลี้ยงเด็ก

2.2 การตรวจสอบประเมินผลการดำเนินงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก

1) การตรวจสอบผลคุณภาพการบริหารจัดการของสถานรับเลี้ยงเด็ก

(1) หน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการติดตามและตรวจสอบผลการดำเนินงานของสถานรับเลี้ยงเด็กอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง โดยมีการกำหนดแนวทาง กำหนดระยะเวลาการตรวจสอบประเมินที่เหมาะสม เช่น ปีละไม่น้อยกว่า 1 ครั้ง ด้วยผู้ประเมินจาก หน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานภายนอกที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย

โดยตรง และควรประเมินผลจากภาพรวมของสถานรับเลี้ยงเด็กมากกว่าประเมินจากเอกสาร พร้อมทั้งแจ้งผลการประเมินให้สถานรับเลี้ยงเด็กทราบเพื่อนำไปวางแผนปรับปรุง แก้ไข

(2) สถานรับเลี้ยงเด็กควรให้ความร่วมมือกับทางหน่วยงานต้นสังกัดและผู้ประเมินภายนอกในการเข้ามาตรวจสอบผลการดำเนินงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก การตรวจสอบเพื่อออกใบอนุญาตจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็ก การต่อใบอนุญาตจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็ก และการประเมินคุณภาพภายนอก โดยสถานรับเลี้ยงเด็กควรมีการจัดเก็บหลักฐานเอกสาร ข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เช่น แผนงานโครงการกิจกรรม แบบบันทึกรายรับรายจ่าย แบบบันทึกพัฒนาการ แบบบันทึกการชั่งน้ำหนักส่วนสูง ผลงานเด็ก ข้อมูลต่าง ๆ ของสถานรับเลี้ยงเด็ก เพื่อให้ง่ายต่อการตรวจสอบ ประเมินผลคุณภาพ

2) การตรวจสอบประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร

(1) ผู้บริหารสถานรับเลี้ยงเด็กควรมีการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็ก และบุคลากรในสถานรับเลี้ยงเด็ก โดยควรให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมินผล และข้อเสนอแนะ เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงคุณภาพการปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็ก

3) การตรวจสอบผลการประเมินพัฒนาการเด็ก

(1) หน่วยงานต้นสังกัดควรมีการจัดอบรมให้ความรู้ แนะนำวิธีการประเมินพัฒนาการเด็ก พร้อมทั้งจัดทำเครื่องมือ แบบฟอร์มการประเมินพัฒนาการเด็ก ทั้งเด็กวัยทารกและเด็กวัยเตาะแตะที่มีมาตรฐานแจกจ่ายให้กับสถานรับเลี้ยงเด็กอย่างทั่วถึง

(2) ผู้บริหารสถานรับเลี้ยงเด็กควรมีการจัดหาแบบฟอร์มการประเมิน เช่น แบบสังเกต แบบประเมินพัฒนาการเด็ก พร้อมทั้งสนับสนุน แนะนำแนวทางการประเมินเด็กให้ผู้ดูแลเด็กอย่างถูกต้องและเหมาะสมกับเด็กวัยทารกและวัยเตาะแตะ

2.3 การปรับปรุงการปฏิบัติงานและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานรับเลี้ยงเด็ก

1) การกำหนดแนวทางการปรับปรุงการปฏิบัติงานและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานรับเลี้ยงเด็ก

(1) หน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผู้บริหารสถานรับเลี้ยงเด็กควรมีการจัดสรรงบประมาณ ทรัพยากร สิ่งอำนวยความสะดวกในการปรับปรุงการปฏิบัติงานและพัฒนาคุณภาพของสถานรับเลี้ยงเด็กอย่างเพียงพอและเหมาะสม

2) การนำผลการประเมินมาใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงการปฏิบัติงานและพัฒนาคุณภาพของสถานรับเลี้ยงเด็ก

(1) หน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำผลที่ได้จากการประเมินคุณภาพของสถานรับเลี้ยงเด็กวางแผนร่วมกัน และกำหนดนโยบาย แนวทางในการแก้ไขปัญหา เพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานรับเลี้ยงเด็กในด้านต่าง ๆ

(2) สถานรับเลี้ยงเด็ก ผู้บริหารสถานรับเลี้ยงเด็กควรนำผลที่ได้จากการตรวจสอบ ประเมินผลการดำเนินงานที่ได้รับจากต้นสังกัดหรือหน่วยงานภายนอกมาร่วมกันหาสาเหตุของปัญหา และ กำหนดแนวทางปรับปรุงแก้ไข พัฒนาคุณภาพมาตรฐานของสถานรับเลี้ยงเด็ก พัฒนาบุคลากร และพัฒนาเด็กให้มีคุณภาพ

3) การมีส่วนร่วมของบุคลากรในการปรับปรุงการปฏิบัติงานและพัฒนาคุณภาพของ สถานรับเลี้ยงเด็ก

(1) ผู้บริหารสถานรับเลี้ยงเด็กเปิดโอกาสให้ผู้ดูแลเด็กและบุคลากรในสถานรับเลี้ยง เด็กมีส่วนร่วมในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพของสถานรับเลี้ยงเด็ก

(2) ผู้บริหารสถานรับเลี้ยงเด็ก ผู้ดูแลเด็ก และบุคลากรในสถานรับเลี้ยงเด็กควรมี จิตสำนึกในการพัฒนาตนเอง มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แบ่งปันความรู้ นวัตกรรมใหม่ ๆ กับสถานรับ เลี้ยงเด็ก หน่วยงานและองค์กรอื่น ๆ

3. ด้านการรายงาน

3.1 การรายงานผลคุณภาพการศึกษาประจำปีของสถานรับเลี้ยงเด็ก

1) การกำหนดรูปแบบการรายงานผลคุณภาพการศึกษาประจำปี

(1) หน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อให้ความรู้และแนะนำแนวทางในการจัดทำรายงานตนเองหรือรายงานประจำปีให้แก่บุคลากรใน สถานรับเลี้ยงเด็ก พร้อมทั้งมีการจัดทำคู่มือ แบบฟอร์มการจัดทำรายงานประจำปี มีการกำหนด เนื้อหาสาระในการรายงานที่มีความชัดเจนเหมาะสมกับบริบทของสถานรับเลี้ยงเด็ก พร้อมแจกจ่าย หรือเผยแพร่ให้สถานรับเลี้ยงเด็กทุกแห่ง

(2) สถานรับเลี้ยงเองควรมีการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศของสถานรับเลี้ยงเด็ก เช่น ข้อมูลเด็ก รายรับรายจ่าย ผลการดำเนินงานโครงการ กิจกรรม ผลการประเมินตามมาตรฐานสถาน รับเลี้ยงเด็ก ฯลฯ และนำข้อมูลดังกล่าวมาวิเคราะห์ และมอบหมายให้มีการจัดทำเป็นรายงาน ประเมินตนเองหรือรายงานประจำปีที่ตามระยะเวลาที่กำหนด

2) การรายงานผลคุณภาพการศึกษาประจำปีต่อหน่วยงานหรือกลุ่มคนที่เกี่ยวข้อง

(1) สถานรับเลี้ยงเด็กควรนำรายงานประจำปีเผยแพร่ให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้ปกครอง ชุมชน และสาธารณชนได้รับทราบ

3) การวางแผนนำผลการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีไปพัฒนาการดำเนินงาน ประกันคุณภาพภายใน

(1) สถานรับเลี้ยงเด็กควรนำข้อมูลสรุปผลในรายงานประจำปีมา ร่วมกันการ วางแผนวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย เพื่อปรับปรุงการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ และพัฒนาคุณภาพของ สถานรับเลี้ยงเด็ก

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การนำเสนอแนวทางสำหรับการประกันคุณภาพภายในของสถานรับเลี้ยงเด็ก มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย 2 ประการคือ 1) เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ด้านการเตรียมการ การดำเนินงาน และการรายงาน ของสถานรับเลี้ยงเด็ก 2) เพื่อนำเสนอแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ของสถานรับเลี้ยงเด็ก

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ สถานรับเลี้ยงเด็กที่มีเด็กวัยทารกและวัยเตาะแตะ สังกัดกรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จำนวนทั้งหมด 472 แห่ง และตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ สถานรับเลี้ยงเด็กที่มีเด็กวัยทารกและวัยเตาะแตะ สังกัดกรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จำนวนทั้งหมด 176 แห่ง ผู้ให้ข้อมูลคัดเลือกแบบเจาะจงให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย ประกอบด้วยผู้บริหาร 176 คน ผู้ดูแลเด็กวัยทารก 176 คน และผู้ดูแลเด็กวัยเตาะแตะ 176 คน รวมเป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูลจำนวนทั้งสิ้น 528 คน และผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน สำหรับสถานรับเลี้ยงเด็กจากการประชุมกลุ่ม โดยเลือกแบบเจาะจงตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนด ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านการประกันคุณภาพ ตัวแทนจากหน่วยงานต้นสังกัดที่จัดบริการ สถานรับเลี้ยงเด็ก ผู้บริหารสถานรับเลี้ยงเด็ก และผู้ดูแลเด็ก จำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามผู้บริหาร ผู้ดูแลเด็กวัยทารก ผู้ดูแลเด็กวัยเตาะแตะ และแนวคำถามในการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ และนำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบตารางประกอบความเรียง และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการสรุปเนื้อหาและนำเสนอข้อมูลเชิงบรรยาย

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ส่วนใหญ่มีอายุ 50 ปีขึ้นไป โดยจบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีประสบการณ์ในการบริหารสถานรับเลี้ยงเด็กมากกว่า 5 ปี สถานรับเลี้ยงเด็กไม่เคยได้รับรางวัล และไม่เคยเข้ารับการอบรมด้านการประกันคุณภาพภายใน

1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ดูแลเด็กวัยทารกส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 40 ปี ขึ้นไป จบการศึกษาระดับปริญญาตรี หรือเทียบเท่า มีประสบการณ์ในการทำงานกับเด็กวัยทารกเป็นระยะเวลา 7 ปีขึ้นไป เคยเข้าอบรมที่เกี่ยวข้องกับเด็กวัยเตาะแตะ โดยได้รับการอบรมด้านพัฒนาการเด็กมากที่สุด มีระยะเวลาในการอบรม 20 – 30 ชั่วโมง และไม่เคยเข้ารับการอบรมด้านการประกันคุณภาพภายใน

1.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ดูแลเด็กวัยเตาะแตะ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 30 – 39 ปีขึ้นไป ผู้ดูแลเด็กวัยเตาะแตะส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี หรือเทียบเท่า มีประสบการณ์ในการทำงานกับเด็กวัยเตาะแตะเป็นระยะเวลา 4 – 6 ปีขึ้นไป เคยเข้าอบรมที่เกี่ยวข้องกับเด็กวัยเตาะแตะ โดยได้รับการอบรมด้านการจัดการอบรมเลี้ยงดูมากที่สุด มีระยะเวลาในการอบรม 20 – 30 ชั่วโมง และไม่เคยเข้ารับการอบรมด้านการประกันคุณภาพภายใน

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานรับเลี้ยงเด็ก

สภาพและปัญหาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานรับเลี้ยงเด็ก เมื่อพิจารณาในภาพรวม สามารถสรุปผลจำแนกเป็นรายด้าน ได้ดังนี้

2.1 ด้านการเตรียมการ

2.1.1 การเตรียมความพร้อมของบุคลากรก่อนการประกันคุณภาพภายใน

สภาพการเตรียมความพร้อมของบุคลากรก่อนการประกันคุณภาพภายในพบว่า สถานรับเลี้ยงเด็กส่วนใหญ่ ไม่มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรเพื่อทำหน้าที่ดำเนินงานประกันคุณภาพภายในมากที่สุด รองลงมาคือ ไม่มีการสร้างความตระหนักถึงคุณค่าการประกันคุณภาพภายในให้แก่บุคลากร ไม่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อทำหน้าที่ดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน และไม่มีการพัฒนาความรู้และทักษะเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในให้แก่บุคลากรตามลำดับ ปัญหาในภาพรวมที่พบมากที่สุด คือ บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน

2.1.2 การกำหนดแผนการปฏิบัติงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก

สภาพการกำหนดแผนการปฏิบัติงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก พบว่า สถานรับเลี้ยงเด็กส่วนใหญ่ ไม่มีการจัดเตรียมเพื่อทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้มากที่สุด รองลงมาคือ ไม่มีการจัดทำมาตรฐานสถานศึกษา ไม่มีการจัดทำแผนการจัดการจัดการของสถานรับเลี้ยงเด็ก และไม่มีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานรับเลี้ยงเด็กตามลำดับ ปัญหาในภาพรวมที่พบมากที่สุด คือ บุคลากรในสถานรับเลี้ยงเด็กไม่มีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผน

2.2 ด้านการดำเนินการ

2.2.1 การดำเนินงานตามแผนการปฏิบัติงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก

สภาพการดำเนินงานตามแผนการปฏิบัติงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก พบว่า สถานรับเลี้ยงเด็กส่วนใหญ่ ไม่มีการดำเนินงานตามแผนการจัดประสบการณ์มากที่สุด รองลงมาคือ ไม่มีการดำเนินงานตามแผนการบริหารจัดการ และไม่มีการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษาตามลำดับ ปัญหาในภาพรวมที่พบมากที่สุด คือ ขาดความรู้ความเข้าใจในการนำแผนการ ดำเนินงานไปปฏิบัติ

2.2.2 การตรวจสอบประเมินผลการดำเนินงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก

สภาพการตรวจสอบประเมินผลการดำเนินงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก พบว่า สถานรับเลี้ยงเด็กส่วนใหญ่ ไม่มีการตรวจสอบผลคุณภาพการบริหารจัดการมากที่สุด รองลงมา คือ ไม่มีการตรวจสอบประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร ปัญหาในภาพรวมที่พบมากที่สุด คือ ขาด ความรู้ในการประเมินผล

2.2.3 การปรับปรุงการปฏิบัติงานและพัฒนาคุณภาพการศึกษา

สภาพการปรับปรุงการปฏิบัติงานและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานรับ เลี้ยงเด็ก พบว่า สถานรับเลี้ยงเด็กส่วนใหญ่ ไม่มีการกำหนดแนวทางในการปรับปรุงการปฏิบัติงาน และพัฒนาคุณภาพศึกษามากที่สุด รองลงมาคือ ไม่มีการเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการ ปรับปรุงการปฏิบัติงานและพัฒนาคุณภาพการศึกษา ปัญหาในภาพรวมที่พบมากที่สุด คือ ขาด งบประมาณในการปรับปรุงการปฏิบัติงานและพัฒนาคุณภาพของสถานรับเลี้ยงเด็ก

2.3 ด้านการรายงาน

2.3.1 การรายงานผลคุณภาพการศึกษาประจำปีของสถานรับเลี้ยงเด็ก

สภาพการรายงานผลคุณภาพการศึกษาประจำปีของสถานรับเลี้ยงเด็ก พบว่า สถานรับเลี้ยงเด็กส่วนใหญ่ ไม่มีการกำหนดรูปแบบการจัดทำรายงานผลคุณภาพการศึกษาประจำปี มากที่สุด รองลงมา คือ ไม่มีการรายงานผลคุณภาพการศึกษาประจำปีไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และ ไม่มีการวางแผนนำผลการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีไปพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายใน ปัญหาในภาพรวมที่พบมากที่สุด คือ ขาดหน่วยงานหรือผู้ให้ความรู้ในการจัดทำรายงาน คุณภาพการศึกษาประจำปี

3. แนวทางสำหรับการประกันคุณภาพภายในของสถานรับเลี้ยงเด็ก ที่ได้รับจากการ สนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

แนวทางสำหรับการประกันคุณภาพภายในของสถานรับเลี้ยงเด็ก ที่ได้รับจากการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญสามารถสรุปผลจำแนกเป็นรายด้าน ได้ดังนี้

3.1 ด้านการเตรียมการ

3.1.1 การเตรียมความพร้อมของบุคลากรก่อนการประกันคุณภาพภายใน

แนวทางด้านการเตรียมการ ในการเตรียมความพร้อมของบุคลากร ควรมีการกำหนดโครงสร้างบทบาทหน้าที่ของบุคลากรในสถานรับเลี้ยงเด็ก มีการอบรมให้ความรู้ จัดทำคู่มือเกี่ยวกับรายละเอียดบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของบุคลากร จัดให้มีผู้ดูแลเด็กที่เพียงพอเหมาะสม และมอบหมายงานให้ตรงตามความรู้ความสามารถ แต่งตั้งคณะกรรมการในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน เพื่อการประสานงาน ดูแล ติดตามช่วยเหลือและสนับสนุนการประกันคุณภาพภายในให้เกิดระบบที่ต่อเนื่อง พร้อมทั้งมีการสร้างความตระหนัก สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน โดยการจัดให้มีการประชาสัมพันธ์ อบรม จัดทำเอกสาร เชิญวิทยากรมาบรรยาย และส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันกับสถานรับเลี้ยงเด็กต้นแบบที่มีผลการประเมินคุณภาพภายนอกในระดับดี – ดีมาก เพื่อให้การช่วยเหลือ ให้คำปรึกษาและคำแนะนำให้แก่สถานรับเลี้ยงเด็กทุกแห่ง

3.1.2 การกำหนดแผนการปฏิบัติงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก

แนวทางด้านการเตรียมการ ในการกำหนดแผนการปฏิบัติงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก ควรมีการจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานรับเลี้ยงเด็กที่ครอบคลุมตั้งแต่เด็กวัยทารกและวัยเตาะแตะ พร้อมทั้งจัดทำคู่มือมาตรฐานการศึกษา ตัวอย่างแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา แผนการบริหารจัดการ แผนการจัดประสบการณ์ที่ครอบคลุมสำหรับเด็กวัยทารกและวัยเตาะแตะ พร้อมประกาศให้สถานรับเลี้ยงเด็กทราบอย่างทั่วถึง โดยแผนงานต่าง ๆ ควรมีการกำหนดผู้รับผิดชอบ งบประมาณและระยะเวลาที่เหมาะสม สอดคล้องกับบทบาทหน้าที่ของผู้ดูแลเด็ก พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้บุคลากรในสถานรับเลี้ยงเด็กรวมถึงบุคคลที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม

3.2 ด้านการดำเนินการ

3.2.1 การดำเนินงานตามแผนการปฏิบัติงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก

แนวทางด้านการดำเนินการ ในการดำเนินงานตามแผนควรมีการจัดอบรมให้ความรู้ในการนำไปปฏิบัติ โดยจัดทำเป็นโครงการหรือกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยของเด็ก พร้อมทั้งให้การสนับสนุน นิเทศ กำกับ ติดตาม จัดสรรงบประมาณ สิ่งอำนวยความสะดวก อุปกรณ์ที่เหมาะสมและเพียงพอต่อการดำเนินงานตามแผน

3.2.2 การตรวจสอบประเมินผลการดำเนินงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก

แนวทางด้านการดำเนินการ ในการตรวจสอบประเมินผลการดำเนินงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก ควรมีการติดตามและตรวจสอบผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง มีการกำหนดแนวทางการตรวจสอบ และระยะเวลาที่เหมาะสมในการประเมิน ด้วยผู้ประเมินที่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัยโดยตรง มีการจัดอบรมให้ความรู้ จัดทำเครื่องมือแบบฟอร์มการประเมินที่มีมาตรฐาน พร้อมทั้งให้ความร่วมมือกับหน่วยงานต้นสังกัด และผู้ประเมินภายนอกในการเข้ามตรวจสอบผลการดำเนินงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก เปิดโอกาสให้ผู้ดูแลเด็กและผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมินผล

3.2.3 การปรับปรุงการปฏิบัติงานและพัฒนาคุณภาพการศึกษา

แนวทางด้านการดำเนินการ ในการปรับปรุงการปฏิบัติงานและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานรับเลี้ยงเด็ก ควรมีการนำผลที่ได้จากการตรวจสอบประเมินคุณภาพมาวางแผนโดยเปิดโอกาสให้ผู้ดูแลเด็กและบุคลากรในสถานรับเลี้ยงเด็กมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหา แนวทางพัฒนาคุณภาพมาตรฐานของสถานรับเลี้ยงเด็ก พัฒนาศักยภาพและพัฒนาเด็กให้มีคุณภาพ พร้อมทั้งจัดสรรงบประมาณ ทรัพยากร สิ่งอำนวยความสะดวก ส่งเสริมให้บุคลากรในสถานรับเลี้ยงเด็ก มีจิตสำนึกในการพัฒนาตนเอง มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แบ่งปันความรู้ นวัตกรรมใหม่ ๆ กับสถานรับเลี้ยงเด็ก หน่วยงาน และองค์กรอื่น ๆ

3.3 ด้านการรายงาน

3.3.1 การรายงานผลคุณภาพการศึกษาประจำปีของสถานรับเลี้ยงเด็ก

แนวทางด้านการรายงาน ในการรายงานผลคุณภาพการศึกษาประจำปีของสถานรับเลี้ยงเด็ก ควรมีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ การจัดทำคู่มือการจัดทำรายงานตนเองหรือรายงานประจำปีให้แก่บุคลากรในสถานรับเลี้ยงเด็ก การกำหนดเนื้อหาสาระในรายงานที่มีความชัดเจนเหมาะสมกับบริบทของสถานรับเลี้ยงเด็ก สถานรับเลี้ยงเด็กควรมีการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาวิเคราะห์ จัดทำเป็นรายงานตนเองหรือรายงานประจำปี และนำรายงานประจำปีเผยแพร่ให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง และสาธารณชนได้รับทราบ พร้อมทั้งนำข้อมูลสรุปผลในรายงานประจำปีมา ร่วมกันการวางแผนวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย เพื่อปรับปรุงการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ และพัฒนาคุณภาพของสถานรับเลี้ยงเด็ก

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง การนำเสนอแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน มีประเด็นการอภิปรายผลวิจัย ดังนี้

1. การสร้างความตระหนัก และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในไปสู่กระบวนการดำเนินงานที่มีคุณภาพ

สภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ของสถานรับเลี้ยงเด็กด้านการเตรียมการในภาพรวม พบว่า สถานรับเลี้ยงเด็กส่วนใหญ่ไม่มีการเตรียมการก่อนการประกันคุณภาพภายใน โดยไม่มีการสร้างความตระหนักถึงคุณค่าและประโยชน์ของการประกันคุณภาพภายใน ไม่มีการให้ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน ซึ่งสอดคล้องกับ แนวคิดในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2545) ที่ระบุว่า ปัญหาสำคัญของการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา คือการที่บุคลากรในสถานศึกษายังเข้าใจไม่ชัดเจนว่า การประกันคุณภาพภายใน คือการบริหารคุณภาพที่เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการทำงานตามปกติ และเป็นงานที่ต้องปฏิบัติอยู่แล้ว จึงทำให้รู้สึกว่าเป็นงานที่เพิ่มภาระนอกจากนั้นบุคลากรในสถานศึกษาส่วนใหญ่ยังไม่คุ้นกับการเน้นคุณภาพและวิธีการทำงานที่มีการตรวจสอบ บางครั้งจึงเกิดการต่อต้าน รวมทั้ง บุคลากรส่วนใหญ่ยังมีความเข้าใจในวิธีการประกันคุณภาพภายในค่อนข้างน้อย และไม่รู้ว่าจะดำเนินการอย่างไรในแต่ละขั้นตอน ขาดทักษะในการประเมินตนเอง จึงส่งผลให้สถานรับเลี้ยงเด็กส่วนมากยังขาดคุณภาพ สอดคล้องกับ นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบปฐมวัย (0 - 5 ปี) ระยะยาว พ.ศ. 2550 – 2559 ที่พบว่า สถานรับเลี้ยงเด็กที่อยู่ในช่วงอายุต่ำกว่า 3 ปี ส่วนใหญ่ยังด้อยคุณภาพทั้งในด้านการบริหารและการจัดการ โดยเฉพาะมาตรฐานคุณภาพที่เหมาะสม อาทิ มาตรฐานในการเลี้ยงดูเด็ก มาตรฐานสถานรับเลี้ยงเด็ก มาตรฐานครูพี่เลี้ยง รวมทั้งไม่มีการกำกับดูแลคุณภาพ มาตรฐานอย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2550) และผลประเมินคุณภาพภายนอกในภาพรวมโดยบูรณาการกับโครงการประเมินคุณภาพเชิงพื้นที่ (Area-Based Assessment) พบว่า คะแนนเฉลี่ยในตัวบ่งชี้พื้นฐานที่ 8 ว่าด้วยประสิทธิผลของระบบประกันคุณภาพภายในของศูนย์พัฒนาเด็ก (0 - 2 ปี) มีคะแนนเฉลี่ยเพียง 2.61 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่ต้องปรับปรุง (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2557)

แนวทางจากการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ สรุปได้ว่า หน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผู้บริหารสถานรับเลี้ยงเด็ก ควรมีการสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องในการประกันคุณภาพภายในและทำให้เห็นว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการทำงานอย่างเป็นปกติ เห็นประโยชน์และความจำเป็น ในการประกันคุณภาพภายใน สนับสนุนให้มีการจัดประชาสัมพันธ์ จัดอบรม จัดทำเอกสารข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ส่งเสริม

ให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันกับสถานรับเลี้ยงเด็กที่มีการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน หรือสถานรับเลี้ยงเด็กต้นแบบ สอดคล้องกับ นิรินธน์ กุลชาติวัฒนา (2545) ที่ระบุว่า สถานศึกษาควรใช้แนวทางในการแก้ปัญหา โดยการจัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการ จัดหาเอกสารสำหรับการศึกษาด้วยตนเอง รวมถึงการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในพร้อมกำหนดผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เช่นเดียวกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2545) ที่กำหนดว่า การเตรียมความพร้อมของบุคลากรเป็นจุดเริ่มต้นของกระบวนการบริหารคุณภาพที่เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการทำงานตามปกติ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องปลูกจิตสำนึก และสร้างทัศนคติที่ดีให้แก่บุคลากรในสถานศึกษา หากบุคลากรมีความเข้าใจถึงคุณค่าในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน การดำเนินงานอย่างมีคุณภาพ รวมทั้งการประเมินตนเองเพื่อปรับปรุงแก้ไขการทำงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับหลักสูตร หรือนโยบายของสถานรับเลี้ยงเด็ก การดำเนินงานประกันคุณภาพก็จะมีประสิทธิภาพและคุณภาพที่ดียิ่งขึ้น

2. การสนับสนุน การกำกับ ติดตามตรวจสอบ และการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานรับเลี้ยงเด็กอย่างเป็นระบบ

สภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานรับเลี้ยงเด็กด้านการดำเนินการในภาพรวมพบว่า ไม่มีการสนับสนุนการดำเนินงานตามแผนการปฏิบัติงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก ขาดการตรวจสอบ กำกับ ติดตาม ให้การนิเทศครู ผู้ดูแลเด็ก ขาดการจัดสรรงบประมาณ สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อและอุปกรณ์อย่างเพียงพอและเหมาะสมและไม่มีการกำหนดแนวทางในการปรับปรุงการปฏิบัติงานและพัฒนาคุณภาพการศึกษา ไม่มีการประเมินผลคุณภาพการบริหารจัดการของสถานรับเลี้ยงเด็ก

แนวทางจากการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ สรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานรับเลี้ยงเด็กควรมีการนิเทศ การกำกับ การติดตามตรวจสอบ และการประเมิน รวมถึงการจัดสรรงบประมาณ จัดสิ่งอำนวยความสะดวก และสื่ออุปกรณ์อย่างเพียงพอและเหมาะสม เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545) ที่ระบุว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่ในการบริหารจัดการ ส่งเสริม สนับสนุน ควบคุม กำกับดูแล ให้คำปรึกษาแนะนำ และอำนวยความสะดวกให้แก่บุคลากรภายในสถานศึกษาที่รับผิดชอบในการจัดการเรียนการสอน และรับผิดชอบในแผนงานและโครงการให้ดำเนินการไปอย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งหน่วยงานต้นสังกัด ควรมีการติดตามและตรวจสอบผลการดำเนินงานของสถานรับเลี้ยงเด็กอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง โดยมีการกำหนดแนวทางการตรวจสอบ ระยะเวลาในการตรวจสอบ เพื่อประเมินผลการดำเนินงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก และควรมีการจัดทำ จัดทำเครื่องมือ แบบฟอร์มการประเมิน โดย

สถานรับเลี้ยงเด็กเองควรให้ความร่วมมือกับทางต้นสังกัดและผู้ประเมินภายนอกในการเข้ามาตรวจสอบผลการดำเนินงาน สอดคล้องสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2548) ที่ระบุว่าหน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องจัดให้มีการประเมินผลการดำเนินงานเพื่อประกอบการขออนุญาตจัดตั้ง การขอต่อใบอนุญาตจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็ก การกำกับ ติดตาม ดูแลจากผู้เกี่ยวข้องภายนอก และแหล่งอื่นๆ เช่น เจ้าหน้าที่ เพื่อจัดทำสรุปรายงานผลการดำเนินงานทุก ๆ ด้าน ปีละ 1 ครั้ง รวมทั้งมีการให้คำปรึกษาแนะนำ และจัดประชุมเพื่อติดตามการดำเนินงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก ออกตรวจเยี่ยมสถานรับเลี้ยงเด็ก และให้คำปรึกษา แนะนำ อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง ซึ่งกระบวนการดังกล่าวจะเป็นกระบวนการสำคัญที่ทำให้สถานรับเลี้ยงเด็กมีการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานได้อย่างมีคุณภาพ

3. แนวทางการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ช่วยให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง

แนวทางจากการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ พบว่า หน่วยงานต้นสังกัดควรมีการสร้างเครือข่ายสถานรับเลี้ยงเด็ก เพื่อเป็นสื่อกลางในการประชาสัมพันธ์ข่าวสาร ให้คำปรึกษา ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการดำเนินงานต่าง ๆ ของสถานรับเลี้ยงเด็ก และการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน และมีการร่วมมือกับตัวแทนสถานรับเลี้ยงเด็ก เช่น สมาคมพัฒนาสถานรับเลี้ยงเด็กไทย และสถานรับเลี้ยงเด็กต้นที่มีผลการประเมินคุณภาพภายนอกในระดับดี – ดีมาก เพื่อเป็นต้นแบบในการดำเนินงานประกันคุณภาพ ให้การช่วยเหลือ แนะนำแนวทาง จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในให้แก่สถานรับเลี้ยงเด็กที่ยังไม่เคยผ่านการประเมินคุณภาพภายนอก หรือสถานรับเลี้ยงเด็กที่มีผลการประเมินคุณภาพภายนอกในระดับปรับปรุง – พอใช้ สอดคล้องกับ ข้อเสนอแนะเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา โครงการสังเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบ 3 ศูนย์พัฒนาเด็ก ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2560) ที่ระบุว่า หน่วยงานที่เป็นต้นสังกัดควรกำกับดูแลศูนย์พัฒนาเด็ก โดยส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มกันเองเพื่อสร้างความเข้มแข็งในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็ก ตลอดจนสนับสนุนการพัฒนาผู้บริหาร ครู ผู้ดูแลเด็ก และคณะกรรมการบริหารศูนย์ พัฒนาเด็กหรือการสร้างมาตรฐานการจูงใจอื่นๆ โดยการสร้างความร่วมมือกับเครือข่ายหน่วยงานที่มีบทบาท เกี่ยวข้องกับการศึกษา สุขภาพอนามัย และที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กเล็ก และสอดคล้องกับ สำนักงานทดสอบทางการศึกษา (2556) ที่ระบุไว้ว่า การสร้างเครือข่ายควรเป็นความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาแต่ละขนาด เพื่อการพัฒนาคุณภาพพร้อมกัน และควรมีการถอดประสบการณ์หรือแนวปฏิบัติที่ดีของสถานศึกษาต้นแบบ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันและช่วยเหลือกัน รวมทั้งส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างสถานศึกษา โดยมีบุคลากรในสถานศึกษาที่มีระบบประกันคุณภาพภายในที่ดีและเข้มแข็ง คอยเป็นที่ปรึกษาให้คำปรึกษาแนะนำ

จะช่วยให้สถานศึกษาเกิดการพัฒนา และต่อยอดองค์ความรู้ในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ได้อย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะการนำไปใช้

1. สำหรับหน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการให้ความสำคัญในการจัดทำ แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ที่เหมาะสมกับบริบทของสถานรับเลี้ยงเด็ก จัดอบรม ให้ความรู้ จัดทำมาตรฐานสถานศึกษาให้ครอบคลุมตั้งแต่เด็กวัยแรกเกิด รวมทั้งจัดสรรงบประมาณ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นให้สถานรับเลี้ยงเด็กเห็นความสำคัญของการดำเนินงาน ประกันคุณภาพภายใน การพัฒนาคุณภาพเด็ก และสถานรับเลี้ยงเด็กอย่างต่อเนื่อง

2. สำหรับผู้บริหารสถานรับเลี้ยงเด็กควรตระหนักถึงความสำคัญ การพัฒนาความรู้ความ เข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน การจัดทำมาตรฐานสถานรับเลี้ยงเด็ก รวมทั้ง การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ มีการกำหนดขั้นตอนการเตรียมการ การดำเนินการ และการรายงานที่ เหมาะสมกับบริบทของสถานรับเลี้ยงเด็ก พร้อมทั้งให้ความร่วมมือกับทางหน่วยงานต้นสังกัด และ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการกำกับ ติดตาม ประเมินผลคุณภาพของสถานรับเลี้ยงเด็ก สนับสนุนให้ ครูผู้ดูแลเด็ก บุคลากรในสถานรับเลี้ยงเด็กเข้าร่วมอบรมเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ พร้อมทั้งเปิด โอกาสให้บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน

3. สำหรับผู้ดูแลเด็กและบุคลากรในสถานรับเลี้ยงเด็ก ควรมีการพัฒนาตนเอง ตระหนักถึง ความสำคัญ ศึกษาหาข้อมูลเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ และให้ความร่วมมือในการดำเนินงานประกัน คุณภาพภายใน รวมทั้งมีการประเมินตนเอง จัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีหรือรายงาน ประเมินตนเองอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการพัฒนาโปรแกรมฝึกอบรมเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในให้แก่ บุคลากรในสถานรับเลี้ยงเด็ก เพื่อสร้างความตระหนัก และพัฒนาความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับแนว ทิศทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานรับเลี้ยงเด็ก

2. ควรมีการศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานรับเลี้ยง เด็กในสังกัดอื่น ๆ เพื่อเป็นแนวทางให้หน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปวิเคราะห์หา แนวทางในการพัฒนาผู้บริหารและผู้ดูแลเด็กให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานประกัน คุณภาพภายในต่อไป

3. ควรมีการศึกษาความต้องการจำเป็นในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานรับเลี้ยงเด็ก เพื่อประเมินความต้องการที่แท้จริงของบุคลากรในสถานรับเลี้ยงเด็ก

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กรมวิชาการ. (2544). ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา : กรอบและแนวทางดำเนินงาน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรมสามัญศึกษา (ม.ป.ป.). แนวคิดในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อพร้อมรับการประเมินคุณภาพภายนอก. กรุงเทพมหานคร: หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). แนวทางการดำเนินการปฏิรูปของกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพมหานคร: คุรุสภา ลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 127 ตอนที่ 23 ก 2 เมษายน หน้า 22-35.
- จรัญ แจ่มณี. (2548). การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม กรณีศึกษา: โรงเรียนอนุบาลแม่สรวย อำเภอแม่สรวย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต) สาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, เชียงราย.
- จรัส นองมาก. (2544). เอกสารประกอบการบรรยายพิเศษเรื่อง การศึกษายุคโลกาภิวัตน์. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ธัญนันท์ พึ่งวงศ์ญาติ. (2548). การพัฒนาแนวทางการปฏิบัติการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพในระดับปฐมวัย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต) คณะครุศาสตร์ สาขาวิชาการศึกษาและการประเมิน มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, พระนครศรีอยุธยา.
- บังอร เทพเทียน และ ปิยฉัตร ตระกูลวงษ์. (2550). การดูแลเด็กปฐมวัยของประเทศไทย. วารสารสาธารณสุขและการพัฒนา, 5(3).
- มณิตา แมนผดุง. (2544). การศึกษาการดำเนินงานและปัญหาการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนอนุบาลเอกชนในกรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต) สาขาวิชาการศึกษา ปฐมวัย ภาควิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- รวีวรรณ กลิ่นหอม. (2547). สภาพและปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนครศรีธรรมราช. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต) สาขาวิชาการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี, สุราษฎร์ธานี.

- มหาบัณฑิต) สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพมหานคร.
- วรรณภา พุดสี. (2554). *การพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโรงเรียนอนุบาลเทศบาลตำบลร่องคำ อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์*. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต) สาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- วรรณณี แกมเกตุ. (2551). *วิธีวิทยาการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2550). *การวิเคราะห์พหุระดับ : Muti-level Analysis*. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2539). *คู่มือการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: ศรีเมืองการพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). *แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา: เพื่อรองรับการประเมินภายนอก*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์พิมพ์ดี.
- สำนักงานทดสอบทางการศึกษา. (2545). *แนวทางการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา สถานศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานทดสอบทางการศึกษา. (2556). *สภาพการดำเนินงานพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2556). *การประเมินคุณภาพภายนอก รอบสาม (พ.ศ. 2554 – 2558) ระดับการศึกษาปฐมวัย (แรกเกิด – 2 ปี) ฉบับสถานศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2557). *ผลการสำรวจข้อมูลศูนย์พัฒนา เด็กเล็กทุกสังกัด*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ การศึกษา. (เอกสารไม่ตีพิมพ์).
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2560). *บทสรุปผู้บริหารโครงการ สังเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสาม (พ.ศ.2554-2558) ศูนย์พัฒนาเด็ก*. Retrieved from www.onesqa.or.th/upload/201704271504476.pdf
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาแห่งชาติ. (2548). *มาตรฐานการเลี้ยงดูเด็กต่ำกว่า 3 ปี*. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาแห่งชาติ. (2550). *นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับปฐมวัย (0-5 ปี) ระยะยาว พ.ศ. 2550 – 2559*. กรุงเทพมหานคร: วี.ที.ซี. คอมมิวนิเคชั่น.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาแห่งชาติ. (2552). *รายงานความก้าวหน้าการจัดการเรียนรู้ระดับปฐมวัย ปี 2551 - 2552*. กรุงเทพมหานคร: เพลีสตูดิโอ.

ภาษาอังกฤษ

- Daniel, J. (1990). Public Policy Report. Child Care: An Endangered Industry. *Young Children*, 45(4), 23-26.
- Deming, W. E. (1986). *Out of Crisis*. Cambridge: Centre for Advanced Engineering Study.
- Jeon, L., & Buettner, C. K. (2015). *Quality Rating and Improvement Systems and children's Cognitive Development*. Paper presented at the Child & Youth Care Forum.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Ma, X., Shen, J., Kavanaugh, A., Lu, X., Brandi, K., Goodman, J., . . . Watson, G. (2011). Effects of quality improvement system for child care centers. *Journal of Research in Childhood Education*, 25(4), 399-414.
- Zero to Three: National Infant & Toddler Child care Initiative. (2007). *Designing Quality Rating System Inclusive of Infants and Toddlers*. Retrieved from <http://www.zerotothree.org/public-policy/state-community-policy/nitcci/qris-design-elements-for-infant-and-toddlers.pdf>.

ภาคผนวก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ

1. ดร.คมศร วงษ์รักษา รักษาการผู้อำนวยการสำนักงานรับรองมาตรฐาน
และประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)
2. ดร.วิษณุ ทรัพย์สมบัติ ผู้อำนวยการสำนักทดสอบทางการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. ดร.อริสรา เริงสำราญ นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ สำนักทดสอบทาง
การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น
พื้นฐาน

ภาคผนวก ข

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการสนทนากลุ่ม

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการสนทนากลุ่ม

1. อาจารย์ณัฐภา สุทธิธนกุล อาจารย์สาขาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
2. คุณสุภาวดี จันทะดี ผู้ประเมินคุณภาพภายนอก สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)
3. คุณวิลาวัลย์ ขุนฤทธิ์ นักพัฒนาการเด็ก สังกัดกรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
4. คุณณิชากานต์ แต่งวัฒนะ นักพัฒนาการเด็ก สังกัดกรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
5. คุณยุรฉัตร ชื่นม่วง นักสังคมสงเคราะห์ สังกัดกรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
6. คุณชฎานันท์ จิตวิริยนนท์ ผู้บริหารสถานรับเลี้ยงเด็กบ้านครูและคณะกรรมการสมาคมพัฒนาสถานรับเลี้ยงเด็กไทย
7. คุณศิริรัตน์ คงชื่น ผู้บริหารสถานรับเลี้ยงเด็กสตาร์เนอสเซอรี่และคณะกรรมการสมาคมพัฒนาสถานรับเลี้ยงเด็กไทย
8. คุณสมใจ หนูทอง ผู้บริหารสถานรับเลี้ยงเด็กบ้านसानฝัน
9. คุณพรรณิ สุวิสิทธิ์ ผู้บริหารสถานรับเลี้ยงเด็กราชพฤกษ์เนอสเซอรี่
10. คุณสุวรรณา ศรีสังข์ ครูผู้ดูแลเด็ก โรงเรียนศรีรัตโนภาศ

ตารางที่ 25 ผลการตรวจสอบค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม จากการวิเคราะห์ค่าดัชนี IOC

ประเด็นคำถาม	IOC	ผลการวิเคราะห์
1. ด้านการเตรียมการ		
1.1 การเตรียมความพร้อมบุคลากรก่อนการประกันคุณภาพ		
1) สถานรับเลี้ยงเด็กของท่าน มีการสร้างความตระหนักถึงคุณค่าการประกันคุณภาพภายในให้แก่บุคลากรในสถานศึกษาหรือไม่ อย่างไร	1.0	ใช้ได้
2) สถานรับเลี้ยงเด็กของท่าน มีการพัฒนาความรู้ทักษะเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในให้แก่บุคลากรในสถานรับเลี้ยงเด็กหรือไม่ อย่างไร	1.0	ใช้ได้
3) สถานรับเลี้ยงเด็กของท่าน มีการพัฒนาความรู้ทักษะเกี่ยวกับการจัดทำรายงานประเมินตนเองให้แก่บุคลากรในสถานรับเลี้ยงเด็กหรือไม่ อย่างไร	1.0	ใช้ได้
4) สถานศึกษาของท่านมีการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อทำหน้าที่ดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ในสถานรับเลี้ยงเด็กหรือไม่ อย่างไร	1.0	ใช้ได้
5) คณะกรรมการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ในสถานรับเลี้ยงเด็กมีหน้าที่รับผิดชอบเรื่องใดบ้าง	1.0	ใช้ได้
6) สถานรับเลี้ยงเด็กของท่านมีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรเพื่อทำหน้าที่ดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ในสถานรับเลี้ยงเด็กหรือไม่ อย่างไร	1.0	ใช้ได้
1.2 การกำหนดแผนการปฏิบัติงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก		
7) สถานรับเลี้ยงเด็กของท่านมีการวางแผนในการกำหนดมาตรฐานสถานรับเลี้ยงเด็กหรือไม่ อย่างไร	1.0	ใช้ได้
8) สถานศึกษาของท่านใช้ข้อมูลจากแหล่งใดเป็นแนวทางในการกำหนดมาตรฐานสถานรับเลี้ยงเด็ก	1.0	ใช้ได้
9) สถานรับเลี้ยงเด็กของท่านมีการเปิดโอกาสให้บุคลากรหรือผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานสถานรับเลี้ยงเด็กหรือไม่	1.0	ใช้ได้
10) สถานรับเลี้ยงเด็กของท่านมีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาหรือไม่ อย่างไร	1.0	ใช้ได้
11) สถานรับสถานรับเลี้ยงเด็กของท่านมีการวางแผนในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาหรือไม่ อย่างไร	0.3	ปรับปรุง
12) สถานรับเลี้ยงเด็กของท่านมีการจัดทำแผนอื่น ๆ เพื่อใช้ในการพัฒนาประสิทธิภาพในการดำเนินงานของสถานรับเลี้ยงเด็กหรือไม่	0.3	ปรับปรุง

ตาราง 25 ผลการตรวจสอบค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม จากการวิเคราะห์ค่าดัชนี IOC (ต่อ)

ประเด็นคำถาม	IOC	ผลการวิเคราะห์
13) สถานะรับเลี้ยงเด็กของท่านมีการวางแผนงานด้านบุคลากรหรือไม่ อย่างไร	1.0	ใช้ได้
14) สถานะรับเลี้ยงเด็กของท่านมีการวางแผนงานด้านพื้นที่และการจัด สภาพแวดล้อม ของสถานรับเลี้ยงเด็กหรือไม่	1.0	ใช้ได้
15) สถานะรับเลี้ยงเด็กของท่านมีการวางแผนงานด้านโภชนาการ ของ สถานรับเลี้ยงเด็กหรือไม่	1.0	ใช้ได้
16) สถานะรับเลี้ยงเด็กของท่านมีการวางแผนงานด้านความปลอดภัย ของสถานรับเลี้ยงเด็กหรือไม่	1.0	ใช้ได้
17) สถานะรับเลี้ยงเด็กของท่านมีการวางแผนงานด้านหลักสูตร การ จัดการอบรมเลี้ยงดูและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของเด็กหรือไม่	1.0	ใช้ได้
18) สถานะรับเลี้ยงเด็กของท่านมีการวางแผนการปฏิบัติงานด้านการ จัดระบบสารสนเทศหรือไม่อย่างไร	1.0	ใช้ได้
2. ด้านการดำเนินการ		
2.1 การดำเนินงานตามแผนการปฏิบัติงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก		
19) สถานะรับเลี้ยงเด็กของท่านมีการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษาอย่างไรบ้าง	1.0	ใช้ได้
20) สถานะรับเลี้ยงเด็กของท่านมีการสนับสนุนการปฏิบัติงานตาม แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างไร	1.0	ใช้ได้
21) สถานะรับเลี้ยงเด็กของท่านมีการดำเนินงานตามแผนการจัดพื้นที่ และสภาพแวดล้อมอย่างไร	1.0	ใช้ได้
22) สถานะรับเลี้ยงเด็กของท่านมีการดำเนินงานตามแผนการจัดการด้าน โภชนาการอย่างไร	1.0	ใช้ได้
23) สถานะรับเลี้ยงเด็กของท่านมีการดำเนินงานตามแผนการจัดการด้าน ความปลอดภัยอย่างไร	1.0	ใช้ได้

ตาราง 25 ผลการตรวจสอบค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม จากการวิเคราะห์ค่าดัชนี IOC (ต่อ)

ประเด็นคำถาม	IOC	ผลการวิเคราะห์
24) สถานรับเลี้ยงเด็กของท่านมีการดำเนินงานตามแผนการบริหารจัดการด้านการสร้างหลักสูตร การจัดการอบรมเลี้ยงดูและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของเด็กอย่างไร	1.0	ใช้ได้
25) สถานรับเลี้ยงเด็กของท่านมีการดำเนินงานตามแผนการจัดระบบสารสนเทศหรือไม่อย่างไร	1.0	ใช้ได้
2.2 การตรวจสอบประเมินผลการดำเนินงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก		
26) สถานรับเลี้ยงเด็กของท่านมีการตรวจสอบประเมินผลการดำเนินงานของสถานรับเลี้ยงเด็กหรือไม่ อย่างไร	0.6	ใช้ได้
27) สถานรับเลี้ยงเด็กของท่านมีการตรวจสอบประเมินผลคุณภาพการปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็กหรือไม่ อย่างไร	1.0	ใช้ได้
28) สถานรับเลี้ยงเด็กของท่านมีการกำหนดวิธีการใดบ้างในการประเมินพัฒนาการเด็ก	1.0	ใช้ได้
29) สถานรับเลี้ยงเด็กของท่านมีการตรวจสอบคุณภาพด้านการบริหารจัดการของสถานรับเลี้ยงเด็กหรือไม่อย่างไร	0.6	ใช้ได้
2.3 การปรับปรุงการปฏิบัติงานและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานรับเลี้ยงเด็ก		
30) สถานรับเลี้ยงเด็กของท่านมีการกำหนดแนวทางในการปรับปรุงการปฏิบัติงานและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานรับเลี้ยงเด็กหรือไม่อย่างไร	1.0	ใช้ได้
31) สถานรับเลี้ยงเด็กของท่านมีการนำผลการประเมินมากำหนดแนวทางในการปรับปรุงการปฏิบัติงานในเรื่องใดบ้าง	1.0	ใช้ได้
32) สถานรับเลี้ยงเด็กของท่านเปิดโอกาสให้บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการปรับปรุงการปฏิบัติงานและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานรับเลี้ยงเด็กหรือไม่ อย่างไร	1.0	ใช้ได้
3. ด้านการรายงาน		
3.1 การรายงานผลผลคุณภาพการศึกษาประจำปีของสถานรับเลี้ยงเด็ก		
33) สถานรับเลี้ยงเด็กของท่านมีการรายงานผลผลคุณภาพการศึกษาประจำปีของสถานรับเลี้ยงเด็กและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานรับเลี้ยงเด็กหรือไม่ อย่างไร	1.0	ใช้ได้
สถานรับเลี้ยงเด็กของท่านมีการกำหนดเนื้อหาสาระในรายงานผลคุณภาพการศึกษาประจำปีอย่างไร	1.0	ใช้ได้

ตาราง 25 ผลการตรวจสอบค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม จากการวิเคราะห์ค่าดัชนี IOC (ต่อ)

ประเด็นคำถาม	IOC	ผลการวิเคราะห์
34) สถานรับเลี้ยงเด็กของท่านมีการรายงานผลคุณภาพการศึกษาประจำปีไปยังหน่วยงานหรือกลุ่มคนใดบ้าง	1.0	ใช้ได้
35) สถานรับเลี้ยงเด็กของท่านมีการนำผลที่ได้จากการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาด้านใดบ้าง	1.0	ใช้ได้
36) สถานรับเลี้ยงเด็กของท่านมีการนำผลที่ได้จากการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาด้านใดบ้าง	1.0	ใช้ได้

ภาคผนวก ง
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารสถานรับเลี้ยงเด็ก
เรื่อง การนำเสนอแนวทางสำหรับการประกันคุณภาพภายใน ของสถานรับเลี้ยงเด็ก

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินงานเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน ของสถานรับเลี้ยงเด็ก ในด้านการเตรียมการ การดำเนินงาน และการรายงาน

2. แบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติในการดำเนินงานเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน ในสถานรับเลี้ยงเด็ก

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะ โดยครอบคลุมด้านต่างๆ ดังนี้

1. การเตรียมการ
2. การดำเนินการ
3. การรายงาน

3. การวิจัยครั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ของสถานรับเลี้ยงเด็ก จึงใคร่ขอความกรุณาจากท่านในการตอบแบบสอบถามฉบับนี้ตามความเป็นจริง โดยคำตอบของท่านจะไม่มีผลกระทบต่อหน้าที่และการปฏิบัติงานของท่านแต่อย่างใด ผู้วิจัยขอให้อุ่นใจว่า ข้อมูลของท่านจะเป็นความลับ และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นภาพรวมเท่านั้น ทุกคำตอบของท่านมีประโยชน์และมีคุณค่าอย่างยิ่งสำหรับการวิจัยครั้งนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูง ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์เสียสละเวลาของท่านให้มีส่วนร่วมในการตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี และเมื่อท่านตอบแบบสอบถามเสร็จแล้ว ขอความกรุณาจากท่านในการส่งแบบสอบถามกลับคืนด้วยซองติดแสตมป์ที่ผู้วิจัยแนบมาด้วย ส่งคืนทางไปรษณีย์ถึงผู้วิจัย **ภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้** จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอความกรุณาส่งแบบสอบถามกลับคืนผู้วิจัย **ภายใน 1 สัปดาห์** จักเป็นพระคุณยิ่ง
 ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความกรุณาสละเวลาอันมีค่าเพื่อตอบแบบสอบถามฉบับนี้

นางสาวปัญจพาน์ เลิศวรวิธินันท์ (ผู้วิจัย)

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการศึกษาระดับปริญญาตรี

ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่เป็นจริง

ชื่อสถานรับเลี้ยงเด็ก.....จังหวัด.....

1. เพศ

- ชาย หญิง

2. อายุ

- ต่ำกว่า 30 ปี 30 – 39 ปี
 40 – 49 ปี 50 ปีขึ้นไป

3. วุฒิการศึกษา (โปรดระบุ)

- ต่ำกว่าปริญญาตรี (โปรดระบุ).....
 ปริญญาตรี สาขา.....
 ปริญญาโท สาขา.....
 ปริญญาเอก สาขา.....

4. ประสบการณ์ในการบริหารสถานรับเลี้ยงเด็ก

- น้อยกว่า 1 ปี 1 – 2 ปี
 3 – 5 ปี มากกว่า 5 ปี

5. สถานรับเลี้ยงเด็กของท่านเคยได้รับรางวัลหรือไม่

- ไม่เคย เคย (โปรดระบุ).....

6. ท่านเคยเข้ารับการอบรมด้านการประกันคุณภาพภายในหรือไม่

- ไม่เคย เคย หากเคย โปรดระบุระยะเวลาในการอบรม
 ต่ำกว่า 20 ชั่วโมง 20 – 30 ชั่วโมง 30 ชั่วโมงขึ้นไป

แบบสอบถามสำหรับผู้ดูแลเด็กวัยทารก (อายุ 0 – 1 ปี)
เรื่อง การนำเสนอแนวทางสำหรับการประกันคุณภาพภายใน ของสถานรับเลี้ยงเด็ก

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินงานเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน ของสถานรับเลี้ยงเด็ก ในด้านการเตรียมการ การดำเนินงาน และการรายงาน

2. แบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติในการดำเนินงานเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน ในสถานรับเลี้ยงเด็ก

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะ โดยครอบคลุมด้านต่างๆ ดังนี้

1. การเตรียมการ
2. การดำเนินการ
3. การรายงาน

3. การวิจัยครั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ของสถานรับเลี้ยงเด็ก จึงใคร่ขอความกรุณาจากท่านในการตอบแบบสอบถามฉบับนี้ตามความเป็นจริง โดยคำตอบของท่านจะไม่มีผลกระทบต่อหน้าที่และการปฏิบัติงานของท่านแต่อย่างใด ผู้วิจัยขอให้อุ่นใจว่า ข้อมูลของท่านจะเป็นความลับ และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นภาพรวมเท่านั้น ทุกคำตอบของท่านมีประโยชน์และมีคุณค่าอย่างยิ่งสำหรับการวิจัยครั้งนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูง ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์เสียสละเวลาของท่านให้มีส่วนร่วมในการตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี และเมื่อท่านตอบแบบสอบถามเสร็จแล้ว ขอความกรุณาจากท่านในการส่งแบบสอบถามกลับคืนด้วยซองติดแสตมป์ที่ผู้วิจัยแนบมาด้วย ส่งคืนทางไปรษณีย์ถึงผู้วิจัย **ภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้** จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอความกรุณาส่งแบบสอบถามกลับคืนผู้วิจัย **ภายใน 1 สัปดาห์** จักเป็นพระคุณยิ่ง
 ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความกรุณาสละเวลาอันมีค่าเพื่อตอบแบบสอบถามฉบับนี้

นางสาวปัญจพาน์ เลิศวรวิธานนท์ (ผู้วิจัย)

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการศึกษาระดับปริญญาตรี

ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ○ หน้าข้อความที่เป็นจริง

ชื่อสถานรับเลี้ยงเด็ก.....จังหวัด.....

1. เพศ

- ชาย หญิง

2. อายุ

- ต่ำกว่า 20 ปี 20 – 29 ปี
 30 – 39 ปี 40 ปีขึ้นไป

3. วุฒิการศึกษา (โปรดระบุ)

- ต่ำกว่ามัธยมศึกษาปีที่ 3 มัธยมศึกษาปีที่ 3 มัธยมศึกษาปีที่ 6

อนุปริญญา หรือเทียบเท่า สาขาวิชา.....

ปริญญาตรี หรือเทียบเท่า สาขาวิชา.....

อื่นๆ (โปรดระบุ).....

4. ประสบการณ์ในการทำงานกับเด็กวัยทารก

- 0 - 3 ปี 4 - 6 ปี
 7 ปีขึ้นไป อื่นๆ (โปรดระบุ).....

5. การเข้าอบรมที่เกี่ยวข้องกับเด็กวัยทารก

ไม่เคย

เคย **หากเคย** โปรดระบุว่าเป็นการอบรมด้านใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- การจัดการอบรมเลี้ยงดู การทำสื่อ
 การจัดกิจกรรม การจัดประสบการณ์ การประเมินผล
 พัฒนาการเด็ก อื่นๆ (โปรดระบุ).....

ระยะเวลาการอบรมทั้งหมด/ปี

- ต่ำกว่า 20 ชั่วโมง 20 – 30 ชั่วโมง 30 ชั่วโมงขึ้นไป

6. ท่านเคยเข้ารับการอบรมด้านการประกันคุณภาพภายในหรือไม่

ไม่เคย

เคย **หากเคย** โปรดระบุระยะเวลาในการอบรม

- ต่ำกว่า 20 ชั่วโมง 20 – 30 ชั่วโมง 30 ชั่วโมงขึ้นไป

แบบสอบถามสำหรับผู้ดูแลเด็กวัยเตาะแตะ (อายุ 1 ปี 1 เดือน - 3 ปี)
เรื่อง การนำเสนอแนวทางสำหรับการประกันคุณภาพภายใน ของสถานรับเลี้ยงเด็ก

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินงานเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน ของสถานรับเลี้ยงเด็ก ในด้านการเตรียมการ การดำเนินงาน และการรายงาน

2. แบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติในการดำเนินงานเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน ในสถานรับเลี้ยงเด็ก

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะ โดยครอบคลุมด้านต่างๆ ดังนี้

1. การเตรียมการ
2. การดำเนินการ
3. การรายงาน

3. การวิจัยครั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ของสถานรับเลี้ยงเด็ก จึงใคร่ขอความกรุณาจากท่านในการตอบแบบสอบถามฉบับนี้ตามความเป็นจริง โดยคำตอบของท่านจะไม่มีผลกระทบต่อหน้าที่และการปฏิบัติงานของท่านแต่อย่างใด ผู้วิจัยขอให้อุ่นใจว่า ข้อมูลของท่านจะเป็นความลับ และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นภาพรวมเท่านั้น ทุกคำตอบของท่านมีประโยชน์และมีคุณค่าอย่างยิ่งสำหรับการวิจัยครั้งนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูง ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์เสียสละเวลาของท่านให้มีส่วนร่วมในการตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี และเมื่อท่านตอบแบบสอบถามเสร็จแล้ว ขอความกรุณาจากท่านในการส่งแบบสอบถามกลับคืนด้วยซองติดแสตมป์ที่ผู้วิจัยแนบมาด้วย ส่งคืนทางไปรษณีย์ถึงผู้วิจัย **ภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้** จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอความกรุณาส่งแบบสอบถามกลับคืนผู้วิจัย **ภายใน 1 สัปดาห์** จักเป็นพระคุณยิ่ง
 ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความกรุณาสละเวลาอันมีค่าเพื่อตอบแบบสอบถามฉบับนี้

นางสาวปัญจพาลณ์ เลิศวริทธิ์นันท์ (ผู้วิจัย)

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการศึกษาระดับปริญญาตรี

ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่เป็นจริง

ชื่อสถานรับเลี้ยงเด็ก.....จังหวัด.....

1. เพศ

- ชาย หญิง

2. อายุ

- ต่ำกว่า 20 ปี 20 - 29 ปี
 30 - 39 ปี 40 ปีขึ้นไป

3. วุฒิการศึกษา (โปรดระบุ)

- ต่ำกว่ามัธยมศึกษาปีที่ 3 มัธยมศึกษาปีที่ 3 มัธยมศึกษาปีที่ 6
 อนุปริญญา หรือเทียบเท่า สาขาวิชา.....
 ปริญญาตรี หรือเทียบเท่า สาขาวิชา.....
 อื่นๆ (โปรดระบุ).....

4. ประสบการณ์ในการทำงานกับเด็กวัยเตาะแตะ

- 0 - 3 ปี 4 - 6 ปี
 7 ปีขึ้นไป อื่นๆ (โปรดระบุ).....

5. การเข้าอบรมที่เกี่ยวข้องกับเด็กวัยเตาะแตะ

- ไม่เคย
 เคย **หากเคย** โปรดระบุว่าเป็นการอบรมด้านใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 การจัดการอบรมเลี้ยงดู การทำสื่อ
 การจัดกิจกรรม การจัดประสบการณ์ การประเมินผล
 พัฒนาการเด็ก อื่นๆ (โปรดระบุ).....

ระยะเวลาการอบรมทั้งหมด / ปี

- ต่ำกว่า 20 ชั่วโมง 20 - 30 ชั่วโมง 30 ชั่วโมงขึ้นไป

6. ท่านเคยเข้ารับการอบรมด้านการประกันคุณภาพภายในหรือไม่

- ไม่เคย
 เคย **หากเคย** โปรดระบุระยะเวลาในการอบรม
 ต่ำกว่า 20 ชั่วโมง 20 - 30 ชั่วโมง 30 ชั่วโมงขึ้นไป

ความสำคัญ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 กำหนดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในและระบบประกันคุณภาพภายนอก โดยหน่วยงานต้นสังกัด และสถานศึกษาจะต้องจัดให้มีการประกันคุณภาพภายใน โดยให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายใน เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเพื่อพร้อมรับการประกันคุณภาพภายนอก

การประกันคุณภาพภายใน หมายถึง การบริหารจัดการและการดำเนินกิจกรรม ตามปกติของสถานรับเลี้ยงเด็กเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนหรือเด็กอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะเป็นการสร้างเชื่อมั่นให้แก่ผู้ปกครองและผู้เรียน ว่าการดำเนินการจัดการศึกษาของสถานรับเลี้ยงเด็กมีประสิทธิภาพ และทำให้เด็ก ๆ มีคุณภาพหรือมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานสถานศึกษา หรือเป็นไปตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่สถานรับเลี้ยงเด็กกำหนด

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน
ของสถานรับเลี้ยงเด็ก

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความ แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง ตามความคิดเห็นของท่าน ท่านสามารถเขียนเครื่องหมาย ✓ ได้มากกว่า 1 รายการ หากมีรายการปฏิบัตินอกเหนือจากที่กำหนด โปรดเติมข้อความลงในช่องอื่นๆ พร้อมเขียนระบุให้ชัดเจน

ด้านการเตรียมการ

ความพร้อมของบุคลากรก่อนการประกันคุณภาพภายใน

1. สถานรับเลี้ยงเด็กของท่าน มีการสร้างความตระหนักถึงคุณค่าการประกันคุณภาพภายในให้แก่บุคลากรในสถานศึกษาหรือไม่

1.1 ไม่มี

1.2 มี *ถ้ามี* ดำเนินการอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1) จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่บุคลากรเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน
- 2) จัดหาเอกสารหรือคู่มือในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาแจกจ่าย ให้กับบุคลากรภายในสถานรับเลี้ยงเด็ก

- 3) ชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับคุณค่าและประโยชน์ในการประกันคุณภาพภายในโดยใช้วิทยากรภายในสถานศึกษา
- 4) ชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับคุณค่าและประโยชน์ในการประกันคุณภาพภายในโดยใช้วิทยากรผู้เชี่ยวชาญด้านการประกันคุณภาพจากภายนอกสถานศึกษา
- 5) ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรทุกคนให้มีบทบาทสำคัญในการประกันคุณภาพภายใน
- 6) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

2. สถานรับเลี้ยงเด็กของท่าน มีการพัฒนาความรู้ทักษะเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในให้แก่บุคลากรในสถานรับเลี้ยงเด็กหรือไม่

2.1 ไม่มี

2.2 มี ถ้ามี ดำเนินการอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1) จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่บุคลากรเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในโดยวิทยากรภายในสถานศึกษา
- 2) จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่บุคลากรเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในโดยวิทยากรผู้เชี่ยวชาญด้านการประกันคุณภาพจากภายนอกสถานศึกษา
- 3) ชี้แจงให้บุคลากรทราบถึงภาพรวมของระบบการประกันคุณภาพภายใน
- 4) จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในโดยวิทยากรภายในสถานศึกษา
- 5) จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในโดยวิทยากรผู้เชี่ยวชาญด้านการประกันคุณภาพภายนอกสถานศึกษา
- 6) จัดหาเอกสารหรือคู่มือในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาแจกจ่าย ให้กับบุคลากรภายในสถานรับเลี้ยงเด็ก
- 7) มอบหมายให้บุคลากรภายในสถานศึกษาเข้าร่วมโครงการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน ที่หน่วยงานต่าง ๆ จัดขึ้น
- 8) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

3. สถานรับเลี้ยงเด็กของท่าน มีการพัฒนาความรู้ทักษะเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน ให้แก่บุคลากรภายในสถานศึกษาในเรื่องใดบ้าง

- 1) การจัดทำมาตรฐานสถานศึกษา
- 2) การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 3) การจัดทำรายงานประเมินตนเอง
- 4) การจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ
- 5) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

4. สถานศึกษาของท่านมีการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อทำหน้าที่ดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ของสถานรับเลี้ยงเด็กหรือไม่

4.1 ไม่มี

4.2 มี *ถ้ามี* ประกอบด้วยบุคคลใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1) ☐ ผู้บริหาร	2) ☐ ผู้ดูแลเด็ก
3) ☐ ผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก	4) ☐ รองผู้บริหาร/ผู้ช่วยผู้บริหาร
5) ☐ ผู้ปกครอง	6) ☐ ผู้แทนชุมชน
7) ☐ หัวหน้าผู้ดูแลเด็ก	8) ☐ อื่น ๆ โปรดระบุ.....

5. คณะกรรมการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ในสถานรับเลี้ยงเด็กมีหน้าที่รับผิดชอบ เรื่องใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1) กำหนดแนวทางและวิธีดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
- 2) กำกับ ติดตาม และให้ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
- 3) เสนอสถานศึกษาแต่งตั้งคณะบุคคลทำหน้าที่ตรวจสอบ ทบทวนและรายงานคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
- 4) กำหนดมาตรฐานสถานศึกษา
- 5) จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 6) ดำเนินการตรวจสอบ ทบทวนและรายงานการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา
- 7) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

6. สถานรับเลี้ยงเด็กของท่านมีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรเพื่อทำหน้าที่
ดำเนินงานประกันคุณภาพภายในในสถานรับเลี้ยงเด็กหรือไม่

6.1 ไม่มี

6.2 มี *ถ้ามี* ดำเนินการอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1) กำหนดผู้รับผิดชอบในการประสานงาน กำกับดูแล ช่วยเหลือสนับสนุนให้
ทุกฝ่ายทำงานร่วมกันและเชื่อมโยงเป็นทีม
- 2) มีการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อทำหน้าที่ดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน
ในสถานรับเลี้ยงเด็ก
- 3) มีการให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพภายใน โดยการ
แต่งตั้งคณะกรรมการหรือแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ
- 4) มีการมอบหมายความรับผิดชอบแก่บุคลากรในการดำเนินการประกัน
คุณภาพภายในที่เหมาะสมสอดคล้องกับการหน้าที่และความสามารถ
- 5) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

การกำหนดแผนการปฏิบัติงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก

7. สถานรับเลี้ยงเด็กของท่านมีการวางแผนในการกำหนดมาตรฐานสถานรับเลี้ยงเด็กหรือไม่

7.1 ไม่มี

7.2 มี *ถ้ามี* ดำเนินการอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1) สร้างความเข้าใจแก่บุคลากรให้เห็นคุณค่าและความสำคัญของการกำหนด
มาตรฐานสถานรับเลี้ยงเด็ก
- 2) อบรมพัฒนาความรู้ ทักษะเกี่ยวกับการกำหนดมาตรฐานตัวบ่งชี้ของสถาน
รับเลี้ยงเด็ก
- 3) ศึกษา วิเคราะห์มาตรฐานและตัวบ่งชี้ว่าด้วยการประกันคุณภาพภายใน
ของสถานศึกษาตามที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้
- 4) ศึกษา วิเคราะห์มาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้คุณภาพของมาตรฐานการศึกษา
เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาปฐมวัย (แรกเกิด - 2 ปี)
- 5) กำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จของแต่ละมาตรฐานตัวบ่งชี้ให้สอดคล้อง
กับมาตรฐานการศึกษาของชาติและมาตรฐานตามกฎกระทรวง
- 6) พิจารณาสาระสำคัญที่จะกำหนดในมาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่สะท้อนอัตลักษณ์
ของสถานรับเลี้ยงเด็ก
- 7) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

8. สถานศึกษาของท่านใช้ข้อมูลจากแหล่งใดเป็นแนวทางในการกำหนดมาตรฐานสถานรับเลี้ยงเด็ก

- 1) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
- 2) มาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ
- 3) เกณฑ์และตัวบ่งชี้การประเมินคุณภาพภายนอกรอบสามระดับการศึกษาปฐมวัย
- 4) มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายใน
- 5) มาตรฐานสถานรับเลี้ยงเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี
- 6) มาตรฐานตามกฎกระทรวง
- 7) นโยบาย/จุดเน้นของต้นสังกัด
- 8) ข้อมูลสภาพจริง บริบท จุดเน้นของสถานศึกษา

9. สถานรับเลี้ยงเด็กของท่านมีการเปิดโอกาสให้บุคลากรหรือผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานสถานรับเลี้ยงเด็กหรือไม่

9.1 ไม่มี

9.2 มี *ถ้ามี* ประกอบด้วยใครบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

บุคลากรภายในสถานรับเลี้ยงเด็ก

1) ☐ ผู้บริหาร	2) ☐ ครู
3) ☐ ผู้ดูแลเด็ก	4) ☐ อื่น ๆ โปรดระบุ.....

บุคลากรภายนอกสถานรับเลี้ยงเด็ก

1) ☐ ผู้ปกครอง	2) ☐ กรรมการสถานศึกษา
3) ☐ ผู้แทนชุมชน	4) ☐ ผู้แทนหน่วยงานภาคเอกชน
5) ☐ อื่น ๆ โปรดระบุ.....	

10. สถานรับเลี้ยงเด็กของท่านมีการนำมาตรฐานสถานรับเลี้ยงเด็กสู่การปฏิบัติอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1) จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี
- 2) จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 3) จัดทำแผนการจัดประสบการณ์
- 4) จัดทำโครงการ/กิจกรรม
- 5) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

11. สถานรับเลี้ยงเด็กของท่านมีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาหรือไม่

11.1 ไม่มี

11.2 มี *ถ้ามี* ดำเนินการอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1) วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพภายในและภายนอกสถานศึกษา
- 2) กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายต่าง ๆ โดยมุ่งเน้นที่คุณภาพของผู้เรียน
- 3) กำหนดกลยุทธ์ ตัวชี้วัดความสำเร็จและชื่อโครงการ/กิจกรรม
- 4) กำหนดวิธีการดำเนินงาน กิจกรรมโครงการที่สอดคล้องกับมาตรฐานสถานรับเลี้ยงเด็ก
- 5) กำหนดบทบาทหน้าที่อย่างชัดเจนให้บุคลากรของสถานศึกษาและผู้เรียนร่วมรับผิดชอบและดำเนินงานตามที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 6) กำหนดบทบาทหน้าที่และแนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง องค์กร หน่วยงาน ชุมชนและท้องถิ่น
- 7) กำหนดกรอบแนวทางการกำกับติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างชัดเจน
- 8) จัดทำแผนงาน โครงการ กิจกรรมของสถานรับเลี้ยงเด็กในแต่ละปีการศึกษา
- 9) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

12. สถานรับเลี้ยงเด็กของท่านมีการวางแผนงานด้านบุคลากรหรือไม่

12.1 ไม่มี

12.2 มี *ถ้ามี* ดำเนินการอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1) มีการคัดเลือกบุคลากรที่มีคุณวุฒิ/คุณสมบัติที่มีความเหมาะสม สอดคล้องกับหน้าที่รับผิดชอบ
- 2) มีการคัดเลือกและพัฒนาครูหรือผู้ดูแลเด็กให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีคุณธรรม จริยธรรม และบุคลิกภาพเหมาะสมที่จะทำงานกับเด็ก
- 3) มีการจัดครูหรือผู้ดูแลเด็กเพียงพอและมีจำนวนเพียงพอกับจำนวนเด็ก
- 4) ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูหรือผู้ดูแลเด็กได้รับการอบรมด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยเป็นประจำทุกปี
- 5) มีการกำหนดอัตราส่วนระหว่างเด็กกับผู้ดูแลเด็ก

13. สถานรับเลี้ยงเด็กของท่านมีการวางแผนงานด้านพื้นที่และการจัดสภาพแวดล้อมของสถานรับเลี้ยงเด็กหรือไม่

13.1 ไม่มี

13.2 มี *ถ้ามี* ดำเนินการอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1) ประชุมวางแผนการดำเนินงาน การจัดการด้านพื้นที่และการจัดสภาพแวดล้อม
- 2) จัดสรรงบประมาณในการจัดหาหรือจัดซื้อซ่อมบำรุงวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ
- 3) แต่งตั้งหรือกำหนดผู้รับผิดชอบในการดูแลอาคารสถานที่
- 4) เตรียมการจัดพื้นที่ให้เพียงพอเหมาะสมกับจำนวนเด็กและมีการจัดสรรพื้นที่อย่างชัดเจน
- 5) วางแผนการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ตอบสนองความต้องการและความสนใจของเด็ก
- 6) วางแผนการจัดสภาพแวดล้อมคำนึงถึงความปลอดภัย สะอาด ถูกสุขลักษณะ และสวยงาม
- 7) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

14. สถานรับเลี้ยงเด็กของท่านมีการวางแผนงานด้านโภชนาการของสถานรับเลี้ยงเด็กหรือไม่

14.1 ไม่มี

14.2 มี *ถ้ามี* ดำเนินการอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1) มีการอบรมบุคลากร เพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะเกี่ยวกับโภชนาการในเด็ก เช่น ความรู้เกี่ยวกับอาหารและสารอาหารที่เหมาะสมสำหรับเด็กในแต่ละวัย เป็นต้น
- 2) ออกแบบและวางแผนการจัดโครงการ/กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับโภชนาการในเด็ก เช่น กิจกรรมตีมนมก่อนนอน กิจกรรมส่งเสริมการรับประทานอาหารเป็นต้น
- 3) กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบในการดูแลโภชนาการในเด็ก ให้มีความเหมาะสม เช่น ผู้ประกอบอาหารต้องมีความรู้และประสบการณ์ในเรื่องโภชนาการสำหรับเด็กปฐมวัยเป็นอย่างดี เป็นต้น
- 4) จัดให้มีตารางอาหารประจำวันสำหรับเด็กล่วงหน้า พร้อมทั้งแสดงรายการอาหารประจำวันให้ทราบ
- 5) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

15. สถานรับเลี้ยงเด็กของท่านมีการวางแผนงานด้านความปลอดภัยของสถานรับเลี้ยงเด็กหรือไม่

15.1 ไม่มี

15.2 มี *ถ้ามี* ดำเนินการอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1) จัดสรรงบประมาณในการจัดหา / จัดซื้อ ติดตั้งระบบความปลอดภัยในสถานรับเลี้ยงเด็ก เช่น ถังดับเพลิง เครื่องตัดไฟ เป็นต้น
- 2) มีการอบรมบุคลากร เพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะในการจัดการความปลอดภัยในเด็ก เช่น ความรู้ด้านการปฐมพยาบาลเบื้องต้นเกี่ยวกับอุบัติเหตุและความเจ็บป่วยฉุกเฉินของเด็ก เป็นต้น
- 3) กำหนดนโยบายเรื่องความปลอดภัยในการดูแลเด็ก เพื่อให้ครูผู้ดูแลเด็กและผู้ปกครองปฏิบัติตาม
- 4) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

16. สถานรับเลี้ยงเด็กของท่านมีการวางแผนงานด้านหลักสูตร การจัดการอบรมเลี้ยงดูและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของเด็กหรือไม่อย่างไร

16.1 ไม่มี

16.2 มี *ถ้ามี* ดำเนินการอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1) ประชุมชี้แจง/ประชุมเชิงปฏิบัติการให้แก่บุคลากร เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
- 2) กำหนดวิสัยทัศน์ภารกิจ และเป้าหมายของการจัดการศึกษาของสถานรับเลี้ยงเด็ก
- 3) เปิดโอกาสให้ครู ผู้ดูแลเด็กมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรของสถานรับเลี้ยงเด็ก
- 4) กำหนดหลักสูตรที่คำนึงถึงความแตกต่างของวัยและพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็กแต่ละคน
- 5) กำหนดผู้รับผิดชอบในการจัดทำหลักสูตร การจัดการอบรมเลี้ยงดูและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของเด็ก
- 6) กำหนดแนวทางการจัดการอบรมเลี้ยงดูและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของเด็กให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานรับเลี้ยงเด็ก
- 7) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

17. สถานรับเลี้ยงเด็กของท่านมีการวางแผนการปฏิบัติงานด้านการจัดระบบสารสนเทศหรือไม่
อย่างไร

17.1 ไม่มี

17.2 มี *ถ้ามี* ดำเนินการอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1) จัดอบรมให้ความรู้แก่บุคลากรเกี่ยวกับวิธีการจัดทำระบบสารสนเทศ
ของสถานรับเลี้ยงเด็ก
- 2) สร้างความเข้าใจกับบุคลากรให้เห็นคุณค่าของระบบสารสนเทศ
- 3) วางแผนการจัดทำทะเบียนการจัดเก็บข้อมูลการดำเนินงานของสถานรับ
เลี้ยงเด็ก เช่น ข้อมูลผู้เรียน ข้อมูลบุคลากร งบประมาณ อาคารสถานที่
วัสดุอุปกรณ์ ฯลฯ
- 4) กำหนดงบประมาณเพื่อใช้ดำเนินการจัดระบบสารสนเทศ
- 5) ส่งเสริมให้บุคลากรในสถานรับเลี้ยงเด็กมีส่วนร่วมทุกขั้นตอน ในการวาง
แผนการจัดระบบสารสนเทศ
- 6) กำหนดผู้รับผิดชอบและจัดระบบสารสนเทศให้เป็นหมวดหมู่ ครอบคลุมและ
เป็นปัจจุบัน สะดวกต่อการใช้งาน
- 7) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

ด้านการดำเนินการ

การดำเนินงานตามแผนการปฏิบัติงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก

18. สถานรับเลี้ยงเด็กของท่านมีการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
อย่างไรบ้าง

18.1 ไม่มี

18.2 มี *ถ้ามี* ดำเนินการอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1) การนำแผนพัฒนาคุณภาพมาจัดเป็นโครงการ/กิจกรรม
- 2) ประกาศแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้บุคลากรในศึกษาและบุคคลทั่วไป
ทราบ
- 3) นำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่การปฏิบัติตามกรอบระยะเวลาและ
กิจกรรม/โครงการที่กำหนดไว้
- 4) ผู้รับผิดชอบและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายปฏิบัติตามหน้าที่ที่กำหนดไว้ใน
แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 5) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

19. สถานรับเลี้ยงเด็กของท่านมีการสนับสนุนการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างไร

19.1 ไม่มี

19.2 มี ถ้ามี ดำเนินการอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1) สนับสนุน อำนวยความสะดวก รวมทั้งการแก้ไขปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา
- 2) ตรวจสอบ กำกับ ติดตาม กระบวนการจัดทำแผน รวมทั้งจัดให้มีการประเมินคุณภาพของแผนการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
- 3) จัดสิ่งอำนวยความสะดวก สนับสนุนทรัพยากรต่างๆ เพื่อให้การทำงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
- 4) จัดสรรงบประมาณในการดำเนินกิจกรรมโครงการตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 5) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

20. สถานรับเลี้ยงเด็กของท่านมีการดำเนินงานตามแผนการบริหารจัดการด้านพื้นที่และการจัดสภาพแวดล้อมอย่างไร

20.1 ไม่มี

20.2 มี ถ้ามี ดำเนินการอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1) จัดพื้นที่ให้เพียงพอ เหมาะสมกับจำนวนเด็ก และมีการจัดสรรพื้นที่อย่างชัดเจน
- 2) จัดการดูแลสภาพแวดล้อมให้ถูกสุขลักษณะ เป็นระเบียบเรียบร้อย สะอาดปลอดภัย
- 3) จัดสรรงบประมาณในการจัดพื้นที่ จัดสภาพแวดล้อม
- 4) จัดสิ่งอำนวยความสะดวก สนับสนุนทรัพยากรในการจัดพื้นที่ สภาพแวดล้อมให้มีความปลอดภัยให้มีความเหมาะสมและเพียงพอ
- 5) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

21. สถานรับเลี้ยงเด็กของท่านมีการดำเนินงานตามแผนการบริหารจัดการด้านโภชนาการอย่างไร

21.1 ไม่มี

21.2 มี ถ้ามี ดำเนินการอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1) จัดอาหารให้เด็กรับประทานอย่างมีคุณภาพมีสารอาหารครบ5 หมู่ และมีปริมาณเหมาะสมกับวัย
- 2) ให้คำแนะนำแก่ผู้ปกครอง เรื่องโภชนาการของเด็กแต่ละวัย
- 3) มีการล้าง จัดเก็บอุปกรณ์ภาชนะใส่อาหารถูกสุขลักษณะเช่น คว่ำในตะแกรง โปร่งสะอาดเป็นต้น
- 4) ผู้ประกอบอาหาร สวมผ้ากันเปื้อน หมวกคลุมผมทุกครั้งประกอบอาหาร
- 5) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

22. สถานรับเลี้ยงเด็กของท่านมีการดำเนินงานตามแผนการบริหารจัดการความปลอดภัยอย่างไร

22.1 ไม่มี

22.2 มี ถ้ามี ดำเนินการอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1) จัดให้มีการฝึกซ้อมวิธีป้องกันภัยพิบัติให้แก่บุคลากรและเด็ก ไม่น้อยกว่าปีละ 1 ครั้ง
- 2) ติดตั้งอุปกรณ์ดับเพลิงที่มองเห็นได้อย่างชัดเจน หยิบใช้ได้สะดวก มีสภาพพร้อมใช้งาน
- 3) ติดหมายเลขโทรศัพท์ฉุกเฉินของหน่วยงานในระดับพื้นที่ เช่น สถานีตำรวจ โรงพยาบาล สถานีอนามัย เป็นต้น
- 4) ตรวจสอบอุปกรณ์ ของเล่น ของใช้ และสื่อการเรียนรู้ของเด็กให้มีความปลอดภัยพร้อมใช้งานอย่างสม่ำเสมอ
- 5) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

23. สถานรับเลี้ยงเด็กของท่านมีการดำเนินงานตามแผนงานด้านหลักสูตร การจัดการอบรมเลี้ยงดูและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของเด็กอย่างไร

23.1 ไม่มี

23.2 มี ถ้ามี ดำเนินการอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1) กำกับ ติดตาม ให้การนิเทศครู ผู้ดูแลเด็กเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรการจัดการอบรมเลี้ยงดูและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของเด็ก
- 2) สนับสนุน จัดสื่อ วัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการจัดการอบรมเลี้ยงดูและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของเด็ก

3) นับสนุนการทำงานของครูผู้ดูแลเด็กในการจัดการอบรมเลี้ยงดูและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็ก

4) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

24. สถานรับเลี้ยงเด็กของท่านมีการดำเนินงานตามแผนการจัดระบบสารสนเทศหรือไม่

24.1 ไม่มี

24.2 มี *ถ้ามี* ดำเนินการอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1) จัดระบบสารสนเทศให้เป็นหมวดหมู่ ครอบคลุมและเป็นปัจจุบัน สะดวกต่อการใช้งาน

2) จัดสิ่งอำนวยความสะดวก สนับสนุนทรัพยากรในการจัดระบบสารสนเทศ

3) จัดสรรงบประมาณในการจัดระบบสารสนเทศของสถานรับเลี้ยงเด็ก

4) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

การตรวจสอบประเมินผลการดำเนินงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก

25. สถานรับเลี้ยงเด็กของท่านมีการตรวจสอบประเมินผลการดำเนินงานของสถานรับเลี้ยงเด็กหรือไม่

25.1 ไม่มี

25.2 มี *ถ้ามี* ดำเนินการอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1) กำหนดผู้รับผิดชอบในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการดำเนินงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก

2) ให้ความร่วมมือกับหน่วยงานต้นสังกัดในการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีคุณภาพ

3) ให้ความร่วมมือกับหน่วยงานต้นสังกัดในการตรวจสอบประเมินผลการดำเนินงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก เพื่อประกอบการขออนุญาตจัดตั้งและขอต่อใบอนุญาตจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็ก

4) จัดทำ/จัดทำเครื่องมือการประเมินเช่น แบบสังเกต แบบรายการพัฒนาการเด็ก เป็นต้น

5) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

26. สถานรับเลี้ยงเด็กของท่านมีการตรวจสอบประเมินผลคุณภาพการปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็กหรือไม่ อย่างไร

26.1 ไม่มี

26.2 มี *ถ้ามี* ดำเนินการอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1) การประเมินความรู้ ความสามารถ ทักษะในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก
- 2) การประเมินประสิทธิภาพในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็ก
- 3) ความพึงพอใจของผู้ปกครองเด็กต่อผลการปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็ก
- 4) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

27. สถานรับเลี้ยงเด็กของท่านมีการกำหนดวิธีการใดบ้างในการประเมินพัฒนาการเด็ก

27.1 ไม่มี

27.2 มี *ถ้ามี* ดำเนินการอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1) ประเมินโดยการใช้ข้อมูลจากการสังเกตและบันทึกสถานการณ์จริง
- 2) ประเมินโดยใช้แฟ้มผลงานการเรียนรู้ของเด็ก
- 3) ให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมินเด็ก
- 4) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

28. สถานรับเลี้ยงเด็กของท่านมีการตรวจสอบคุณภาพด้านการบริหารจัดการของสถานรับเลี้ยงเด็กหรือไม่

28.1 ไม่มี

28.2 มี *ถ้ามี* ดำเนินการอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1) การจัดอาคารสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ และอนามัยสิ่งแวดล้อม
- 2) การบริหารจัดการการเงินและบุคลากร
- 3) การจัดกระบวนการเรียนรู้ของเด็ก
- 4) ระบบสารสนเทศ
- 5) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

การปรับปรุงการปฏิบัติงานและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานรับเลี้ยงเด็ก

29. สถานรับเลี้ยงเด็กของท่านมีการกำหนดแนวทางในการปรับปรุงการปฏิบัติงานและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานรับเลี้ยงเด็กหรือไม่

29.1 ไม่มี

29.2 มี *ถ้ามี* ดำเนินการอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1) นำผลการประเมินมาจัดทำเป็นข้อมูลสารสนเทศเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ต่อการพัฒนาการบริหารและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา
- 2) จัดประชุมบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อร่วมกันวางแผน กำหนดแนวทางในการปรับปรุงการปฏิบัติงานและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานรับเลี้ยงเด็ก
- 3) รวบรวมผลการดำเนินงาน ผลการประเมินมาทำการวิเคราะห์สังเคราะห์จำแนกตามมาตรฐานสถานรับเลี้ยงเด็กเพื่อเขียนรายงานประเมินตนเอง/รายงานประจำปี
- 4) นำผลประเมินไปใช้ในการวางแผน นิเทศ ปรับปรุงการปฏิบัติงานของบุคลากร
- 5) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

30. สถานรับเลี้ยงเด็กของท่านมีการนำผลการประเมินมากำหนดแนวทางในการปรับปรุงการปฏิบัติงานในเรื่องใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1) ปรับปรุงแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 2) ปรับปรุงการบริหารจัดการภายในสถานศึกษา
- 3) ปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
- 4) ปรับปรุงการปฏิบัติงานของบุคลากร
- 5) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

31. สถานรับเลี้ยงเด็กของท่านเปิดโอกาสให้บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการปรับปรุงการปฏิบัติงานและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานรับเลี้ยงเด็กหรือไม่

31.1 ไม่มี

31.2 มี *ถ้ามี* ดำเนินการอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1) มีการให้บุคลากรในสถานรับเลี้ยงเด็กและผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินมาวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย เพื่อหาสาเหตุและแนวทางการแก้ไขก่อนการวางแผนในระยะต่อไป
- 2) การนำเสนอผลการประเมินต่อบุคลากรในสถานรับเลี้ยงเด็กและผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำผลไปใช้ในการพัฒนางานของตนเองและปรับปรุงแผนการปฏิบัติงานในสถานรับเลี้ยงเด็ก
- 3) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

ด้านการรายงาน

การรายงานผลคุณภาพการศึกษาประจำปีของสถานรับเลี้ยงเด็ก

32. สถานรับเลี้ยงเด็กของท่านมีการกำหนดรูปแบบรายงานผลคุณภาพการศึกษาประจำปีของสถานรับเลี้ยงเด็กและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานรับเลี้ยงเด็กหรือไม่

32.1 ไม่มี

32.2 มี *ถ้ามี* ดำเนินการอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1) สรุปและจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่สะท้อนคุณภาพผู้เรียน
- 2) สรุปและจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่สะท้อนผลการบริหารจัดการตามรูปแบบที่หน่วยงานต้นสังกัดกำหนด
- 3) เผยแพร่รายงานต่อสาธารณชน หน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- 4) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

33. สถานรับเลี้ยงเด็กของท่านมีการกำหนดเนื้อหาสาระในรายงานผลคุณภาพการศึกษาประจำปีอย่างไร

33.1 ไม่มี

33.2 มี *ถ้ามี* ดำเนินการอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1) ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของสถานศึกษา เช่น ประวัติและความเป็นมาของสถานศึกษา รูปแบบ/หลักสูตรการเรียนการสอน เป็นต้น
- 2) วิสัยทัศน์ เป้าหมายหรือมาตรฐาน และแผนงานของสถานศึกษา
- 3) ผลการประเมินตามมาตรฐานตัวบ่งชี้
- 4) สรุปผลการประเมินของมาตรฐานแต่ละด้าน เช่น ด้านผู้เรียน ด้านกระบวนการและด้านปัจจัย เป็นต้น

5) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

34. สถานรับเลี้ยงเด็กของท่านมีการรายงานผลคุณภาพการศึกษาประจำปีไปยังหน่วยงานหรือกลุ่มคนใดบ้าง

34.1 ไม่มี

34.2 มี ถ้ามี ดำเนินการอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1) หน่วยงานต้นสังกัด
- 2) สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.)
- 3) ผู้ปกครอง
- 4) ชุมชน
- 5) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

35. สถานรับเลี้ยงเด็กของท่านมีการนำผลที่ได้จากการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาด้านใดบ้าง

35.1 ไม่มี

35.2 มี ถ้ามี ดำเนินการอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1) ปรับปรุงแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 2) พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- 3) พัฒนามาตรฐานสถานศึกษา
- 4) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานรับเลี้ยงเด็ก (ต่อ)

รายการ	ปัญหา / ข้อเสนอแนะ
<p>2.4 การปรับปรุงการ ปฏิบัติงานและพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของสถานรับเลี้ยงเด็ก</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
<p>3. ด้านการรายงาน</p> <p>3.1 การจัดทำรายงานคุณภาพ การศึกษาประจำปีของสถานรับ เลี้ยงเด็ก</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

.....

การสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

เรื่อง แนวทางสำหรับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ของสถานรับเลี้ยงเด็ก

ผู้จัด/ผู้ดำเนินการสนทนา

นางสาวปัญจพจน์ เลิศวริทธิ์นันท์ นิสิตปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย
ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.อุดมลักษณ์ กุลพิจิตร

วัน เวลา และสถานที่ในการจัดการสนทนากลุ่ม

วันจันทร์ที่ 21 พฤศจิกายน พ.ศ. 2559 เวลา 13.00 – 15.00 น. ณ ห้อง 825 อาคารพระมิ่ง
ขวัญการศึกษาไทย (อาคาร 2) คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วัตถุประสงค์

เพื่อวิเคราะห์แนวทางในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน จากผลการศึกษาคำ
ดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ของสถานรับเลี้ยงเด็ก 3 ด้านได้แก่ การเตรียมการ การดำเนินการ
และการรายงาน

รายละเอียดวิธีการสนทนากลุ่ม

การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) มีลักษณะเป็นการพูดคุยแลกเปลี่ยนความ
คิดเห็นซึ่งกันและกัน เปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมสนทนาแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ โดยผู้วิจัยกำหนด
ประเด็นการสนทนากลุ่มจากผลการวิเคราะห์การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานรับเลี้ยงเด็ก
จากการศึกษาข้อมูล ในเบื้องต้น อาจมีประเด็นอื่นเพิ่มเติมจากที่กำหนดไว้

แนวคำถามที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม

1. ด้านการเตรียมการ

1.1 จากผลการสำรวจสภาพและปัญหาท่านคิดว่าแนวทางในการเตรียมความพร้อมของ
บุคลากรก่อนการประกันคุณภาพภายใน ควรเป็นอย่างไร

1.2 จากผลการสำรวจสภาพและปัญหาท่านคิดว่าแนวทางในการกำหนดแผนการ
ปฏิบัติงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก ควรเป็นอย่างไร

2. ด้านการดำเนินการ

2.1 จากผลการสำรวจสภาพและปัญหาท่านคิดว่าแนวทางในการดำเนินงานตามแผนการ
ปฏิบัติงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก ควรเป็นอย่างไร

2.2 จากผลการสำรวจสภาพและปัญหาท่านคิดว่าแนวทางในการตรวจสอบประเมินผลการ
ดำเนินงานของสถานรับเลี้ยงเด็กของสถานรับเลี้ยงเด็ก ควรเป็นอย่างไร

2.3 จากผลการสำรวจสภาพและปัญหาท่านคิดว่าแนวทางในการปรับปรุงการปฏิบัติงาน และพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานรับเลี้ยงเด็ก ควรเป็นอย่างไร

3. ด้านการรายงาน

3.1 จากผลการสำรวจสภาพและปัญหาท่านคิดว่าแนวทางในการรายงานผลคุณภาพ การศึกษาประจำปีของสถานรับเลี้ยงเด็ก ควรเป็นอย่างไร

รูปภาพจากการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

CHULALONGKORN UNIVERSITY

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวปัญจพาน์ เลิศวรวิธินันท์ เกิดวันพฤหัสบดีที่ 22 ธันวาคม พ.ศ.2531 สำเร็จ การศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตสาขาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตจรัลพงษานุรักษ์ เมื่อปีการศึกษา 2554 จากนั้นเข้า ศึกษาต่อในระดับปริญญาโท สาขาการศึกษาปฐมวัย ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2556

